POSTA REDACȚIEI

Guvernul laburist

V. Ionașcu, București. 1. Cabinetul pe care liderul laburist l-a alcătuit la mai puțin de 24 de ore după ce a fost însărcinat de regină cu formarea guvernului arată astfel : lord-președinte al Consiliului și lider al Camerei Comunelor (în fapt, vicepremier) — **Edward Short** ; cancelar de Lancaster (în fapt, cel mai apropiat consilier al lui Wilson, în domeniul economic) — **Harold Lever**; ministru de externe (însărcinat și cu relațiile cu Piața comună) — **James Callaghan** ; ministrul finanțelor — **Denis Healey** ; ministrul muncii — **Michael Foot** ; ministrul industriei, poștei și telecomunicațiilor — **Anthony Wedgwood-Benn** ; ministrul comerțului — **Peter Shore** ; ministru de interne — **Roy Jenkins** ; ministrul energiei — **Eric Varley** ; ministrul problemelor sociale — **Barbara Castle** ; mediul înconjurător — **Anthony Crossland** ; ministrul agriculturii — **Fred Peart** ; ministrul problemelor consumului — **Shirley Williams** ; secretar pentru Scoția — **William Ross**; ministrul apărării — **Roy Manson** ; secretar de stat pentru educație și știință — **Reg Prentice** ; secretar de stat pentru problemele Irlandei de Nord — **Merlyn Rees**; secretar de stat pentru Wales — **John Morris** ; lord-cancelar (păstrător al sigiliilor) — **sir Elwyn Jones** ; ministru de stat însărcinat cu urmărirea reuniunilor ministeriale de la Bruxelles — **Roy Hattersley**; ministru de stat însărcinat cu rezolvarea problemelor în absența ministrului de externe — **David Ennols** ; ministru pentru ajutor în străinătate (overseas development) — **Judith Hart**; ministrul transporturilor — **Frederick Mulley**; lider al grupului laburist în Camera Lorzilor — **lord Shepherd.** Vom reveni într-un alt număr cu date biografice ale principalilor miniștri. **Fotografia** alăturată îl înfățișează pe liderul laburist Harold Wilson sosind, împreună cu soția sa Mary, la reședința oficială a premierului — Downing Street nr. 10 Puțin mai tîrziu, Wilson a anunțat că nu va locui la Downing Street, ci în apartamentul său londonez, rupînd tradiția. Vom reveni asupra acestei probleme.

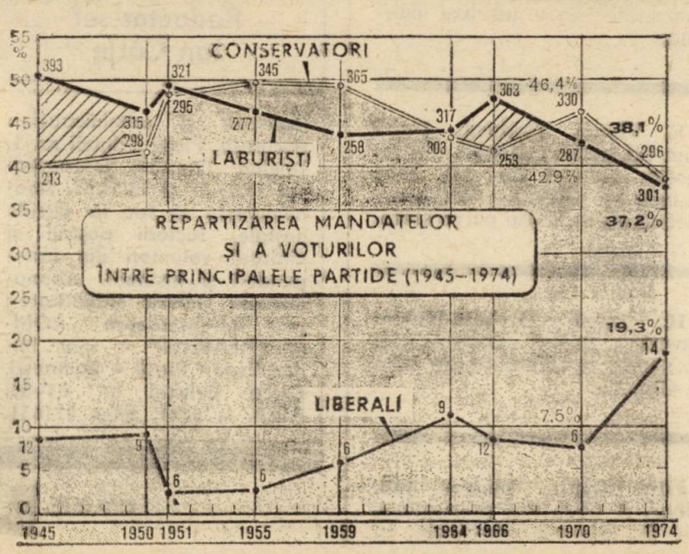

2. Sistemul electoral britanic, care exclude un al doilea scrutin și favorizează bipartismul, este, în esență, acesta: candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi într-o circumscripție este ales, chiar dacă are numai cu un vot mai mult decît fiecare din ceilalți candidați. Este vorba, deci, de un sistem al majorității simple. Votul este în întregime secret, în virtutea unei dispoziții regale din 1275, care face încă parte din cadrul electoral britanic. Centrele de votare, deschise de la 7 dimineața pînă la 10 seara, se află în grija unor funcționari ai administrației locale, care desfac urnele în prezența reprezentanților oficiali ai tuturor partidelor. Nu există, practic, posibilitatea unei fraude, dar, dacă ar fi descoperită, s-ar aplica aspre sancțiuni. În legătură cu celelalte întrebări ale dv. vă sugerăm consultarea articolelor privind alegerile britanice publicate în nr. 10 și 11 a.c. **Graficul** alăturat, reprodus după ziarul „Le Monde", reprezintă modul în care s-au repartizat mandatele și voturile alegătorilor britanici, între laburiști, conservatori și liberali, între 1945—1974. Răspunsul acesta se adresează și cititorului **Traian Lăzărescu, Iași.**

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Guvernele celei de-a V-a Republici

Traian Stănescu, Craiova. Dacă guvernul constituit în Franța este al treilea sub conducerea lui Pierre Messmer, el este, totodată, al unsprezecelea din timpul celei de-a V-a Republici. Iată lista completă : **8 ianuarie 1959—14 aprilie 1962** — guvern condus de Michel Debré, remaniat la 5 februarie 1960 și 24 august 1961 ; Debré demisionează după referendumul prin care se aprobă încetarea focului în Algeria. **15 aprilie 1962—27 noiembrie 1962** — guvern Georges Pompidou, remaniat la 16 mai și 11 septembrie ; demisie în urma unei moțiuni de cenzură motivată de hotărîrea generalului de Gaulle de a modifica Constituția prin referendum, pentru a introduce alegerea președintelui Republicii prin vot universal. **6 decembrie 1962—8 ianuarie 1966** — al doilea guvern Pompidou, care demisionează după alegerile prezidențiale din decembrie 1965. **8 ianuarie 1966—1 aprilie 1967** — al treilea guvern Pompidou ; demisie după alegerile legislative din martie 1967. **7 aprilie 1967—31 mai 1968** — al patrulea guvern Pompidou ; demisie a doua zi după alegerile prezidențiale din decembrie 1965. **8 ianuarie 1966—1 aprilie 1967** — al treilea guvern Pompidou ; demisie după alegerile legislative organizate în urma dizolvării Adunării Naționale. **12 iulie 1968—20 iunie 1969** — guvern Couve de Murville, care rămîne la conducere și după retragerea generalului de Gaulle, dar demisionează după alegerea, la 15 iunie, a lui Georges Pompidou în funcția de președinte. **21 iunie 1969—5 iulie 1972** — guvern Jacques Chaban-Delmas, remaniat la 7 ianuarie 1971. **5 iulie 1972—28 martie 1973** — primul guvern Pierre Messmer, care demisionează după alegerile legislative din martie 1973. **3 aprilie 1973—27 februarie 1974** — al doilea guvern Messmer, remaniat la 23 octombrie.

POSTA REDACȚIEI

Catastrofa aviatică de la Ermenonville

I. Vasilescu, Constanța ; Nic. Ioan, București ; Ionel Surdu, Buzău. Cea mai gravă catastrofă din istoria aviației civile : 3 martie 1974, pădurea Ermenonville, de lîngă Paris, 345 morți — 334 pasageri și 11 membri ai echipajului. Nici una din persoanele aflate la bord nu s-a putut salva. Avionul, un DC-10-30, aparținea companiei „Turkish Airlines" și decolase în dimineața acelei zile de la Istanbul cu destinația Paris. O parte din pasageri au coborît pe aeroportul parizian, în locul lor urcînd alte 216 persoane, între care cea mai mare parte erau cetățeni britanici sosiți pentru meciul de rugby Anglia—Franța, precum și 49 de studenți japonezi care se întorceau acasă. Întrucît controlul pasagerilor și al bagajelor a durat mai mult decît se prevăzuse, decolarea a întîrziat cu o jumătate de oră : 12,30. Nu au fost însă controlate bagajele mari, care au fost încărcate direct în compartimentul special al avionului. Părăsind aeroportul Orly, avionul s-a îndreptat către Londra, după cum se poate observa în desenul alăturat (reprodus din „Le Monde") ; după cîteva minute, cînd se afla deasupra localității Meaux, s-a produs o explozie la bord. Avionul a dispărut de pe ecranul radarului și se pare că echipajul a încercat să aterizeze pe noul aeroport Charles de Gaulle ; controlul, însă, a fost pierdut și puțin mai apoi avionul se prăbușea deasupra pădurii Ermenonville. Echipajul n-a semnalat nimic celor de la sol, dar în înregistrarea ultimului comunicat se auzeau, cîteva secunde înaintea accidentului, soneria de alarmă și strigăte de groază. A fost inițiată imediat o anchetă și emise mai multe ipoteze : 1) un sabotaj ; 2) un incident tehnic al reactorului din spate ; mai mulți martori oculari de pe pămînt au văzut fum ieșind din această parte a avionului, în timp ce zbura încă ; reactorul este examinat cu atenție pentru a se constata dacă a fost cauza accidentului ; 3) depresurizarea bruscă a compartimentului de bagaje ar fi putut, de asemenea, avea acest efect catastrofal. După controlul minuțios al „cutiei negre", se va putea stabili cu exactitate care au fost cauzele.

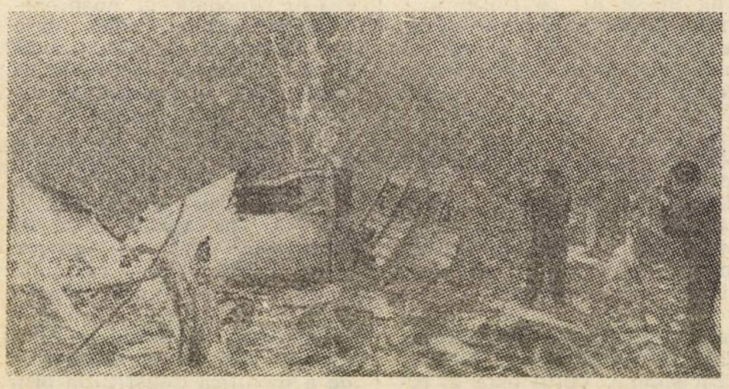

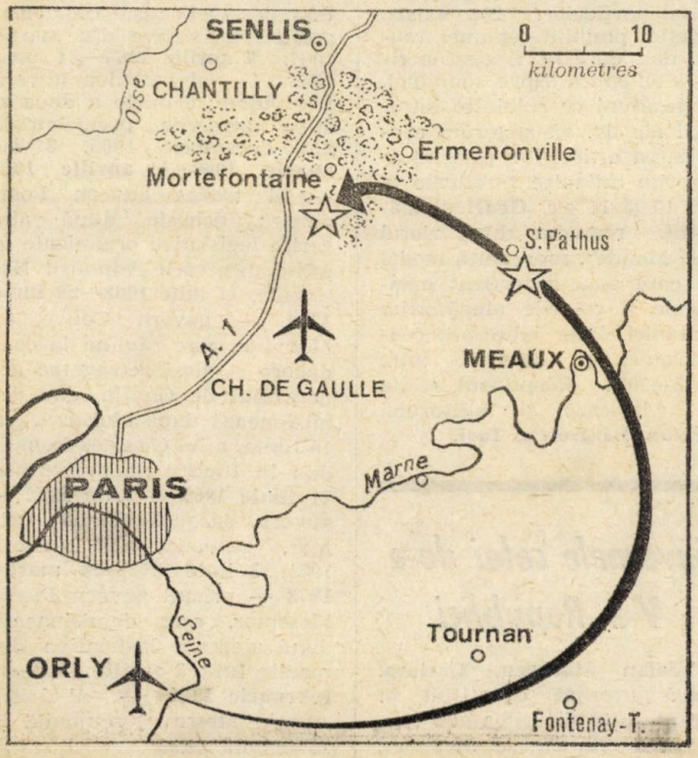

E. Victor, Craiova. După cum ați putut constata din această rubrică (nr. 11), lista la care vă referiți a fost completată cu celelalte patru state.

H. Taicu, Drobeta-Turnu Severin. Sediul Organizației Mondiale a Sănătății se află la Geneva.

Filip Mihai, Vintere, jud. Bihor. A doua din presupunerile dv. este cea adevărată. În legătură cu a doua întrebare, vă sugerăm să vă adresați TAROM-ului.

PUBLICITATE

OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM

din întreaga țară pun la dispoziția publicului bilete la odihnă și tratament pentru lunile martie și aprilie în stațiuni balneo-climaterice.

Copiii pînă la 14 ani beneficiază de reducere de 50% la tariful de cazare și masă, iar tariful la transportul pe C.F.R. sau I.T.A. în stațiunile respective este, de asemenea, redus cu 50%.

În această perioadă, OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM organizează excursii pe diferite itinerare în țară și peste hotare.

Procurarea biletelor și înscrierea la excursii se fac la toate sediile oficiilor județene de turism și filialele Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante din București.

PUBLITURISM

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin intreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

COMBINATUL CHIMIC Victoria

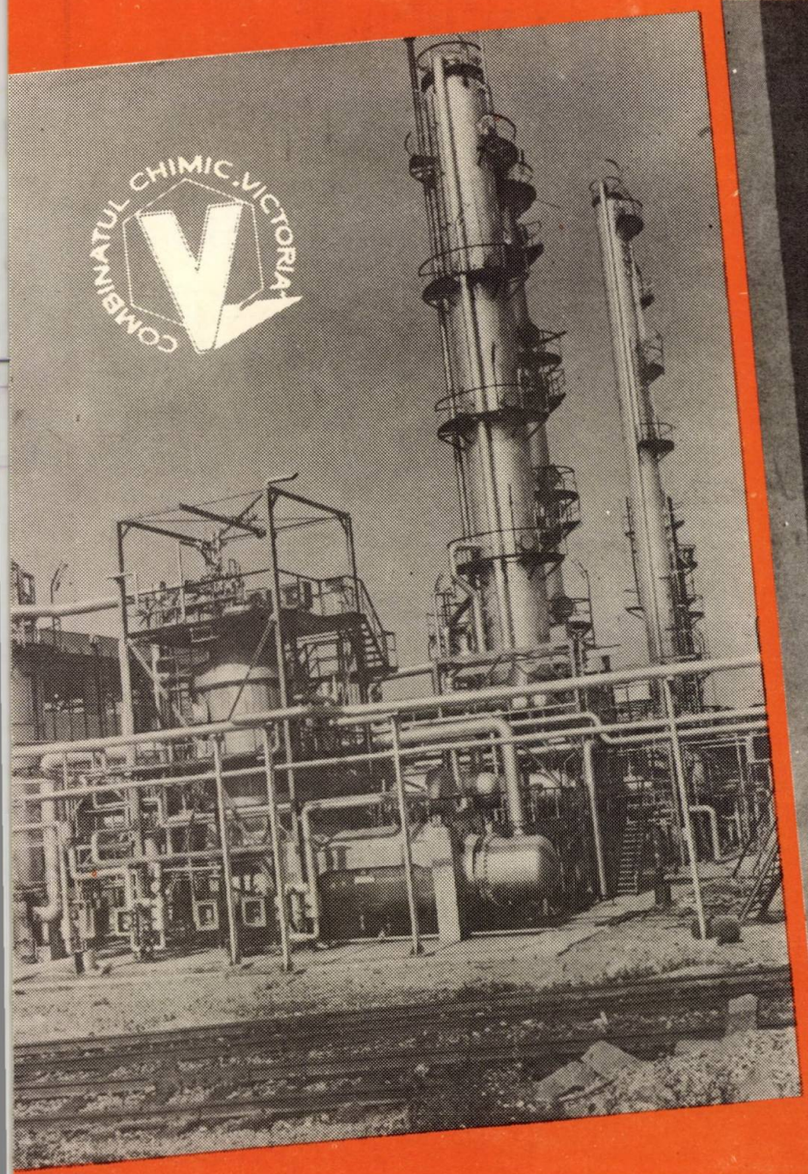

livrează :

amoniac, acid azotic, uree, acid sulfuric tehnic, sulfit de sodiu tehnic, formaldehidă tehnică, adezivi ureoformaldehidici pentru industria lemnului, rășini ureoformaldehidice modificate, schimbători de ioni, paraformaldehidă, nitroceluloză, metanol de sinteză, carbonat de amoniu alimentar

Aleea Uzinei nr. 8, orașul Victoria județul Brașov

COMBINATUL CHIMIC VICTORIA

AURUL ALB AL INDUSTRIEI ROMÂNEŞTI – ALUMINIUL!

pentru beneficiarii interni şi pentru export

uzina de aluminiu SLATINA

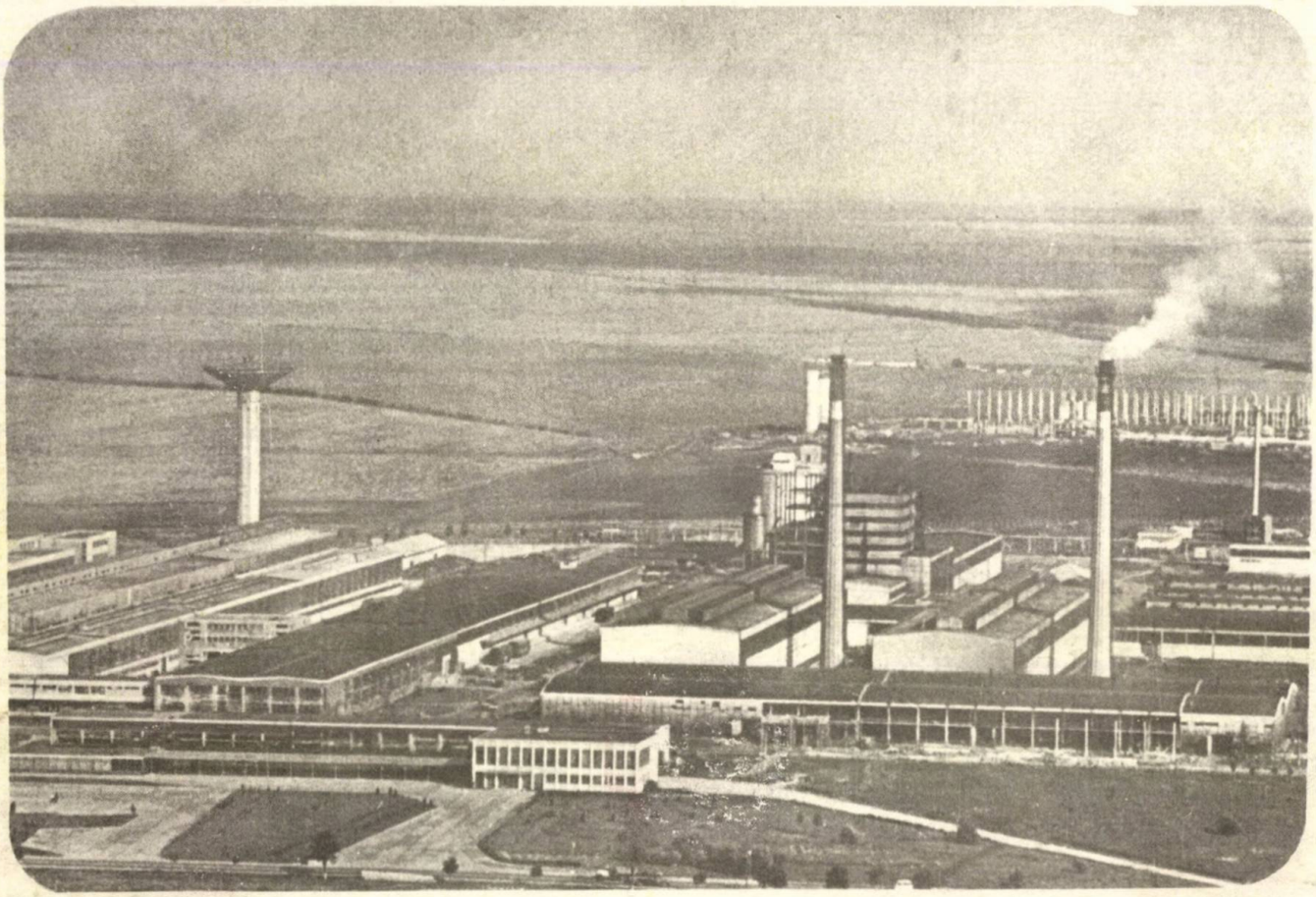

fabrică o gamă foarte largă de produse extrudate şi trase, bare deschise şi închise, cabluri electrice de diferite diametre — simple şi împletite, elemente de plafon fonoabsorbante, ţevi de aluminiu pentru irigaţii, elemente decorative, bunuri de larg consum

CENTRALA INDUSTRIALĂ PENTRU METALE NEFEROASE ŞI RARE

SLATINA — JUDEŢUL OLT, str. PITEŞTILOR nr. 116

Lei 2

Nr. 13 21 martie 1974

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ADEZIUNE PLENARĂ

Pavilionul românesc la a VII-a ediție a Tîrgului internațional de la Cairo

CAIRO – BUCUREȘTI
Constante ale cooperării

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ

România în conștiința lumii

reportaj pe glob

PARIS: repere noi

ORIENTUL APROPIAT

Capitolul palestinian

serial

Rose Kennedy: MEMORII

LIBERIA

La plantațiile de arbori de cauciuc de la Harbel

În vizita oficială în Liberia, Argentina, Guineea, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost pretutindeni întîmpinați cu entuziasm și căldură, cu sentimente de stimă și prețuire

ARGENTINA

În mijlocul siderurgiștilor

GUINEEA

Flori oferite cu dragoste și căldură

LUMEA

13 (543)

21 martie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Adeziune plenară. Victor Stamate 2
Cairo. El Mex – o realizare a cooperării româno-egiptene. Nicolae N. Lupu. 7
Washington. După „anul Europei" – un răspuns la ultima întrebare. Mihai Matei 8
Brasilia. Un nou președinte la Palatul Planalto. Valentin Păunescu. 9
Bonn. Inflația – principala problemă. N. S. Stănescu. 20
Orientul Apropiat. Capitolul palestinian. Rodica Georgescu. 21

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ : ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Răspund :
– Alfredo Vasquez Carrizosa, ministrul afacerilor externe al Columbiei. 4
– Aristides Pereira, secretar general al P.A.I.G.C. 4
– Mike Mansfield, senator, liderul majorității democrate în Senatul Statelor Unite 5
– Glafkos Clerides, președintele Camerei Reprezentanților a Republicii Cipru 6

SINTEZE

Suveranitatea asupra resurselor naționale – condiție de bază a independenței și dezvoltării economice. M. Isărescu, P. Prisecaru 10

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Varșovia. Convorbirile polono-cehoslovace. Gheorghe Ciobanu 12
Leipzig. Aici, primăvara începe odată cu Tîrgul. Constantin Varvara 13

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Vietnam. 19 martie 1950 . 14
Post-scriptum la Conferința de la Lahore. Liana Enescu 14
Lisabona. „Episodul Spinola". Rodica Dumitrescu 15

REPORTAJ PE GLOB

Paris – „monumente ale comunicațiilor". Paul Diaconescu 16

1 000+1 18–19

SERIAL

Memorii. Rose Fitzgerald Kennedy 23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA STRĂINĂ 26–29

PROFIL

Harold Wilson, primul ministru al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

13–19 martie

miercuri

– Parlamentul guatemalez l-a proclamat în mod oficial pe generalul Kjell Eugenio Laugerud, candidatul guvernamental la alegerile din 3 martie, în funcția de președinte ales al Guatemalei.

– Kuweitul și Bangladesh-ul au hotărît să stabilească relații diplomatice la nivel de ambasadă.

joi

– Premierul desemnat al Italiei, Mariano Rumor, i-a prezentat președintelui Republicii, Giovanni Leone, lista noului guvern de centru-stînga, coaliție tripartită formată din democrat-creștini, socialiști și socialist-democrați.

– Președintele S.U.A., Richard Nixon, a prezentat Congresului raportul pe anul 1973 al Agenției americane pentru dezarmare și controlul armamentelor. În scrisoarea care însoțește documentul, președintele apreciază că, **în condițiile amenințării pe care o reprezintă tehnologia nucleară, accelerarea procesului de limitare, de către toate statele, a înarmărilor este mai necesară ca oricînd.**

– La Bonn a avut loc semnarea protocolului cu privire la înființarea reprezentanțelor permanente ale R. D. Germane la Bonn și R. F. Germania la Berlin.

vineri

– A avut loc ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o informare în legătură cu recenta vizită efectuată, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Liberia, Republica Argentina și Republica Guineea. Comitetul Executiv a acordat o înaltă apreciere activității deosebit de fructuoase desfășurate de secretarul general al partidului cu ocazia acestei vizite, a aprobat în unanimitate rezultatele vizitei, documentele semnate cu acest prilej, adoptînd o hotărîre specială. Hotărîrea a fost dată publicității în aceeași zi.

– În capitala braziliană a avut loc **ceremonia oficială a instalării noului președinte al Braziliei,** Ernesto Geisel, și a vicepreședintelui Adalberto Pereira dos Santos.

– S-au încheiat la New York lucrările celei de-a treia sesiuni extraordinare a Comisiei populației a O.N.U. Pe agenda sesiunii au figurat probleme legate de organizarea și desfășurarea lucrărilor viitoarei Conferințe mondiale a populației, care va avea loc la București, în luna august a.c.

– La Sofia a avut loc o plenară a C.C. al P.C. Bulgar, care a hotărît convocarea la 20 martie a.c. a Conferinței Naționale a P.C.B.

– Miniștrii noului cabinet italian, alcătuit sub conducerea lui Mariano Rumor, au depus jurămîntul.

sîmbătă

– Regele Hussein al Iordaniei, aflat într-o vizită oficială în S.U.A., a declarat la Clubul Național al Presei din Washington, că pacea în Orientul Mijlociu este imposibilă fără retragerea Israelului din toate teritoriile arabe, inclusiv din Ierusalimul arab, ocupate începînd de la războiul din 1967.

– Guvernul malayezian a luat hotărîrea de a revizui acordul cu companiile petroliere străine, pentru asigurarea unui control sporit al statului asupra bogățiilor țării.

– Ministrul de externe al Israelului, Abba Eban, aflat într-o vizită în S.U.A., s-a întîlnit cu secretarul de stat, Henry Kissinger. **Au fost discutate probleme privitoare la negocierile în vederea dezangajării forțelor armate israeliene și siriene.**

duminică

– Autoritățile portugheze au dat publicității un comunicat în care informează că militari aparținînd garnizoanei Caldas de Rainha, situată la aproximativ 80 km sud de Lisabona, s-au răsculat, trimițînd o coloană motorizată spre capitală. După o încercare nereușită de a pătrunde în oraș, elementele răsculate au revenit la bazele lor, unde au fost dezarmate.

– Se anunță că o delegație a Frontului Unit Național al Cambodgiei și a Guvernului Regal de Uniune Națională, condusă de Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, președintele F.U.N.C., a întreprins o vizită oficială în teritoriile aflate sub controlul Frontului Patriotic Laoțian, unde s-a întîlnit cu președintele C.C. al F.P.L., prințul Sufanuvong, cu alți conducători ai F.P.L. Delegația condusă de Norodom Sianuk a sosit apoi la Hanoi, unde s-a întîlnit cu Ton Duc Thang, președintele R.D. Vietnam, și cu primul ministru Fam Van Dong.

luni

– Reuniunea miniștrilor petrolului din țările membre ale Organizației țărilor arabe exportatoare de petrol (A.O.P.E.C.) a adoptat **hotărîrea privind ridicarea embargoului la exportul de produse petroliere către S.U.A. și de a trata Italia și R.F. Germania drept țări prietene.**

marți

– S-au deschis, la Alger, lucrările reuniunii Biroului Conferinței țărilor nealiniate la nivelul miniștrilor de externe. Situația din Orientul Apropiat, întărirea cooperării între țările nealiniate și crearea unui fond comun de dezvoltare și solidaritate, situația materiilor prime – constituie probleme înscrise pe agenda de lucru a reuniunii.

Adeziune plenară

Victor Stamate

În configurația vieții internaționale contemporane, caracterizată de afirmarea tot mai hotărîtă a cursului spre destindere și a principiilor care trebuie să stea la baza noilor relații dintre state, vizita secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu în Liberia, Argentina și Guineea se înscrie ca un eveniment istoric de cea mai mare însemnătate în raporturile țării noastre cu statele respective și, totodată, ca o nouă și valoroasă contribuție la cauza păcii și colaborării între toate popoarele lumii.

În acest mod, noua solie de pace, prietenie și colaborare a șefului statului nostru — personalitate proeminentă a vieții internaționale — se integrează organic în activitatea de politică externă a României socialiste privind adîncirea raporturilor cu țările socialiste, dezvoltarea relațiilor cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, sporirea contribuției țării noastre la promovarea unei politici noi în viața internațională și la consolidarea cursului pozitiv spre destindere și colaborare între națiuni.

Semnificațiile bogate și valoarea deosebită ale recentei vizite întreprinsă de conducătorul partidului și statului nostru în Liberia, Argentina și Guineea rezidă în faptul că ea se plasează între acțiunile perseverente ale României socialiste în direcția amplificării prieteniei și colaborării pe multiple planuri, de sprijinire activă și concretă a aspirațiilor și eforturilor popoarelor din Africa și America Latină, ca și din alte continente, care pășesc pe calea unei dezvoltări social-economice independente. Vizita în Liberia, Argentina și Guineea reprezintă, totodată, o contribuție însemnată a României socialiste la lupta ce se desfășoară, în zilele noastre, la scară mondială împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru afirmarea dreptului popoarelor de a-și hotărî singure destinele, fără amestec din afară. Vizita apare, în întreaga sa dimensiune, ca un moment de excepțională importanță în întărirea solidarității militante a poporului român cu lupta popoarelor din aceste țări, pentru afirmarea personalității lor naționale, pentru apărarea și consolidarea independenței și suveranității lor, ca o contribuție de seamă la întărirea frontului comun al forțelor democratice, progresiste și antiimperialiste din întreaga lume.

În timpul desfășurării vizitei, am avut fericitul prilej de a urmări și constata, la fața locului, cît de mari sînt respectul, aprecierea și considerația față de politica externă a României socialiste, față de principiile pe care ea le promovează în viața internațională, am putut constata cît de profunde sînt dragostea, stima și considerația față de conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am fost pretutindeni martorii unor emoționante manifestări spontane de prietenie și caldă afecțiune față de înalții oaspeți români, manifestări care ne-au dovedit, o dată mai mult, cît de mare și de profundă este dorința popoarelor liberian, argentinian și guineez de a dezvolta și întări relațiile de prietenie cu țara și poporul nostru. Aceste sentimente de înaltă prețuire și prietenie față de România socialistă și conducătorul ei au fost reliefate în mod strălucit în cuvîntările rostite de șefii statelor vizitate, în declarațiile altor personalități ale vieții politice și social-culturale, în comentariile presei din țările respective.

Vizita în Liberia, Argentina și Guineea are o valoare excepțională în primul rînd pentru extinderea și adîncirea relațiilor bilaterale dintre România și țările respective. Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în cele trei state vizitate și convorbirile oficiale purtate cu șefii statelor respective au reliefat dorința reciprocă de lărgire a raporturilor și colaborării bilaterale în cele mai diferite domenii. Și de astă dată, maniera de lucru, caracteristică conducătorului partidului și statului nostru, capacitatea sa „de a deține acele secrete ale reușitelor perfecte" — după cum se exprima o personalitate argentiniană — au dus la identificarea unor noi căi și modalități concrete în vederea dezvoltării largi și rodnice, a unei colaborări reciproc avantajoase cu țările respective. Este vorba de amplificarea unei colaborări menite, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu într-una din cuvîntările sale, să faciliteze progresul multilateral al fiecărei națiuni, să contribuie la lichidarea decalajelor ce mai desparte încă țările noastre de statele industrializate.

În această direcție, cu prilejul vizitei în Liberia, Argentina și Guineea, au fost semnate numeroase documente — tratate, acorduri, convenții, înțelegeri —, s-au creat organisme de interes comun, menite să confere raporturilor cu țările vizitate un fundament trainic, să le ofere stabilitate și perspectivă. Dintre toate aceste documente se cuvine relevată importanța istorică a tratatelor de prietenie și cooperare cu Argentina și Guineea, documente care pun o temelie solidă colaborării multilaterale dintre țara noastră și statele respective și care au, în același timp, o mare valoare internațională.

Într-adevăr, cele două tratate, declarația solemnă cu Republica Liberia, comunicatele comune încheiate cu cele trei țări încorporează în mod strălucit o sumă de principii ale relațiilor noi dintre state, principii care își croiesc un drum viguros pe arena internațională, întemeiat pe respectarea strictă a independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, excluderea forței și a amenințării cu forța, respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele.

O mare însemnătate o are faptul că în timpul convorbirilor purtate cu șefii statelor vizitate, s-a ajuns la identitate de păreri în problemele de interes comun privind dezvoltarea relațiilor bilaterale, pre-

12 martie 1974, aeroportul Otopeni. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu sînt salutați cu căldură și deosebită cordialitate de conducătorii de partid și de stat

cum și asupra unor procese și evenimente ce au loc pe arena mondială. În acest sens, atît în declarațiile făcute de șeful statului român, de șefii statelor vizitate, cît și în documentele semnate, s-a relevat necesitatea imperioasă a întăririi unității de acțiune a popoarelor, a tuturor forțelor progresiste în lupta pentru abolirea politicii imperialiste de forță și dictat, a oricăror forme de dominație și asuprire a altor popoare. În acest mod, s-au pus baze noi și s-au deschis perspective deosebit de favorabile pentru conlucrarea strînsă între România și țările respective în scopul întăririi păcii și securității internaționale, consolidării independenței națiunilor, promovării progresului social, al edificării unei lumi în care să fie garantate dreptul și căile fiecărui popor de a-și organiza viața așa cum o dorește de a fi pe deplin suveran pe bogățiile sale, de a le valorifica în interesul propriei prosperități.

În timpul vizitei, s-a putut consemna cu deosebită satisfacție că și în Liberia, Argentina și Guineea sînt cunoscute și apreciate marile realizări ale poporului român pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, că există un interes tot mai mare din partea popoarelor de pe diferite meridiane ale lumii față de experiența țării noastre în construcția economică și socială. Întregul nostru popor, care a urmărit cu atenție și adeziune plenară desfășurarea acestei vizite a încercat sentimentul de bucurie și mîndrie patriotică, luînd cunoștință, prin intermediul presei și televiziunii, de aprecierile și elogiile gazdelor la adresa politicii înțelepte, clarvăzătoare, a partidului nostru, a secretarului său general, la adresa creșterii prestigiului României socialiste pe plan internațional.

Vizita în Liberia, Argentina și Guineea a permis, totodată, cunoașterea nemijlocită a realităților din aceste țări, a prefacerilor înnoitoare, a eforturilor pe care le depun popoarele respective, pe căi diferite și în forme specifice, pentru dezvoltarea lor social-economică de sine stătătoare.

Această nouă și importantă acțiune de politică internațională a reliefat, o dată în plus, atracția pe care o exercită România socialistă, politica sa, principiile pe care ea le promovează cu neabătută consecvență, dorința popoarelor din țările vizitate de a colabora și conlucra cît mai strîns cu țara noastră. Noi, gazetarii care am avut privilegiul de a urmări, la fața locului, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, am fost martori la primirile deosebit de călduroase de care s-au bucurat solii țării noastre din partea șefilor statelor vizitate, din partea populației, a oamenilor muncii din aceste țări. Am fost martori la o serie de manifestații de simpatie, unele cu caracter de masă, expresie a prieteniei, stimei și considerației față de poporul român și înalții săi reprezentanți. Au fost momente de neuitat, în care personalități remarcabile din țările vizitate, numeroși cetățeni, bărbați și femei de toate vîrstele, au ținut să aducă un fierbinte omagiu de prietenie și prețuire personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu. Aceste manifestări de prietenie și prețuire și-au găsit o elocventă expresie în conferirea unor înalte ordine ale țărilor vizitate, precum și în conferirea titlului de Doctor Honoris Causa din partea universităților din Buenos Aires și Bahia Blanca președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu. În cuvîntările rostite cu acest prilej de către gazde au fost elogiate activitatea neobosită a șefului statului român pusă în slujba intereselor poporului român, a apropierii între națiuni, rolul său remarcabil în lupta pentru triumful idealurilor libertății, independenței naționale, progresului social, democrației, păcii și înțelegerii internaționale. În acest sens, ni se pare potrivit să amintim cuvintele președintelui Argentinei, Juan Domingo Peron : „Prin înaltele sale calități de om de stat și prin intermediul unei acțiuni dîrze, președintele Ceaușescu a știut să conducă poporul și țara sa pînă la ocuparea meritatei poziții pe care o are în prezent România în rîndul națiunilor lumii".

Poporul nostru, care o urmărit îndeaproape, cu legitimă mîndrie, întreaga desfășurare a vizitei, și-a exprimat adeziunea plenară și aprobarea deplină față de rezultatele ei rodnice, considerînd că solia de pace, prietenie și colaborare în Liberia, Argentina și Guineea marchează o nouă și remarcabilă contribuție la extinderea și diversificarea relațiilor cu popoarele țărilor vizitate, la afirmarea ideilor socialismului în lume, la unitatea tuturor forțelor antiimperialiste, la edificarea unei lumi mai bune și mai drepte.

„Prin întreaga sa desfășurare, prin rezultatele obținute — se arată în Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Liberia, Argentina și Guineea — vizita reprezintă o nouă și elocventă mărturie a legăturii indisolubile între politica internă și externă a țării noastre, confirmînd o dată în plus că justețea și caracterul constructiv al activității internaționale a României își au izvorul în succesele dobîndite în construcția socialismului, în progresele realizate în dezvoltarea economico-socială a țării și în ridicarea nivelului de trai al întregului popor".

Vizita în Liberia, Argentina și Guineea, vizită care a urmat altor solii de pace și prietenie în diferite continente și țări ale lumii, se înscrie în cadrul eforturilor permanente ale României socialiste, ale șefului statului român, pentru instaurarea unor noi relații între țări și popoare, pentru crearea unei lumi mai drepte, a păcii și înțelegerii între națiuni. Prin înaltele onoruri cu care au fost întîmpinați oaspeții români, prin documentele și înțelegerile încheiate, prin rezultatele strălucite obținute, vizita în Liberia, Argentina și Guineea înscrie un nou și cuprinzător capitol în cronica politicii externe a României socialiste.

Anul 1974 este marcat de evenimente de excepțională însemnătate pentru viața poporului nostru : împlinirea a 30 de ani de la gloriosul act al eliberării — 23 August 1944 — și cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. În întîmpinarea acestor momente de amplă rezonanță, revista noastră își propune — în cadrul rubricii „ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII" — să publice opinii și gînduri ale unor personalități marcante ale vieții politice internaționale asupra activității multilaterale a României socialiste pe plan mondial, inițiativelor, prezenței sale active și prestigiului său crescînd pe scena politică a lumii.

Alfredo Vasquez Carrizosa

ministrul afacerilor externe al Columbiei

„Privim cu deosebită simpatie spre țara dv."

Personalitate de renume continental, Alfredo Vasquez Carrizosa a participat, în Mexic, la Conferința miniștrilor afacerilor externe din țările latino-americane și S.U.A.

La această importantă reuniune a fost desemnat purtător de cuvînt al Americii Latine, pentru a vorbi, la ședința de închidere, în numele tuturor statelor de la sud de Rio Grande și a exprima poziția acestora față de problemele fundamentale ale continentului și față de relațiile cu Statele Unite. Într-unul din puținele momente libere ale unei zile de intensă activitate, Alfredo Vasquez Carrizosa a avut amabilitatea de a ne primi și a ne vorbi, în calitatea sa de șef al diplomației columbiene, despre evoluția din ultimul timp a relațiilor țării sale cu România.

– Vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu a făcut-o în Columbia, cu cîteva luni în urmă, a fost un eveniment extrem de plăcut. Aș vrea să înțelegeți că nu este vorba de o exprimare de convenință, ci realmente, repet, a fost o vizită plăcută. S-a realizat, pentru prima dată în mod direct, un schimb de păreri între președinții Nicolae Ceaușescu și Misael Pastrana, între mine personal și dl George Macovescu. Această vizită a prilejuit – cuvîntul poate nu este suficient de expresiv, aș fi vrut altul mai puternic – reafirmarea principiilor pluralismului ideologic și a coexistenței pașnice dintre țări cu regimuri politice diferite. Au fost exprimate principiul universalității relațiilor și dorința noastră de a colabora cu toate țările lumii. Poporul columbian a privit întotdeauna cu deosebită simpatie spre țara dv.

– V-aș ruga, domnule ministru, să detaliați sensul și aplicabilitatea principiului pluralismului ideologic.

– Columbia a apărat în America Latină și în lume principiul de care v-am vorbit, al pluralismului ideologic. Prin acest principiu de conduită internațională, înțelegem ca prietenia țării noastre față de celelalte state să se manifeste indiferent de concepțiile guvernelor respective. Alături de pluralismul ideologic, promovăm principiul respectului mutual și al neintervenției în treburile interne. Aceste principii fac parte din patrimoniul juridic tradițional al Columbiei. În acest sens, am lărgit în ultimul timp relațiile cu țările socialiste, astfel încît putem spune că întreținem relații diplomatice și economice cu aproape toate aceste state. Noi considerăm, de pildă, colaborarea cu țările socialiste foarte importantă în materie de tehnologie și experiențe de dezvoltare.

Din acest punct de vedere, cooperarea cu România reprezintă pentru noi un factor de primă însemnătate, date fiind experiența și rezultatele remarcabile obținute de dv. în dezvoltarea țării și în accelerarea progresului general al țării și poporului. Este o experiență de dreptate socială, pe care dv. ați aplicat-o atît pe plan intern, cît și pe plan internațional.

– Așa cum remarcați, au trecut mai multe luni de la convorbirile româno-columbiene la nivel înalt. Fără intenția de a face un bilanț, în fapt prematur, care credeți că ar fi rezultatele care se pot deja constata și ce elemente de perspectivă se pot contura încă de pe acum ?

– Am început să explorăm mai sistematic posibilitățile de schimb : în domeniile comerțului, culturii, tehnicii etc. Am primit, de pildă, cu interes posibilitățile ce se ivesc în domeniul asistenței tehnice. Cele mai concrete perspective există pe linia exploatării petroliere, în care România are o deosebită experiență, motiv pentru care am ascultat cu interes expunerile făcute de specialiștii români. Știți, de pildă, că ministrul român al minelor, petrolului și geologiei, dl Bujor Almășan, a făcut de curînd o vizită la Bogota. Cu acest prilej, a avut convorbiri cu factorii de răspundere din domeniul respectiv, – cu ministrul columbian al minelor și petrolului, Gerardo Silva Valderrama – convorbiri extrem de rodnice între specialiști. Personal, am avut prilejul să discut cu domnul Almășan. Ministrul român a fost, de asemenea, primit de președintele Misael Pastrana, care a subliniat înalta apreciere acordată vizitei făcute de președintele Nicolae Ceaușescu în Columbia, în septembrie 1973, comunicînd prețuirea de care se bucură șeful statului român în Columbia și, în general, în America Latină. Într-adevăr, această vizită a oferit cadrul optim pentru întărirea prieteniei și colaborării între popoarele noastre, spre beneficiul reciproc.

Anca Voican

Ciudad de Mexico, martie

Aristides Pereira

secretar general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde – P.A.I.G.C.

„Relații de prietenie, fraternitate și solidaritate"

În timpul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Guineea, Aristides Pereira a participat la principalele manifestări organizate cu acest prilej în țara gazdă.

Dintr-un bun început, Aristides Pereira ne-a declarat :

„Convorbirile pe care noi le-am avut în Republica Guineea cu tovarășul Nicolae Ceaușescu sînt de mare importanță. Ele au identificat noi posibilități de dezvoltare și adîncire a relațiilor de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, în spiritul Declarației comune semnate la București, în noiembrie anul trecut (cu prilejul vizitei delegației P.A.I.G.C. – n.n.), document de mare însemnătate în dezvoltarea solidarității și prieteniei

dintre România și Guineea-Bissau. Noi acordăm o foarte mare importanță dezvoltării favorabile a relațiilor de prietenie, fraternitate și solidaritate existente între partidele, țările și popoarele noastre și sîntem satisfăcuți și încurajați de multiplicarea acestor raporturi.

Recunoscînd, printre primele țări din lume, Republica Guineea-Bissau, România socialistă a confirmat solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului nostru pentru libertate și progres social. De fapt, România este cunoscută ca o țară deosebit de favorabilă mișcărilor de eliberare națională de pretutindeni, reafirmînd solidaritatea sa cu popoarele angajate în lupta pentru înlăturarea asupririi străine, pentru a-și alege libere calea dezvoltării, pentru lichidarea practicilor rasiste, pentru o viață liberă și demnă.

Dezvoltarea legăturilor de prietenie și colaborare între partidele și țările noastre, înfăptuirea acordurilor la care s-a ajuns în timpul convorbirilor avute cu tovarășul Nicolae Ceaușescu sînt factori importanți în contextul luptei generale pentru asigurarea dreptului popoarelor de a fi pe deplin stăpîne pe destinele lor".

În continuare, secretarul general al P.A.I.G.C. și-a împărtășit impresiile în legătură cu vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Guineea.

„A fost un eveniment politic de cea mai mare importanță, a spus el. Documentele de o deosebită însemnătate semnate, la sfîrșitul acestei vizite, de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și de secretarul general al Partidului Democrat din Guineea, președintele Republicii Guineea, Ahmed Sekou Touré, sînt o dovadă grăitoare că vizita s-a soldat cu rezultate fructuoase pe linia evoluției și diversificării prieteniei și colaborării dintre partidele și popoarele României și Guineei, țări care și-au manifestat întotdeauna solidaritatea față de lupta popoarelor pentru lichidarea colonialismului și neocolonialismului, au acordat și acordă în permanență un sprijin activ mișcărilor de eliberare națională, luptei acestora pentru cucerirea și consolidarea independenței naționale, pentru constituirea statelor naționale și afirmarea lor de sine stătătoare pe calea progresului social.

Primirea deosebit de călduroasă pe care populația Guineei a făcut-o tovarășului Nicolae Ceaușescu se datorește eforturilor susținute depuse de Partidul Comunist Român, de Republica Socialistă România, personal de conducătorul partidului și statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe arena internațională în interesul triumfului idealurilor de pace și progres, de dreptate socială și înțelegere între popoare. Atît Republica Guineea, cît și tînăra noastră republică, Guineea-Bissau, care a primit și primește în continuare un ajutor eficient din partea Partidului Comunist Român, a întregului popor din țara dumneavoastră, pentru întărirea suveranității și eliberarea tuturor teritoriilor sale, dau o înaltă apreciere acestui larg și consecvent sprijin frățesc.

Salut cu bucurie și satisfacție recenta vizită în Republica Guineea a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca și vizitele sale în alte țări ale lumii, pe care le apreciez ca o încurajare a eforturilor generale ce se depun astăzi în lume pentru libertatea și independența tuturor popoarelor, pentru propășirea lor multilaterală și consolidarea suveranității, pentru îmbunătățirea climatului politic internațional".

Mircea S. Ionescu

Conakry, martie

Mike Mansfield

senator, liderul majorității democrate în Senatul Statelor Unite

„România — o țară cu personalitate distinctă"

Înaintea întîlnirii mele cu senatorul Mike Mansfield, am parcurs mai multe materiale de referință privind activitatea sa politică. Mike Mansfield reprezintă în Senat, ca membru al Partidului democrat, statul Montana. Domnia-sa îndeplinește însă de multă vreme atribuțiile de lider al majorității democrate. Acum patru ani, Senatul a adoptat o rezoluție specială în semn de recunoaștere a serviciilor sale în postul de lider, cel mai lung mandat în istoria de pînă acum a instituției. Cuvîntările rostite cu acest prilej, adunate în volum, au fost difuzate ca document de către Oficiul guvernamental de tipărituri ; o broșură unde stau alături cuvintele rostite de republicani și democrați, elogii aduse omului, virstnic acum, aflat în fotoliul senatorial. În alocuțiunea rostită atunci, Edward Kennedy îl prezenta drept lider legislativ de înalt nivel profesional și intelectual, personalitate remarcabilă. „El este omul economiei de cuvinte", sublinia mult mai tînărul său coleg.

A fost poate primul lucru de care aveam să mă conving acum, cînd senatorul de Montana m-a primit în biroul său din Capitoliu.

Convorbirea demarează imediat.

— Cunoașteți România, domnule senator. Ați fost oaspetele nostru cu ani în urmă și aș fi bucuros să vă ascult vorbind despre țara mea, despre relațiile dintre România și Statele Unite.

— Am avut, într-adevăr, ocazia să vizitez România, dar, din păcate, nu pentru o perioadă prea mare. Am avut, de asemenea, plăcerea să discut cu președintele țării dv., domnul Nicolae Ceaușescu, în cursul vizitei sale de anul trecut, cînd s-a întîlnit, în cadru festiv, cu personalități din Congresul american. Cît privește relațiile dintre țările noastre, eu apreciez că ele sînt bune. După opinia mea, ele sînt solide. Putem constata astăzi că avem mai multe schimburi culturale și schimburi comerciale mai importante între cele două țări. Personal, consider România o națiune cu personalitate distinctă, o țară de un fel aparte, care, aflîndu-se în centrul Europei, promovează o politică foarte deschisă în toate direcțiile și care a desfășurat o activitate deosebită pe scena internațională, fără a fi incomodată în vreun fel de mărimea ei, de poziția sa geografică.

Vorbește cursiv, accentuează cuvintele care i se par decisive pentru înțelesul frazei, lasă să se observe cu ușurință deprinderea oratorului de a rotunji ideile, prezentînd ascultătorului opinii într-o formulă cît mai clară.

— Considerați că activitatea unei țări pe scena politică a lumii este legată de mărimea ori de poziția ei geografică ?

— Aș răspunde, în primul rînd, că eu nu agreez ideea așa-numitelor supraputeri. În al doilea rînd, vorbind despre egalitatea dintre națiuni, ea trebuie să existe și eu gîndesc că, dacă vom lucra în condiții de egalitate deplină, de înțelegere mutuală, de toleranță reciprocă, noi vom putea fi cu toții mai buni. În al treilea rînd, există, după cum știți, un număr de state în cadrul Națiunilor Unite cu adevărat mici, privite din punctul de vedere al numărului de locuitori, dar al căror vot este luat în considerație ca și votul oricărui alt stat, oricît de mare.

Cînd președintele Richard Nixon a vizitat Republica Populară Chineză, în 1972, premierul Ciu En-lai i-a transmis invitația ca o delegație de congresmeni americani să facă deplasarea la Pekin. Mike Mansfield a acceptat să facă această vizită și, peste două luni, traversa Pacificul.

— Ce gîndiți despre legăturile Statelor Unite cu China, domnule senator ?

— Apropierea între cele două țări a fost mult întîrziată. Sînt bucuros de progresele înregistrate în timpul din urmă și sînt plin de speranță că ceea ce s-a început va continua în viitor. Eu gîndesc că poporul american și poporul chinez, în pofida diferențelor care s-au manifestat de-a lungul anilor, sînt apropiate și prietenia dintre ele va rămîne la fel și de acum încolo.

— Aș fi interesat să vă știu părerea despre cursul politicii S.U.A. față de China în perioada următoare.

— Eu cred că noi vom continua politica de acum și sînt convins că ea va fi continuată atît de democrați cît și de republicani. Am sentimentul că există un consens general în țara noastră cu privire la această problemă. Nixon și Kissinger au urmat calea justă a deschiderii și eu prevăd că lucrurile vor continua să evolueze în această direcție.

— Ce aveți de spus cu privire la prezența Statelor Unite în Asia ?

— Părerea mea este că ar trebui să recunoaștem că noi nu sîntem putere asiatică. Noi sîntem o forță în Pacific, pentru că avem interese vitale în Pacific. Flota a șaptea ar putea să-și retragă bazele în Oceanul Pacific, dar nu să fie folosită pentru scopuri care ar putea genera tensiune, nu în scopuri care ar putea provoca conflicte și ar putea fi contrare celor mai bune interese ale acestei zone, luate în întregul ei. Eu sper, de asemenea, într-o retragere din Japonia și, peste un timp, în retragerea totală din Okinawa. Renunțînd la bazele din Japonia, eu presupun că le putem plasa în Guam sau în Hawai, de exemplu.

— Cum apreciați evoluția evenimentelor în Orientul Apropiat ?

— După părerea mea, Kissinger a făcut acolo treabă bună pendulînd între Tel Aviv și Assuan. Este, de asemenea, opinia mea că președintele Sadat a probat el însuși a fi un om deosebit de abil, bun conducător. S-a lucrat cu dorința de a asigura destinderea în Orientul Apropiat, de a înceta focul în zona Suezului și de a crea condiții pentru o pace justă și durabilă. Eu cred, însă, că lucrurile nu trebuie încă considerate încheiate. Rămîne să se continue eforturile de pînă acum, folosindu-se temeliile existente, pînă în clipa în care pacea și stabilitatea în această regiune vor fi pe deplin conturate.

— Ce impresie vă fac tinerii de azi ai Americii, domnule Mansfield ?

— Impresia generală despre tineretul nostru este bună. Personal, apreciez că el este pus pe treabă și am convingerea că am făcut un pas înainte prin conferirea dreptului de vot la 18 ani. Sper, în ce mă privește, într-o mai mare participare a lor la viața socială. Noi trebuie să ne bucurăm de ideile tinerilor și să ne abținem să-i considerăm naivi. Oricînd este nevoie de sînge proaspăt, de idei noi, de participare nouă. Tinerii sînt cei care vor aduce reformele de care avem nevoie în viitor.

Mă aflu la Washington, într-un moment cînd membrii Congresului își împart timpul între ședințele din Capitol Hill și circumscripțiile electorale pe care le reprezintă. Anul acesta este an electoral. O parte din ei preferă să vină în Capitală doar cînd sînt chemați să-și spună părerea, prin vot, cu privire la legile aflate în dezbatere, consumînd restul timpului în mijlocul alegătorilor. Săptămîna trecută, dl Mansfield s-a conformat obiceiului ca în scurtele pauze ale activității în Senat să meargă „acasă", în Montana. Înainte de a ne despărți aduc vorba despre veștile pe care ziarele le aduc cu privire la indiferența unora dintre membrii Congresului față de un nou mandat.

— Desigur, parte din ei sînt în vîrstă, alții preferă să rămînă în afara activității politice, pentru a-și folosi timpul la vînat și pescuit. Sînt și oameni care fac dovada unei oboseli continue, sub presiunea de fiecare zi pe care o cere munca în Congres. Pînă acum, șase membri ai Senatului, ceea ce reprezintă șase procente, au anunțat că nu vor mai candida. Aproape 25 de membri ai Camerei Reprezentanților au făcut și ei publică renunțarea la lupta pentru noul mandat și nu aș fi surprins să aflu că numărul acestora va crește. Nu pot anticipa dacă în cadrul Senatului se va amplifica fenomenul renunțării. În ceea ce mă privește, dacă întrebarea a vizat acest lucru, nu am dat de înțeles prin nimic pînă acum că aș vrea să renunț la locul din Senat.

Neagu Udroiu

Washington, martie

Glafkos Clerides

președintele Camerei Reprezentanților a Republicii Cipru

„Relațiile dintre România și Cipru au fost și sînt bune"

Președintele Camerei Reprezentanților, Glafkos Clerides, care este și negociator al părții greco-cipriote la convorbirile intercomunitare, ne-a primit, în cursul unei recente vizite în Cipru, la sediul Parlamentului din Nicosia. Cu acest prilej, domnia-sa a avut amabilitatea să prezinte, pentru cititorii români, cîteva din preocupările actuale ale Parlamentului cipriot în legătură cu unele probleme interne și externe, precum și stadiul și perspectivele convorbirilor intercomunitare.

Înainte, însă, de a intra în discuția propriu-zisă, domnul Clerides a ținut să releve perspectivele favorabile pentru dezvoltarea relațiilor dintre Cipru și România, subliniind că acestea se află deja într-o stare bună. Fiind solicitat, apoi, să se refere la rolul parlamentelor și al parlamentarilor, în contextul eforturilor depuse de guverne și de diferite forțe politice în vederea instaurării unui climat de pace și înțelegere în lume, domnia-sa a spus :

— În ce privește acțiunile parlamentului nostru în legătură cu pacea internațională, pornim de la faptul că toate partidele reprezentate în acest forum se pronunță pentru întărirea rolului O.N.U., susținînd, în fiecare problemă, rezoluțiile Organizației internaționale. Un alt principiu se referă la susținerea colaborării și stabilirii de bune relații cu toate statele. Promovăm, de asemenea, principiul neamestecului în treburile altor țări. Sîntem împotriva oricărei intervenții militare. Cea mai bună politică pentru Cipru este de a nu face parte dintr-o coaliție militară și de a rămîne o țară neangajată. Ne pronunțăm pentru dezvoltarea relațiilor economice și comerciale cu alte țări, cu toate țările lumii, cu condiția ca acordurile de acest gen să aibă la bază egalitatea și avantajul reciproc. Sprijinim, de asemenea, dezvoltarea relațiilor culturale. Schimburile de vizite, de delegații, inclusiv de delegații parlamentare, contribuie la mai buna cunoaștere, la dezvoltarea relațiilor dintre diferite popoare.

O altă întrebare s-a referit la semnificația pe care domnul Clerides o acordă recentei vizite a unei delegații parlamentare române în Cipru :

— Sînt sigur că vizita delegației parlamentare din România a fost și folositoare și foarte fructuoasă. Relațiile dintre România și Cipru au fost și sînt bune, iar vizita delegației parlamentare a constituit un prilej ca membri de seamă ai celor două parlamente să se cunoască între ei și să facă un schimb de păreri asupra problemelor de interes comun, să se informeze despre modul de funcționare al celor două parlamente, despre cum sînt tratate unele probleme în Cipru și în România. Totodată, vizita a oferit reprezentanților parlamentului român prilejul de a cunoaște îndeaproape Ciprul și poporul cipriot.

De altfel, o delegație parlamentară cipriotă a vizitat România în 1961, dar, din cauza problemei cipriote, noi nu am putut să invităm o delegație din România mai curînd. În acest context, este foarte important că prima vizită în Cipru a unei delegații parlamentare, în ultimii zece ani, a fost făcută din partea parlamentului român.

Am primit invitația de a trimite și noi o delegație în România. Această invitație a fost primită cu căldură, iar data vizitei va fi fixată ulterior. Desigur, intenția noastră este ca, odată cu rezolvarea problemei cipriote, să extindem relațiile cu diferite parlamente.

În încheiere, domnul Clerides a făcut o trecere în revistă a etapelor parcurse de convorbirile intercomunitare, a stadiului perspectivelor acestora.

— Convorbirile intercomunitare au început în anul 1968. Scopul lor a fost de a găsi, prin convorbiri, o soluție asupra laturii constituționale a problemei cipriote. La începutul lor, părerile cu privire la structura constituțională a statului erau atît de deosebite, încît se părea că e greu să găsim un numitor comun. Între 1968 și 1971, scopul convorbirilor a fost acela de a găsi o abordare comună pentru soluționarea acestor divergențe. Am reușit să găsim o abordare comună în ce privește puterea executivă. Am găsit puncte comune cu privire la puterea executivă, legislativă și judecătorească. În ciuda eforturilor depuse spre a găsi o abordare comună în ce privește problemele administrației locale, convorbirile au ajuns la un impas în 1971. Atunci, am hotărît ca fiecare parte să depună în scris punctul său de vedere în legătură cu această problemă. Acest lucru s-a întîmplat la sfîrșitul anului 1971. În 1972, au început „convorbirile întărite", cu participarea reprezentantului secretarului general al O.N.U. și a doi experți constituționali din partea Greciei și Turciei. De atunci și pînă acum, s-au făcut progrese în ce privește problemele executive, legislative și judecătorești. De asemenea, s-a înregistrat un progres în problema administrației locale. În ce privește structura organelor administrației locale, unde existau mari divergențe în 1971, am înregistrat și aici un progres. Am marcat un progres și în discuțiile asupra competențelor organelor administrației locale. Nu, însă, și asupra controlului din partea statului asupra acestor organe.

Putem spune, acum, că divergențele asupra administrației locale se referă la cîteva puncte importante și, în funcție de soluționarea lor, o să putem aprecia dacă ne-am apropiat sau nu de o rezolvare a problemei.

Ion Madoșa
și Iosif Socaciu

Nicosia, martie

CAIRO

El Mex — o realizare a cooperării româno-egiptene

Corespondență de la Nicolae N. Lupu

El Mex, cunoscut centru economic din imediata apropiere a orașului Alexandria, s-a îmbogățit cu un nou și important obiectiv industrial : uzina de produse sodice, realizată în cooperare cu țara noastră.

Inaugurarea acestui proaspăt vlăstar al industriei egiptene — care a avut loc, într-un cadru festiv, la 7 martie a.c. — a prilejuit o caldă și emoționantă manifestare a relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări. Pe arcul împodobit sărbătorește de la intrarea în uzină, de-a lungul arterelor de comunicații ale marii întreprinderi, se puteau citi, în acea zi, în limbile română și arabă lozincile : „Trăiască prietenia dintre Republica Arabă Egipt și Republica Socialistă România !", „Să se dezvolte continuu cooperarea economică și tehnică româno-egipteană !" Sute de muncitori, tehnicieni și ingineri egipteni și români au participat la adunarea festivă, organizată, potrivit tradiției locale, într-un imens pavilion decorat cu țesături multicolore, pentru a da glas sentimentelor lor de satisfacție în fața munții împlinite, a materializării grandiosului proiect.

Uzina de produse sodice de la El Mex este, după aprecierea presei din Cairo, cea mai mare întreprindere de acest gen din întreaga Africă și Orientul Apropiat. Realizarea ei a necesitat gigantice lucrări în subsol și pe sol pentru ridicarea de construcții, care adăpostesc imense mașini în valoare de circa 20 milioane de lire egiptene. Ea constituie o expresie elocventă a rezultatelor fructuoase pe care le înregistrează, an de an, colaborarea economică și tehnică româno-egipteană, a dorinței ambelor părți de a o dezvolta și diversifica.

Acest deziderat comun și-a găsit o puternică și strălucită afirmare în cursul vizitei făcute în Egipt, în aprilie 1972, de președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și al convorbirilor sale cu președintele Anwar Sadat, care au pus bazele unei colaborări largi, reciproc avantajoase pe cele mai diverse planuri. Vizita a lăsat o amintire de nesters constructorilor români și egipteni de la El Mex, care au avut onoarea de a primi în mijlocul lor pe conducătorul partidului și statului nostru. În inimile lor s-au întipărit adînc cuvintele rostite atunci de tovarășul Nicolae Ceaușescu : „Consider că cooperarea româno-egipteană trebuie să se dezvolte, constituind un model de relații între două state independente, care doresc să-și făurească o viață liberă". Aceste cuvinte de amplă semnificație, care, în aceste zile, pot fi citite și pe panoul de la intrarea în pavilionul României la Tîrgul internațional de la Cairo, au reprezentat un însuflețitor îndemn pentru concentrarea energiilor și terminarea lucrărilor în cele mai bune condiții.

Azi, uzina de produse sodice de la El Mex se înfățișează ca un complex imens, care se întinde pe o suprafață de 250 000 de metri pătrați, cu o siluetă impunătoare, ce se zărește de departe, de dincolo de lacul Mariut. În diversele sale secții se realizează importante cantități de sodă caustică, sodă calcinată și bicarbonat de sodiu, produse de bază pentru numeroase sectoare ale industriei egiptene. Acest fapt constituie un motiv de justificată mîndrie, atît pentru constructorii egipteni cît și pentru colegii lor români, evidențiat și în cursul festivităților prilejuite de darea în exploatare a uzinei. Un torent de aplauze a marcat tăierea panglicii inaugurale de către tovarășul Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. Iar cuvintele rostite de reprezentanții celor două părți la mitingul festiv dădeau o înaltă apreciere muncii desfășurate în comun de specialiștii români și egipteni, reafirmînd dorința ambelor popoare de a continua transpunerea în viață a celor convenite în cursul convorbirilor dintre șefii celor două state.

„Începînd de azi — declara tovarășul Gheorghe Rădulescu — uzina de produse sodice, prima uzină de acest fel din Egipt, va pune la dispoziția economiei egiptene primele sale produse. Avem satisfacția să constatăm că eforturile conjugate ale specialiștilor celor două țări au fost încununate de succes. Poporul român — a continuat vorbitorul — urmărește cu interes și sinceră bucurie realizările obținute de poporul egiptean, de popoarele arabe în general, în dezvoltarea lor economică și socială, a sprijinit și sprijină cu consecvență lupta lor dreaptă pentru valorificarea în interesul propriu a resurselor materiale, pentru apărarea și consolidarea independenței și suveranității lor naționale".

Vorbind despre factorii care au concurat la realizarea uzinei, ing. Ibrahim Mohammadein, ministrul egiptean al industriei, a relevat eforturile susținute depuse de poporul său pentru dezvoltarea industrială a țării, „ajutorul valoros și dezinteresat pe care ni l-a acordat România prietenă, prin instalațiile, experiența și cunoscuta sa seriozitate, încă de la semnarea contractului acestui măreț proiect și apoi pe parcursul multiplelor lui etape de realizare. O mulțumire fierbinte — a spus ministrul egiptean — tuturor experților români, care, prin eforturile și colaborarea lor constructivă, au fost alături de specialiștii noștri".

Semnificative pentru spiritul de înțelegere și cooperare care a caracterizat acțiunea de construcție a uzinei sînt și declarațiile făcute de cei care au participat în mod direct la realizarea ei. Amintindu-și cu plăcere de începuturile șantierului de la El Mex, de etapele parcurse de la punerea temeliei pînă la festivitatea inaugurală, chimistul Hussein Abdel Aziz, directorul general al uzinei, mi-a declarat : „Întregul proces de ridicare a construcției a avut loc sub supravegherea specialiștilor români și a părții egiptene, în cei mai buni termeni de colaborare. Datorită conlucrării lor perfecte, orice greutate a putut fi depășită, iar încheierea lucrărilor a apărut ca un fruct al muncii perseverente încununate de succes. Noi apreciem mult eforturile depuse de specialiștii români, conduși de ing. Hânsa Mircea, de la început și pînă acum. Ei au oferit întotdeauna părții egiptene cele mai calificate păreri în legătură cu realizarea construcției și începerea procesului de producție. Aceeași preocupare am constatat și din partea conducerii întreprinderilor românești Petrom și Mașinimportexport, care au urmărit îndeaproape mersul lucrărilor".

Imagine din timpul primirii lui Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al României, de către președintele Republicii Arabe Egipt, Anwar Sadat

Hussein Abdel Aziz, care a urmat un stagiu de perfecționare în țara noastră și a învățat limba română, a ținut să sublinieze că, paralel cu realizarea construcției propriu-zise, cooperarea româno-egipteană s-a manifestat și în planul pregătirii cadrelor. Peste 40 de tehnologi egipteni s-au pregătit în România.

Inaugurată la scurtă vreme după intrarea în funcțiune a altor obiective industriale importante — noul furnal înalt de la Heluan, uzina de produse chimice de la Kafr El Dawar și noile secții ale fabricii de țigarete Cairo — uzina de produse sodice El Mex oferă încă o dovadă a dinamismului economiei Egiptului, a succeselor obținute de poporul egiptean pe calea făuririi unei industrii proprii puternice și a punerii în valoare a resurselor sale naționale. Produsele fabricii acoperă o mare parte din necesarul intern egiptean de sodă caustică și derivate ale sale, folosite în obținerea de fibre textile, geamuri și alte produse și va aduce țării devize libere, necesare pînă acum pentru importul unor asemenea produse. Asistența tehnică română va fi acordată în continuare, experții români conlucrînd cu colegii lor egipteni în mărirea capacității de producție a fabricii.

Inaugurarea uzinei El Mex, care are loc după o serie de alte realizări importante ale cooperării româno-egiptene, constituie o nouă și grăitoare dovadă a largilor posibilități pe care le oferă colaborarea economică și tehnică dintre cele două țări.

WASHINGTON

După „anul Europei" — un răspuns la ultima întrebare

De la trimisul nostru Mihai Matei

Contrar unui proiect anterior, președintele Nixon nu se va întîlni cu șefii de stat și de guvern vest-europeni, în aprilie, cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a pactului militar nord-atlantic. Se pare că această modificare semnificativă a programului ceremoniilor, ocazionate de aniversare, fusese anunțată într-un mesaj prezidențial adresat cancelarului Brandt ; vineri, în ambianța unui dejun oferit de oameni de afaceri din Chicago, președintele Nixon a ținut să precizeze în atenția audienței, a presei și a cancelariilor vest-europene interesate, că „reuniunea atlantică" nu poate să aibă loc în contextul actual al relațiilor între aliații occidentali.

„Vă informez cu părere de rău — a spus președintele — că în domeniile economic și politic nu s-au înregistrat progrese și că, în situația actuală, prin urmare, dacă șefii de guverne s-ar întîlni — de exemplu, în aprilie — nu am face altceva decît să acoperim cu hîrtii dificultățile existente, fără să le rezolvăm".

Această afirmație categorică, inclusă în răspunsul la ultima dintre cele 14 întrebări adresate președintelui de participanții la dejun, evidențiază faptul că, la 11 luni după primele referiri ale secretarului de stat, Kissinger, la o nouă Cartă atlantică, S.U.A. nu au obținut asentimentul aliaților vest-europeni în probleme privind, în principal, coordonarea politică și liberalizarea schimburilor între Statele Unite și Piața comună.

În privința ambelor grupuri de probleme, acuzațiile sînt, de fapt, reciproce : fiecare dintre părți reproșează celeilalte omiterea unor consultări anteriorare inițiativelor sau declarațiilor de intenție politice ; fiecare dintre părți apreciază că revine părții celeilalte să procedeze la o diminuare a obstacolelor tarifare. Dacă în privința dialogului politic pare inevitabil ca desfășurarea evenimentelor să introducă elemente noi, în privința raporturilor economice s-au precizat — și este improbabil să fie modificate — anumite tendințe generale.

Se poate spune, în acest sens, că, pe terenul economic, partenerul nemulțumit de situația actuală este Washingtonul. De altfel, acest lucru ne-a fost confirmat în cadrul întrevederilor avute în aceste zile în capitala nord-americană. A devenit evident, în perioada recentă, că relativa autarhie economico-comercială a S.U.A. este pe cale să devină o amintire, comerțul exterior reprezentînd un procentaj tot mai important din produsul național brut. În această conjunctură nouă, Washingtonul este tot mai preocupat să asigure — inclusiv prin negocieri — competitivitatea produselor americane pe piețele internaționale. În 1973, balanța comercială a Statelor Unite a înregistrat îmbunătățiri incontestabile, dar acest fapt s-a datorat, în mare măsură, unor factori conjuncturali : devalorizarea dolarului sporind, cel puțin pe termen scurt, competitivitatea mărfurilor americane ; exporturile masive de produse agricole, excedentul balanței comerciale în acest sector compensînd — așa cum ne explica ministrul agriculturii al S.U.A., Earl Butz — cheltuielile suplimentare provocate de creșterea prețului petrolului. Întrucît nu se poate conta cu fermitate pe efectul pozitiv al acestor factori în perioada imediat următoare, Administrația consideră că este necesar să fie consolidat, prin negocieri cuprinzătoare, accesul produselor S.U.A. la piețele vest-europene. În domeniul agricol, după ce Washingtonul a trecut la o politică de încurajare a creșterii producției americane, barierele tarifare ale C.E.E. apar indezirabile. Este, probabil, cel mai evident exemplu, dar nu și singurul. „Nu se poate spune — arăta președintele Nixon — că nu va mai exista concurență, dar nu dorim să ajungem la situația în care cele nouă țări vest-europene să se constituie într-un grup ostil S.U.A.".

Se afirmă în mod frecvent, la Washington, că schimbul animat de opinii în domeniul economic reflectă adesea divergențe politice. I-am adresat lui Herbert Stein, președinte al Consiliului consilierilor economici ai președintelui S.U.A., o întrebare privind conținutul tensiunii existente între S.U.A. și partenerii vest-europeni. „Nu cred — a răspuns Herbert Stein — că explicațiile încordării sînt în esență economice. Cred că interesele economice sînt, în mare măsură, comune — mi se pare, însă, că economia este terenul pe care are loc o anumită luptă pentru preponderență („leadership") în domeniul politic. În alianța atlantică există neînțelegeri și, de asemenea, între membrii vest-europeni, în problema cît de strînse trebuie să fie relațiile cu S.U.A. Și acestea iau forma unor dezacorduri asupra problemelor economice. De exemplu, în cazul situației energetice, nu au existat divergențe reale asupra politicii energetice. Divergențele s-au referit la chestiunea dacă în problemele politice vest-europenii trebuie să urmeze linia S.U.A. sau să adopte o linie independentă. Așadar, substanța controversei nu aparține domeniului economic — al energeticii — ci este o problemă de rivalitate pentru „leadership".

Bonn. Întîlnire Henry Kissinger — Walter Scheel. Subiectul discuției: Michel Jobert

Delimitînd un teren mai cuprinzător al controverselor, președintele Nixon se referă atît la temele politice cît și la temele economice, sugerînd, totodată, că, în actualul context politic, Administrației sale îi este tot mai greu să combată — așa cum a făcut pînă în prezent — propunerile unor membri ai Congresului privind repatrierea unora dintre cei peste 300 000 (309 sau 315 mii, în funcție de sursele oficiale avute în vedere) de militari americani din Europa occidentală. Primele reacții înregistrate la Washington arată că, dacă Administrația ar hotărî, într-adevăr, să nu se mai opună propunerilor de reducere a efectivelor militare staționate în Europa, un prim efect ar putea fi atenuarea controverselor între Casa Albă și un sector important al Congresului. De fapt, îngrijorați se arată, zilele acestea și unii adepți ai menținerii N.A.T.O., care apreciază că divergențele politico-economice, evidențiate în cuvîntarea de vineri a președintelui S.U.A., ar putea crea noi dificultăți pactului militar nord-atlantic.

După ce presa a consemnat, în capitalele țărilor membre ale C.E.E., o serie de prime reacții de insatisfacție față de formulările categorice ale președintelui Nixon, cuvîntarea de duminică a ministrului de externe francez, Michel Jobert, a fost apreciată ca „moderată". Fără să accepte unele aprecieri critice — „nu a existat o insuficiență a consultărilor, politice sau de altă natură, cu americanii, atît la nivel bilateral, guvernamental, cît și între C.E.E. și Washington" — Jobert a afirmat că „Franța va continua această cooperare și speră că și ceilalți își vor întemeia politica pe un dialog permanent". Dar, a precizat ministrul de externe francez, cooperarea „nu poate exista decît pe baza sincerității, flexibilității și respectului reciproc".

Conversații cu înalți funcționari ai Departamentului de Stat îmi relevau, la sfîrșitul săptămînii trecute, că este considerată ca posibilă și de dorit o „dezescaladare" a controversei între aliați. Cuvîntarea ministrului de externe francez oferă indicii în același sens. Dar — așa cum dovedește, în mod clar, răspunsul dat de președintele Nixon celei de-a 14-a întrebări puse la Chicago — controversa nu a diminuat și nu s-a apropiat de aplanare, în 11 luni de intensă dezbatere publică.

BRASILIA

Un nou președinte la palatul Planalto

Brasilia. Ceremonia instalării noului președinte al țării, generalul Ernesto Geisel (stînga). La 15 martie, președintele Ernesto Geisel a primit o delegație din România, condusă de Ștefan Peterfi, vicepreședinte al Consiliului de Stat, care a înmînat noului președinte al Braziliei un mesaj din partea președintelui Nicolae Ceaușescu

Corespondență de la Valentin Păunescu

Brasilia, cea mai modernă capitală a lumii, arhitectural vorbind, a găzduit, vinerea trecută, ceremoniile prilejuite de instalarea noului președinte al Braziliei, generalul Ernesto Geisel, și a vicepreședintelui Adalberto Pereira dos Santos, aleși de către Colegiul electoral la 15 ianuarie trecut pentru un mandat ce va fi exercitat între 15 martie 1974—15 martie 1979.

Pentru obișnuiții unor astfel de evenimente, ceremoniile desfășurate vineri în capitala Braziliei au apărut ca particulare cel puțin pentru două motive : rigoarea cu care s-au încadrat în programul prestabilit și sobrietatea ce a caracterizat ambele acte ale instalării. Membrii Congresului Național, deputații din adunările legislative ale statelor, guvernatorii celor douăzeci și două de state ce fac parte din Republica Federativă a Braziliei, reprezentanții forțelor armate, miniștrii vechiului și noului guvern, invitații, delegațiile străine participante, ziariștii, într-un cuvînt fiecare dintre cei aproape 3 000 de participanți la solemnitățile instalării au primit cîte o cărticică-program în care totul și toate erau prevăzute pînă la detaliu și minut, conform unui protocol foarte strict. Și, cu cronometrul în mînă, a putut fi urmărită desfășurarea, fără urmă de abatere sau ezitare, a solemnităților prevăzute.

La ora 9,45, președintele Congresului Național, senatorul Paulo Torres, a deschis sesiunea solemnă extraordinară a Congresului, procedind apoi la îndeplinirea, punct cu punct, a elementelor din program. La ora 10, au intrat în sală generalii Ernesto Geisel și Adalberto Pereira dos Santos, urmînd, la fel de precis încadrate în protocol și timp, rostirea jurămîntului constituțional, intonarea imnului, salvele de tun, declarația de investitură rostită de senatorul Paulo Torres, după semnarea documentului sesiunii. Aceeași rigoare au avut-o și solemnitățile desfășurate o jumătate de oră mai tîrziu la Palatul Planalto, sediul prezidențial, unde a avut loc actul transmiterii puterii executive supreme de la președintele care își încheia mandatul, Emilio Garrastazu Medici, la cel care îl începea, generalul Ernesto Geisel. Mai rămîne de adăugat că, dat fiind faptul că generalul Ernesto Geisel este primul președinte protestant al republicii, în programul instalării nu au fost prevăzute ceremonii religioase.

Din țara noastră, la solemnitate a participat o delegație condusă de tovarășul Ștefan Peterfi, vicepreședinte al Consiliului de Stat, care, cu prilejul primirii de către președintele Braziliei, Ernesto Geisel, a înmînat acestuia mesajul președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu. Președintele brazilian, mulțumind pentru mesaj și pentru felicitările primite, a rugat să fie transmise președintelui Nicolae Ceaușescu urările sale de sănătate, de noi succese în activitatea sa și a poporului român. Noul președinte și-a exprimat convingerea că relațiile de prietenie dintre popoarele brazilian și român se vor dezvolta continuu, iar legăturile dintre Brazilia și România vor înregistra, în viitor, un curs ascendent, îndeosebi în domeniul colaborării economice.

Scriind pe marginea solemnităților prilejuite de instalarea generalului Geisel, observatorii, subliniind caracterul său esențialmente politic, l-au apreciat, totodată, ca fiind o prefigurare a modului în care înțelege să-și exercite mandatul noul președinte : cu rigoare, în ce privește îndeplinirea obiectivelor și a termenelor propuse în programul de guvernare, și cu sobrietate, sub unghiul aspectelor formale ale activității echipei sale guvernamentale. De altfel, aceste elemente au caracterizat și campania electorală sui-generis pe care a dus-o de la data indicării ca succesor și pînă la cea a instalării.

Sub raportul economic, „moștenirea" pe care o lasă guvernul Medici este pozitivă din multe puncte de vedere. În ultimii patru ani, rata de creștere a produsului intern brut — în prezent, de aproape 50 miliarde dolari — s-a menținut constant superioară mediei de 10 la sută, în anul 1973 înregistrînd nivelul cel mai ridicat : 11,4 la sută. Păstrarea aceluiași ritm în următorii ani ar dubla venitul pe locuitor, acum de 530 de dolari, în mai puțin de zece ani. Notabile sînt, de asemenea, și rezultatele obținute în ce privește reducerea indicelui de inflație, staționar pe timpul guvernării Medici în jurul a 20 la sută, în 1973 avînd nivelul cel mai scăzut: 15,5 la sută pe întreaga economie. Exporturile braziliene, marcînd îmbunătățiri în ce privește structura lor, au atins, în 1973, cifra cea mai înaltă : 6,1 miliarde dolari. Coroborînd această cifră cu cea a importurilor — 5,9 miliarde dolari — avem explicația existenței unei balanțe comerciale excedentare, în ciuda creșterii prețurilor pe piețele externe.

Același an 1973 a mai adus un fapt inedit în istoria economiei braziliene : creșterea cu 53 la sută a veniturilor provenite din exporturi. În sfîrșit, merită reamintit faptul că, tot în anul 1973, pentru întîia oară după 22 de ani, a dispărut deficitul bugetar intern.

Aceste cifre și date, ca și altele privind diferite programe cu caracter național și care au în vedere îndeosebi integrarea în circuitul vieții economice a țării a întregului teritoriu și a tuturor bogățiilor naturale de care dispune Brazilia, au darul să evidențieze impulsul imprimat economiei în acești ani, pașii făcuți pe drumul dezvoltării, al fructificării în interesul țării a imensului potențial de care dispune.

Președintele Geisel — așa cum a arătat-o în diferite ocazii și chiar în scurtul discurs din ziua instalării — propune Braziliei o continuitate atît pe plan politic, cît și în sfera economiei. Prevederile primului plan național de dezvoltare, a cărui valabilitate se extinde pînă la sfîrșitul lui 1974, vor fi îndeplinite, urmînd ca, abia după aceea, noua echipă guvernamentală să opereze modificări de concepție, indeosebi sub unghiul priorităților, cu preocuparea de a „nu prejudicia viitorul pentru beneficii de moment".

Realizarea obiectivelor în domeniul dezvoltării interne și conjugarea acestei activități cu inițiative corespunzătoare pe plan extern, iată principalele direcții pe care observatorii le relevă ca fiind „liniile de forță" ale politicii guvernului Geisel, instalat la 15 martie.

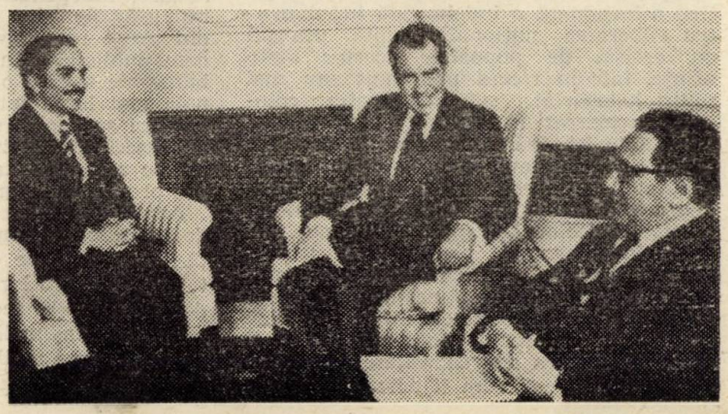

Washington. Imagine din timpul vizitei regelui Hussein al Iordaniei în S.U.A. Suveranul iordanian declară că și-a prezentat punctul de vedere în problema Orientului Apropiat, dar nu a primit încă un răspuns clar

Suveranitatea asupra resurselor naționale — condiție de bază a independenței și dezvoltării economice

M. Isărescu
P. Prisecaru

În epoca noastră — de mari transformări economice, sociale și politice — asistăm la o tot mai puternică intensificare a procesului revoluționar de afirmare și dezvoltare independentă a popoarelor. Cu o forță și cu o vigoare necunoscute pînă în prezent, popoarele își manifestă voința de a dispune de propria soartă, năzuințele spre o lume mai dreaptă și mai bună, spre statuarea unor noi relații internaționale, bazate pe respectarea strictă a principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc, participă, din ce în ce mai activ, la viața internațională. Apariția, în cursul ultimelor decenii, a peste 80 de noi state, independente din punct de vedere politic, constituie o mărturie elocventă a noilor dimensiuni, cantitative și calitative, ale acestui proces care caracterizează lumea contemporană.

Exercitarea dreptului suveran al popoarelor de a dispune în mod liber de propriile resurse este o componentă esențială a procesului afirmării independente a popoarelor, o premisă fundamentală a asigurării dezvoltării lor de sine stătătoare și progresului lor economico-social, o condiție a însăși realizării unor mutații moderne în economie, în întreaga viață socială, a întronării unor noi raporturi între state.

„Trebuie să se pornească în mod constant — sublinia tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU — de la recunoașterea dreptului fiecărui popor, indiferent de mărimea sa, de a fi deplin stăpîn pe bogățiile naționale, de a se putea consacra dezvoltării economico-sociale independente, fără amestec din afară. Aceasta impune o luptă hotărîtă împotriva politicii imperialiste de forță și dictat, a colonialismului și neocolonialismului, împotriva oricăror practici și tendințe de natură să frîneze cursul destinderii în viața internațională".**

Desigur, problemele care se ridică în fața țărilor ce au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare sînt deosebit de complexe. Cucerirea independenței politice a încununat o îndelungată luptă pentru eliberarea națională, luptă purtată cu eroism de popoarele acestor state aflate, într-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat, sub dominația colonială, a marcat un moment de uriașă însemnătate istorică în viața popoarelor respective. Dar, evident, aceasta nu a însemnat și obținerea unei depline independențe economice, ci doar premisa indispensabilă declanșării procesului, nu mai puțin îndelungat și presărat cu numeroase obstacole, al progresului economic, al consacrării plenare și neștirbite a dreptului lor de a-și folosi ele însele propriile resurse, în interesul național, de a-și alege liber calea de dezvoltare, de a-și făuri viitorul așa cum îl doresc. Drumul tinerelor state spre cucerirea deplinei independențe economice este, în același timp, drumul greu și îndelungat spre lichidarea stării de subdezvoltare, spre crearea unor structuri economice moderne, propice dezvoltării, în măsură să alcătuiască un cadru, un sistem constituit de legături, capabil să se autopropulseze, să împingă pe un făgaș solid procesul dezvoltării.

Preluarea controlului deplin asupra resurselor, eliminarea dominației monopolurilor străine în economie, a pozițiilor și ingerințelor acestora în viața economică și politico-socială — obiectiv fundamental al luptei tinerelor state suverane — constituie un pas vital pe calea lichidării dependenței economice, o condiție de bază a exercitării de către fiecare din aceste state a dreptului suveran de a hotărî singure asupra propriilor destine, asupra căilor de dezvoltare. Desigur, înlăturarea pozițiilor dominante ale capitalului străin din economie, instaurarea controlului național asupra resurselor nu duc automat la obținerea unei independențe economice depline și la înlăturarea înapoierii. Dar lichidarea dominației monopolurilor imperialiste — cea care, de fapt, a imprimat orientarea unilaterală a economiei majorității tinerelor state independente și care încearcă astăzi s-o mențină — creează condiții necesare angajării unor mutații profunde în economie, a dezvoltării ei de sine stătătoare.

Este firească, în acest context, importanța pe care factorii politici și economici din țările care au pășit pe calea independenței economice o acordă recuperării controlului asupra bogățiilor naționale, ca parte integrantă a strategiei lor de dezvoltare și de înscriere pe orbita progresului economic, a afirmării lor de sine stătătoare, independente și suverane. Declarații oficiale ale conducătorilor politici din țările respective, comunicate comune date publicității în urma unor întîlniri bilaterale sau cu o participare internațională mai largă între reprezentanții acestor țări scot puternic în relief dreptul imprescriptibil și inalienabil al popoarelor de a-și exercita controlul deplin asupra propriilor resurse.

Acest drept este înscris, de altfel, în declarațiile de amplă rezonanță pe care țările în curs de dezvoltare le-au adoptat fie în cadru larg — cum sînt cele care definesc poziția acestor țări față de strategia internațională a dezvoltării și față de cooperarea în U.N.C.T.A.D. (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare) — fie în cadru regional cum sînt, de pildă, documentele exprimînd atitudinea țărilor latino-americane sau a celor africane. Mai important este, însă, faptul că afirmarea de către țările în curs de dezvoltare a dreptului lor sacru de a dispune de propriile bogății și resurse nu a rămas un principiu proclamat în declarații de intenții, ci s-a tradus, pe plan practic, într-o serie de acțiuni concrete. Niciodată, ca în ultimii ani, aceste acțiuni nu au fost atît de energice, hotărîte și extinse. Semnificativ este, în acest sens, procesul ce se desfășoară pe continentul latino-american. Astfel, se apreciază că măsurile concrete luate, în ultimii cinci ani, în statele Americii Latine în direcția recuperării resurselor naționale echivalează cu tot ceea ce s-a făcut în această privință în ultimele cinci decenii.

Desigur, nu ar putea fi trecută aici în revistă întreaga paletă de măsuri luate de țările angajate pe calea dezvoltării de sine stătătoare în vederea eliminării dependenței lor de capitalul străin, de companiile monopoliste internaționale, în scopul trecerii sub control național a principalelor lor resurse, după cum nu ar putea fi menționate toate țările care au întreprins asemenea măsuri. Ne vom mărgini la a semnala cîteva direcții, cîteva exemple.

De cea mai mare importanță este asigurarea controlului național asupra celor mai importante bogății naturale prin naționalizări totale sau parțiale, prin preluarea părții majoritare din capitalul unor societăți străine care dispuneau în trecut de aceste bogății. Astfel, în Algeria a fost trecut sub control național sectorul-cheie al exploatării petrolului, au fost operate naționalizări parțiale care asigură statului algerian o participare de cel puțin 51 la sută în capitalul societăților petroliere aflate pe teritoriul său. În Zair, încă în 1966, guvernul a promulgat o lege prin care toate bogățiile naturale ale solului și subsolului țării au trecut în patrimoniul statului ; a fost naționalizată societatea belgiană „Union Minière". Începînd din 1968, în Zambia se desfășoară un amplu program de trecere în control național a resurselor naturale, în 1970 fiind înfăptuit acest deziderat în ce privește principala bogăție a țării — cuprul. În Republica Populară Congo, principiul naționalizării este afirmat în 1969, vizînd exercitarea controlului statului în primul rînd asupra valorosului fond forestier național, iar în Sierra Leone, în 1970, este preluat controlul asupra societăților miniere străine.

Pe continentul latino-american, importante preluări în control național a bogățiilor naturale ale acestor țări au avut loc, mai ales, în ultimii patru-cinci ani, în Peru, Venezuela, Columbia, Argentina, Ecuador etc. Astfel, în Peru, în cursul anilor 1969 și 1970 a fost naționalizată, cu

mici indemnizații, societatea petrolieră „International Petroleum Company", iar de curînd au fost preluate alte corporații, printre care „Cerro de Pasco" ; o amplă legislație stipulează exercitarea controlului peruan asupra industriilor de bază. În Bolivia s-a decis suspendarea plății indemnizațiilor acordate companiei „Gulf Oil", preluată anterior. În Ecuador, „legea hidrocarburilor". prevede controlul național asupra acestei principale bogății a țării, iar în Guyana a fost achiziționată o parte importantă a acțiunilor companiei „Demara Bauxite".

Aceleași tendințe pot fi observate și pe continentul asiatic. Astfel, în Birmania, încă din anul 1963 a fost instaurat controlul național asupra celor mai importante bogății naturale ale țării (cuprul, exploatările forestiere etc.), folosindu-se metoda naționalizării ramurilor economice care exploatau aceste bogății. În India, continuă procesul de naționalizare treptată a principalelor bogății naturale, concomitent cu extinderea controlului asupra ramurilor extractive. Recente măsuri de preluare a controlului asupra unora din principalele bogății naturale au fost adoptate în Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka etc.

Referitor la resursele naturale descoperite de curînd este ilustrativ cazul zăcămintelor de bauxită din Republica Guineea, unele din cele mai mari din lume (20 la sută din rezervele mondiale). De la început, statul și-a asumat drepturi privind controlul acestor bogății, care vor fi exploatate în interesul națiunii, în principal prin intermediul „Companiei de bauxită a Guineei". Experiența a demonstrat că, de multe ori, în vederea limitării influenței capitalului străin asupra zăcămintelor naturale ale țărilor recent eliberate, este necesară o colaborare strînsă între mai multe din aceste țări. În acest spirit, a fost semnată convenția dintre Guineea, Nigeria, Liberia, Algeria și Zair privind exploatarea în comun a importantelor zăcăminte de fier din munții Nimba (Guineea).

Foarte important este faptul că acțiunile îndreptate în direcția preluării controlului asupra resurselor naționale sînt însoțite de măsuri în vederea extinderii controlului național asupra principalelor ramuri industriale existente și în vederea asigurării unui asemenea control asupra ramurilor industriale nou create, comportînd : preluări ale unor companii străine ce acționează în sectorul industrial, prin naționalizări parțiale ; înființarea de companii sau corporații naționale pentru dezvoltarea industrială, în care capitalul autohton, de stat sau particular, deține ponderea majoritară ; reglementări limitative privind activitatea capitalului străin în țară etc. O serie de companii naționale de dezvoltare industrială au luat ființă, cu o largă participare a statului sau a capitalului autohton, pentru a fi în măsură să replice tentativelor monopolurilor străine și, în același timp, să asigure stimularea tinerelor industrii.

Pe linia redobîndirii suveranității asupra bogățiilor naționale, un exemplu concludent îl constituie măsurile țărilor producătoare și exportatoare de țiței din Africa, Asia și America Latină (grupate în OPEC). Punctul de plecare în strategia promovată de aceste state l-au reprezentat rediscutarea și schimbarea treptată a condițiilor de acordare a concesiunilor petroliere, ceea ce a dus la modificarea termenelor contractelor (și a cotelor de participare) încheiate cu companiile petroliere. În acest mod a fost posibil ca, ulterior, să fie înlocuite, în anumite cazuri, filialele companiilor străine cu societăți naționale de explorare și exploatare a petrolului ; unele țări ca Algeria, Libia, Irak au procedat la măsuri radicale în acest sens, naționalizînd filialele companiilor străine. Interesantă este experiența Venezuelei, care a efectuat o naționalizare anticipată a industriei petrolului și care a obținut, totodată, garanții din partea companiilor străine că acestea nu-și vor retrage activele investite, avînd în vedere că toate concesiunile vor reveni ulterior guvernului venezuelan.

În Iran, consorțiul internațional al petrolului și-a pierdut (în 1973) privilegiile obținute prin Convenția din anul 1954, companiile petroliere devenind simpli „clienți preferențiali" ai Iranului. Guvernul iranian va hotărî, prin intermediul „Societății Naționale Iraniene a Petrolului" (SNIP), politica petrolieră, volumul producției și investițiilor, Iranul devenind pe deplin suveranul propriilor sale bogății naturale.

Reunite în cadrul OPEC, principalele țări producătoare de petrol și-au mărit capacitatea de replică în fața marilor societăți petroliere. În această direcție, membrii OPEC au obținut, între altele, de-a lungul anilor, o creștere a încasărilor lor datorită atît sporirii prețurilor cît și înlocuirii sistemului paritar în împărțirea beneficiilor rezultate în urma exploatării petrolului cu sistemul participării în proporție de 55 la sută a țărilor producătoare. În cadrul OPEC sînt prevăzute acum măsuri de natură a ataca nu numai efectele, ci însești bazele vechilor structuri petroliere. Astfel, încă în urmă cu aproape doi ani, s-a hotărît, pe de o parte, înlăturarea, pînă la sfîrșitul actualului deceniu, a sistemului concesiunilor acordate companiilor petroliere, iar, pe de altă parte, instituirea treptată a controlului asupra resurselor, extracției, prelucrării și desfacerii petrolului ; în decurs de trei ani, statele producătoare urmînd a prelua participări de 25 la sută, iar pînă în 1982, participări majoritare de cel puțin 51 la sută. În același timp, se prevede o intensificare a eforturilor acestor țări de a extinde prelucrarea pe teritoriul național a petrolului, ceea ce va contribui la dezvoltarea industrială a țărilor respective.

Apare evidentă legătura strînsă între recuperarea controlului național asupra resurselor și crearea treptată a unei industrii capabile să realizeze valorificarea acestora. Acestea sînt două momente ale aceluiași proces, ce vizează dezvoltarea independentă și suverană, progresul economic. Dacă preluarea controlului asupra bogățiilor naționale reprezintă primul moment, premisa și condiția prealabilă, valorificarea acestor bogății în cadrul unor industrii proprii este momentul următor, indispensabil, care îl întregește și completează pe cel dintîi, dînd substanța economică întregului proces și consolidîndu-l. Dezvoltarea unei industrii prelucrătoare naționale este strîns legată de gradul în care statele respective controlează resursele naturale proprii. Experiența demonstrează, însă, că restructurarea economiei pe baza creării unei industrii prelucrătoare proprii constituie o necesitate obiectivă a însăși valorificării superioare a acestor resurse, a întregului potențial material și uman de care dispun țările. Promovarea industrializării, în conformitate cu condițiile specifice ale fiecărei țări, permite tocmai o dezvoltare accelerată a forțelor de producție, modernizarea agriculturii, valorificarea superioară a bogățiilor naturale, schimbarea poziției acestor țări în diviziunea internațională a muncii. Avînd în vedere condițiile existente în marea majoritate a tinerelor state independente, dezvoltarea unei industrii care să valorifice complex și cît mai deplin principalele bogății naturale naționale se poate dovedi elementul capabil să declanșeze mutațiile profunde ce se impun în economie, să furnizeze fondurile necesare, să constituie un factor important pe calea progresului lor economico-social.

Desigur, responsabilitatea esențială pe linia dezvoltării și diversificării economiei revine însești țărilor în curs de dezvoltare, efortul propriu fiind factorul primordial. Acest lucru nu reduce cu nimic din importanța contribuției pe care o poate aduce, în acest sens, cooperarea internațională. Relațiilor economice mondiale trebuie să le fie creat și asigurat un cadru de desfășurare care să permită sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare în vederea reducerii și eliminării în perspectivă a decalajelor ce le despart de statele economic avansate. Lichidarea acestor decalaje este de natură să ducă la o dinamică dezvoltare, în beneficiul tuturor statelor, a relațiilor economice mondiale, la înlăturarea unor surse potențiale de tensiune și animozitate în climatul politic internațional. Recunoașterea strictă a dreptului popoarelor de a-și exercita controlul asupra propriilor resurse de a hotărî în mod suveran asupra formelor și căilor lor de dezvoltare trebuie să fie însoțită de măsuri concrete în direcția sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare pe plan economic, comercial, financiar.

Multitudinea și complexitatea problemelor economice ale lumii contemporane, caracterizată de o tot mai adîncă strîngere a legăturilor dintre diferite țări, nu-și pot găsi o reală rezolvare decît în cadrul unei largi cooperări internaționale, cu respectarea intereselor tuturor țărilor și, în primul rînd, ale statelor în curs de dezvoltare. Recentele probleme de ordin energetic au pus cu pregnanță în lumină acest lucru. Este evident că problemele respective nu pot fi desprinse din cadrul problemelor legate de relațiile economice internaționale, în general, de cele ale dezvoltării și progresului economico-social. Aceasta presupune o abordare de ansamblu a problemelor respective, cu participarea tuturor țărilor, atît a celor în curs de dezvoltare cît și a celor dezvoltate, atît a celor producătoare de surse de energie și de materii prime cît și a celor neposesoare și consumatoare în vederea stabilirii unor raporturi noi, echitabile. Este, desigur, necesar ca, în interesul tuturor părților, aceste noi raporturi să presupună asigurarea accesului liber, fără bariere economico-politice, al tuturor țărilor, indiferent de mărime sau potențial, la sursele de energie și la materiile prime pe baze reciproc avantajoase, echitabile, fără discriminări, în folosul dezvoltării fiecărei țări în parte și al progresului general al omenirii în ansamblu. Tot așa, însă, este pe deplin evident că, de asemenea, în interesul tuturor părților, este de a se întreprinde acțiuni concrete în direcția instaurării unor asemenea raporturi de cooperare internațională încît acestea,

consfinţind dreptul fiecărui popor de a dispune de propriile resurse şi de a le folosi în vederea dezvoltării sale independente, să permită asigurarea progresului economic mai rapid al ţărilor mai puţin dezvoltate, în beneficiul extinderii continue a relaţiilor economice mondiale şi al îmbunătăţirii climatului politic internaţional, al păcii în întreaga lume.

Pe deplin solidară cu lupta statelor ce au păşit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, împotriva imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului, pentru independenţă deplină, pentru lichidarea subdezvoltării, România socialistă sprijină acţiunile întreprinse de aceste state în direcţia exercitării controlului asupra propriilor resurse, eforturile lor spre progres economic şi social. România, ea însăşi ţară în curs de dezvoltare, împărtăşeşte şi susţine cerinţele legitime ale acestor ţări îndreptate spre situarea lor într-o poziţie echitabilă în cadrul diviziunii mondiale a muncii. Relaţiile României cu noile state independente, cu ţările în curs de dezvoltare se întemeiază ferm pe principiile respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc. Ţara noastră — în raport cu potenţialul său — sprijină eforturile interne depuse de aceste state pe linia progresului economic, construieşte în colaborare cu ele o serie de obiective industriale, pregăteşte specialişti, acordă credite, asistenţă tehnică.

România vede în dezvoltarea unor ample relaţii de prietenie şi colaborare cu aceste ţări — pentru a căror amplificare continuă se preocupă şi militează constant — un mijloc concret de a-şi aduce contribuţia la eforturile de dezvoltare ale acestor state, o modalitate reciproc avantajoasă de a grăbi procesul lichidării decalajului care separă încă ţările noastre de statele economiceşte avansate. De o deosebită importanţă este faptul că întreaga colaborare a României cu aceste ţări şi, în special, unele forme de cooperare, cum sînt construcţia în comun de obiective economice sau constituirea de societăţi mixte pe teritoriul unora din aceste state, urmăresc valorificarea superioară a bogăţiilor lor naţionale, odată cu şi pe baza respectării stricte a legislaţiilor lor interne, a normelor de echitate şi dreptate internaţională, de avantaj mutual. România face totul pentru ca dezvoltarea continuă a acestor legături pe multiple planuri să asigure progresul general al fiecărei ţări, dezvoltarea sa de sine stătătoare, ridicarea bunăstării materiale şi spirituale a fiecărui popor.

Momente de o deosebită importanţă în politica externă a României, acte cu semnificaţii profunde, remarcabile mesaje de pace, prietenie şi colaborare, vizitele întreprinse de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în numeroase ţări din Africa, America Latină şi Asia se înscriu, prin rezultatele lor, drept contribuţii de mare însemnătate la întărirea relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre ţara noastră şi ţările respective. Confirmînd eficienţa contactelor la cel mai înalt nivel pentru stimularea colaborării pe multiple planuri, aceste vizite au dat un nou impuls dinamizării relaţiilor economice şi tehnico-ştiinţifice, culturale, raporturilor politice. În acelaşi timp, aceste vizite constituie o strălucită manifestare a solidarităţii ţării noastre cu tinerele state care au păşit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, cu ţările în curs de dezvoltare, cu mişcările de eliberare naţională, cu lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului, pentru dezvoltare şi progres economico-social, pentru afirmarea dreptului lor imprescriptibil de a dispune de ele însele, pentru pace şi securitate în lume.

DIN ŢĂRILE SOCIALISMULUI

Varşovia. Momentul semnării Declaraţiei comune privind întărirea şi lărgirea colaborării dintre R.P. Polonă şi R. S. Cehoslovacă

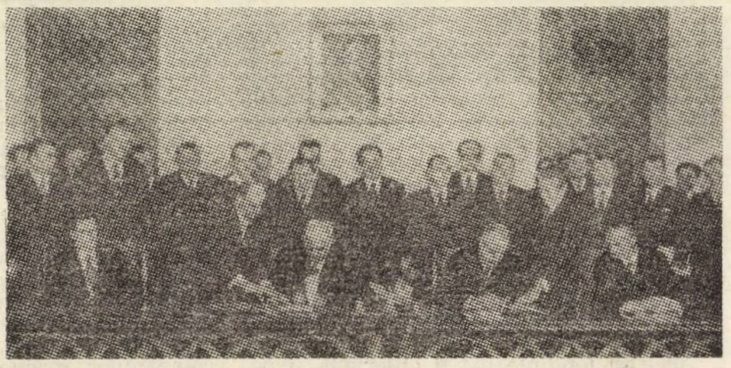

VARŞOVIA

Convorbirile polono-cehoslovace

Corespondenţă de la Gheorghe Ciobanu

Săptămîna trecută, cronica relaţiilor polono-cehoslovace a consemnat un nou moment important — vizita delegaţiei de partid şi guvernamentale condusă de Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia.

Subliniind importanţa întîlnirilor polono-cehoslovace, rolul deosebit pe care îl au contactele şi convorbirile la nivel înalt, premierul P. Jaroszewicz releva în cuvîntarea rostită la şantierele navale din Gdansk : „Un rol de seamă în impulsionarea relaţiilor noastre l-au avut convorbirile dintre conducătorii ambelor noastre partide — tovarăşii Edward Gierek şi Gustav Husak — şi, în mod deosebit, întîlnirea noastră de la Praga, din ianuarie anul trecut, cînd am examinat direcţiile de dezvoltare a colaborării polono-cehoslovace pînă în 1980 şi în perioada următoare". De altfel, în ceea ce priveşte colaborarea bilaterală trebuie relevată, de la bun început, satisfacţia manifestată de reprezentanţii cei mai autorizaţi ai celor două ţări pentru modul fructuos în care ea se desfăşoară, pentru bunele rezultate obţinute. Acest lucru a reieşit atît din cuvîntările rostite de Edward Gierek şi Gustav Husak la întîlnirea cu reprezentanţii opiniei publice din capitala poloneză, din cuvîntările celor doi premieri la Gdansk, cît şi din documentul final adoptat în urma convorbirilor oficiale dintre cele două delegaţii. După cum atestă datele statistice, schimburile comerciale bilaterale (Cehoslovacia este al treilea partener comercial al Poloniei, după U.R.S.S. şi R.D. Germană, revenindu-i 8 la sută din totalul comerţului polonez) au cunoscut un ritm intens, la sfîrşitul lui 1973, de exemplu, realizîndu-se un volum cu 30 la sută mai mare decît cel prevăzut pentru anul respectiv de acordul comercial de lungă durată.

Avîndu-se în vedere potenţialul economic în continuă creştere al celor două ţări, părţile au examinat posibilităţile de a dezvolta şi mai rapid colaborarea economică, pornind de la existenţa unor rezerve nefolosite încă la întreaga lor capacitate. Astfel, s-a hotărît intensificarea colaborării în economie, ştiinţă şi tehnică, în domeniul cultural şi social, precum şi în alte sfere de activitate. S-a accentuat necesitatea întăririi cooperării şi specializării în producţie mai ales în domeniul energetic, al industriei chimice, constructoare de maşini, în obţinerea unor noi sortimente în ramura electrotehnică, în producţia maşinilor de construcţii.

Caracterizînd rezultatele convorbirilor, Gustav Husak a declarat că ele „vor reprezenta un aport substanţial la cauza dezvoltării prieteniei şi colaborării dintre P.C. din Cehoslovacia şi P.M.U.P., dintre Cehoslovacia şi Polonia, dintre popoarele şi oamenii muncii din ţările noastre, vor contribui la întărirea mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, la cauza socialismului, păcii şi progresului social".

În ceea ce priveşte securitatea europeană — problemă ce s-a aflat în atenţia celor două delegaţii — Edward Gierek declara : „Sîntem convinşi că există toate condiţiile pentru convocarea celei de a treia faze a conferinţei pentru securitate şi cooperare la cel mai înalt nivel. Există toate premisele pentru progrese continue pe calea normalizării relaţiilor dintre ţări, pentru adîncirea întregului proces al destinderii internaţionale".

Documentul final adoptat, sintetizînd opinia comună a celor două delegaţii, relevă satisfacţia lor faţă de adîncirea destinderii în Europa, precum şi hotărîrea Poloniei şi Cehoslovaciei „de a-şi aduce contribuţia la normalizarea relaţiilor economice în Europa şi în lume, respectîndu-se principiile juste ale diviziunii internaţionale a muncii şi interesele tuturor părţilor. Ambele state doresc şi în continuare să dezvolte relaţii ample şi colaborarea cu toate ţările, indiferent de orînduirea lor socială şi nivelul de dezvoltare atins, pe baza principiului avantajului reciproc, respectării independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi nediscriminării".

LEIPZIG

Aici, primăvara începe odată cu Tîrgul

Corespondenţă de la
Constantin Varvara

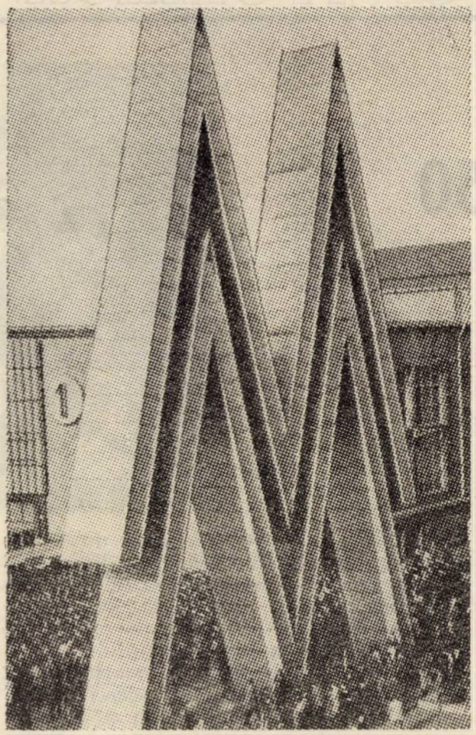

La început de primăvară, Leipzig-ul, din oraşul liniştit, în care animaţia străzilor încetează odată cu lăsarea serii, se transformă, pentru o săptămînă, într-un centru clocotitor, cu fluvii de automobile pe arterele sale moderne sau pe străzile sale înguste împovărate de amintirea secolelor trecute, cu cromatismul steagurilor, cu provizoria lui populaţie eterogenă venită aici de pe toate meridianele.

Multe s-au schimbat, în ultimii ani, în bătrînul oraş al tîrgurilor. Birourile de negocieri au fost mutate din clădirile baroce în edificii moderne, în care funcţionalitatea este pusă pe primul plan. Nici tîrgul propriu-zis nu mai este ce a fost. De altfel, cu ani în urmă, i se mai spunea „de mostre". Acum, în halele şi spaţiile sale de expunere în aer liber au fost construite adevărate uzine.

Ca şi în anii trecuţi, participarea din anul acesta a fost masivă : peste 9 000 de organizaţii comerciale şi firme din 60 de ţări şi-au expus produsele în cele 55 de hale şi pavilioane, precum şi în cele 16 centre din interiorul oraşului. Între 10 şi 17 martie, oaspeţi sosiţi din peste 90 de ţări au încheiat cumpărări şi vînzări de produse din 26 de ramuri tehnice şi 22 de ramuri ale industriei bunurilor de consum.

Cum era şi firesc, Republica Democrată Germană, ca ţară gazdă, a fost participanta cu cea mai largă gamă de produse. Peste 4 000 de întreprinderi industriale şi de comerţ exterior au oferit o concludentă imagine a avîntului economic şi tehnic din cei 25 de ani de existenţă a R.D.G.

Ţările socialiste participante — Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, Iugoslavia, Polonia, România, Ungaria şi U.R.S.S. — au înfăţişat realizări remarcabile din diverse domenii industriale.

O numeroasă participare au consemnat şi ţările în curs de dezvoltare, state ca Irak, India, Iran, Siria, Liban, Guineea, Argentina, Mexic, Brazilia şi altele, pe lîngă bunurile tradiţionale oferind şi multe produse industriale, rod al eforturilor de consolidare a economiilor lor naţionale.

La Leipzig au fost, de asemenea, prezente aproximativ 2 200 de firme industriale din ţări capitaliste, printre care amintim : industria electronică franceză, reprezentată la Leipzig de asociaţia sa, care reuneşte 1 200 de firme ; industria italiană constructoare de maşini, cu participarea, pentru prima oară la tîrg, a asociaţiei U.C.I.M.U. ; o serie de firme japoneze care au prezentat oferte interesante în domeniile electronicii, automatizării şi maşinilor grele ; toate principalele firme din Austria şi R.F. Germania în domeniul metalurgiei. În comparaţie cu anii trecuţi, Marea Britanie şi-a sporit considerabil suprafaţa standurilor. Ponderea principală a pavilionului S.U.A. au deţinut-o instalaţiile de prelucrare a datelor şi maşinilor de birou.

După cum remarca ministrul comerţului exterior al R.D.G., Horst Sölle, pentru comerţul ţării sale se deschid noi posibilităţi datorită faptului că în relaţiile internaţionale se afirmă politica de destindere ca o tendinţă dominantă, iar R.D.G. a devenit membru al O.N.U. şi al unei serii de organizaţii specializate, stabilind relaţii diplomatice cu peste 100 de state.

Prezentînd un tablou sintetic al dezvoltării relaţiilor comerciale ale R.D.G., Horst Sölle a subliniat creşterea constantă a schimburilor comerciale cu ţările socialiste. După ce a prezentat, de asemenea, evoluţia ascendentă a relaţiilor comerciale cu ţările în curs de dezvoltare, Horst Sölle a arătat că volumul schimburilor comerciale cu statele capitaliste a crescut în 1973 cu 24 la sută. Sporiri considerabile au fost înregistrate în comerţul cu Italia, Olanda, Belgia şi Austria.

În acest an, România a expus produse din 10 ramuri, pe o suprafaţă de 2 600 metri pătraţi. Standurile româneşti au înfăţişat o bogată şi variată selecţie de produse industriale, care au reprezentat ponderea principală în structura comerţului cu ţara gazdă. Au fost prezente cu exponate 20 de întreprinderi de comerţ exterior, iar opt întreprinderi şi organizaţii au fost reprezentate prin standuri de informaţii. Maşini-unelte de înaltă tehnicitate, agregate şi instalaţii de foraj, motoare electrice, transformatori, maşini electronice de calcul, produse ale metalurgiei metalelor feroase şi neferoase, locomotive hidraulice Diesel, tractoare, maşini agricole, produse ale industriei chimice, ale industriei agro-alimentare şi altele au constituit dovezi edificatoare ale succeselor economiei naţionale a patriei noastre şi posibilităţilor crescînde de participare a României socialiste la schimburile comerciale internaţionale.

Vorbindu-ne de principalul obiectiv al participării României la ediţia 1974 a Tîrgului de primăvară de la Leipzig, consilierul economic al ambasadei şi şeful agenţiei comerciale a României în R.D.G., ing. Mircea Bădică, care a coordonat activitatea grupului de experţi români, ne-a declarat :

„Deşi nu au fost excluse şi contacte cu alţi parteneri comerciali, participarea României la Tîrgul de la Leipzig a constituit, în primul rînd, un prilej de a găsi modalităţi concrete de realizare, prin contracte ferme, a prevederilor cuprinse în acordurile de colaborare economică existente între România şi ţara gazdă. De-a lungul anilor, relaţiile de colaborare între România şi R.D.G. au cunoscut o permanentă şi multilaterală dezvoltare. Pe baza acestor relaţii, a înaltei dinamici şi a potenţialului economic ale celor două ţări, schimburile reciproce bilaterale au înregistrat o creştere şi o diferenţiere continuă. Numai în decursul ultimilor 10 ani, schimburile de mărfuri între cele două ţări s-au triplat.

Dacă avem în vedere suprafaţa pe care au ocupat-o standurile româneşti, diversitatea exponatelor şi marele număr de firme participante, prezenţa ţării noastre la Tîrgul de primăvară de la Leipzig constituie una din cele mai importante manifestări româneşti de acest gen din străinătate. De aceea, este firesc ca, prin eforturile comune ale partenerilor din cele două ţări, tîrgul din anul acesta să reprezinte o contribuţie importantă la promovarea schimburilor comerciale şi la adîncirea colaborării tehnico-ştiinţifice între România şi R.D.G."

Republica Socialistă România a consemnat la actuala ediţie o dată jubiliară — 25 de ani de participare neîntreruptă la tîrgurile internaţionale de la Leipzig. Pentru a marca acest jubileu, directorul general al Direcţiei Tîrgurilor din acest oraş, Friedrich Wonsack, a înmînat Camerei de Comerţ a României o diplomă de onoare. Cu acest prilej, domnia-sa a avut amabilitatea să facă pentru cititorii revistei „Lumea" următoarea declaraţie :

„Aş dori să-mi exprim satisfacţia de a înmîna directorului pavilionului diploma de onoare pentru cea de-a 25-a participare a Republicii Socialiste România. Dacă priveşti în urmă cu 25 de ani, trebuie să constaţi că, la prima sa participare, România prezenta abia începutul industriei sale de maşini. Astăzi, însă, se poate spune că participarea României la Tîrgul de la Leipzig nu mai poate fi imaginată fără produse ale industriei electrotehnice sau ale construcţiei de maşini-unelte. Este, de altfel, edificator că la actualul tîrg, în comparaţie cu cel de anul trecut, suprafaţa standurilor româneşti a sporit cu 10 la sută. Sîntem, de asemenea, bucuroşi că îşi găsesc în continuare locul lor produsele tradiţionale ale agriculturii, industriei alimentare şi industriei uşoare ale României. Sînt de părere că participarea României la Tîrgul de la Leipzig sprijină şi promovează dezvoltarea relaţiilor prieteneşti dintre ţările noastre şi îmi exprim speranţa şi dorinţa ca şi în următorii 25 de ani să crească participarea Republicii Socialiste România la tîrgurile de la Leipzig, spre folosul popoarelor noastre".

Tîrgul de primăvară şi ediţia '74 şi-a închis porţile. Au fost zile de intensă activitate pentru participanţii direcţi la această prestigioasă întîlnire comercială. A fost şi o competiţie în care ţările prezente au arătat o parte din realizările lor tehnice de vîrf şi în cadrul căreia ţara noastră şi-a ocupat locul cuvenit.

RASPUNDEM CITITORILOR

VIETNAM

19 martie 1950

La 19 martie 1950, flota americană din Pacific încearcă să organizeze la Saigon o amplă demonstrație aeronavală în sprijinul prezenței coloniale franceze din Indochina. Riposta populației saigoneze este promptă: o manifestație, reunind 500 000 de participanți, în frunte cu NGUYEN HUU THO, *actualul președinte al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud, a constrins navele americane să renunțe la acțiunea prevăzută și să ridice ancora. Evenimentele de atunci, care au înscris un moment important în istoria luptei poporului vietnamez, au fost evocate de președintele Nguyen Huu Tho în paginile săptămînalului „Le Courrier du Vietnam", într-un interviu din care reproducem cîteva fragmente.*

— Eram, pe atunci, avocat la Saigon. Apăram în fața Tribunalului Militar Permanent, instituit de Comandamentul Corpului expediționar francez în Extremul Orient (C.E.F.E.O.), patrioții arestați de poliție sau luați prizonieri în cursul operațiunilor militare. Colonialiștii îi numeau „teroriști" și „rebeli". Simpatia mea mergea, desigur, către rezistență. Tot mai mult, convingerile mele privind caracterul just al luptei patrioților se întăreau — pe de o parte din contactul permanent cu sprijinitorii partizanilor, pe de altă parte datorită eroismului de care făceau dovadă cei acuzați pe nedrept. Mulți dintre aceștia, cu riscul vieții, își transformau procesele în rechizitorii contra războiului colonialist.

În acea vreme, populația din Saigon formase o „Delegație a Reprezentanților" și izbutise să o impună autorităților colonialiste. Sarcina acesteia era să realizeze un larg front de uniune spre a lupta pentru drepturi democratice. Această organizație semilegală se bucura de un mare credit în rîndul populației și era reprezentată, prin toate păturile ei, în comitetul director. Era formată din juriști, profesori, medici, ziariști, elevi, muncitori, oameni de afaceri și chiar funcționari din administrație. Eu participam în calitate de șef al Delegației.

În continuare, Nguyen Huu Tho relatează pregătirile întreprinse de flota americană în vederea desfășurării demonstrației aeronavale.

— La 18 martie, flota americană a sosit în apele vietnameze. Un grup de portavioane patrulau în larg. Două distrugătoare purtînd numerele 838 și 762, „Stickell" și „Anderson", — dacă îmi amintesc bine — au înaintat de-a lungul malului saigonez și au acostat la cheiul portului militar. Dar populația saigoneză a înțeles sfidarea. Riposta populară s-a centralizat sub conducerea „Delegației Reprezentanților Populației Saigoneze". O manifestație a fost organizată pentru a protesta contra acestei intervenții.

Iată cum descrie Nguyen Huu Tho evenimentele zilei de 19 martie:

— Din primele ore ale zilei, orașul a fost trezit de puternice detunături: forțele armate populare efectuau un tir de mortiere asupra obiectivelor militare din Saigon. Partizanii veniseră să ne ajute. În zori, străzile s-au umplut, încetul cu încetul, de oameni. Cordoane de poliție barau străzile din inima Saigonului.

Moment istoric în primăvara lui 1950: manifestația populației saigoneze

Către ora 8, am ajuns la poarta școlii; mașina mea o preceda pe cea care îi transporta pe ceilalți membri ai Delegației. O mulțime imensă umplusе curtea școlii și străzile învecinate. Oamenii se îngrămădeau peste tot. Forțele de „ordine" erau depășite. Mulți polițiști își făceau „datoria" de formă.

O gardă de tineri muncitori și studenți s-a format în jurul mașinilor noastre. Astfel escortați, am ajuns la tribună, unde ne așteptau microfoanele. Dar abia am luat cuvîntul, că poliția a atacat cu grenade lacrimogene. Manifestația s-a transformat în răzvrătire. S-a organizat o mare defilare. Un drapel roșu cu o stea de aur (emblema rezistenței) a fost desfășurat în fruntea coloanei, acolo unde mă aflam împreună cu ceilalți membri ai Delegației.

Mulțimea, deși fără arme, a devenit, practic, stăpînă pe oraș, anihilînd orice încercare de opoziție a dușmanului, deși în Saigon era concentrată forța militară și politică a colonialiștilor și a administrației marionetă.

În după-amiaza aceleiași zile, americanii au ridicat ancora. Vizita prevăzută nu durase decît 24 de ore, iar demonstrația aeronavală proiectată n-a mai avut loc niciodată. Victoria noastră era deplină.

În încheierea evocărilor sale, președintele Nguyen Huu Tho observă că „spiritul luptei din 19 martie s-a păstrat viguros" și că actul de atunci a adus o importantă contribuție la cauza eliberării Vietnamului de Sud, a transformării sale într-un stat independent, democratic, prosper, pașnic și neutru.

Prin semnificațiile ei, ziua de 19 martie s-a înscris în conștiința forțelor iubitoare de pace din lume ca Ziua solidarității internaționale cu poporul vietnamez. Alături de acestea, poporul român își reafirmă, în această zi, sentimentele de prietenie și stimă față de curajosul popor vietnamez, sprijinul internaționalist pentru cauza dreaptă a luptei sale.

Post-scriptum la Conferința de la Lahore

O serie de întrebări ce ne-au fost adresate în scrisorile sosite în ultimele zile la redacție ne determină să revenim asupra reuniunii la nivel înalt a țărilor islamice, încercînd să aducem unele precizări asupra documentelor adoptate.

Scurtă recapitulare: Între 22 și 24 februarie, la Lahore (Pakistan) a avut loc cea de-a doua reuniune la nivel înalt a țărilor islamice. Reuniunea a fost precedată de o întîlnire a miniștrilor de externe, în cursul căreia a fost stabilită problematica și a fost constituită o comisie care a pregătit documentele adoptate de Conferința la nivel înalt.

Documente adoptate: Actul cel mai semnificativ pe care l-au semnat participanții la reuniune a fost „Declarația de

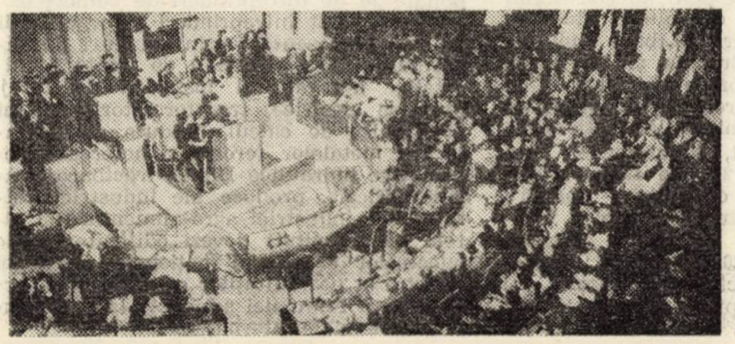

Lahore. Vedere generală din timpul conferinței

politică generală" — declarație finală care a incorporat o serie de rezoluții adoptate pe parcursul conferinței, cum ar fi cele referitoare la problema Orientului Apropiat, cauza palestiniană, statutul Ierusalimului, fondul de solidaritate al statelor musulmane, relațiile economice internaționale, dezvoltarea social-economică a statelor islamice.

În legătură cu situația din *Orientul Mijlociu*, reprezentanții celor 39 de țări reunite la Lahore au decis să sprijine în întregime și în mod eficace țările arabe pentru ca acestea să-și recupereze teritoriile ocupate. Restabilirea *drepturilor naționale ale palestinienilor* — se subliniază în document — este o condiție esențială și fundamentală a soluționării problemei Orientului Mijlociu și a stabilirii unei păci durabile pe baza justiției. În acest sens, dezangajarea — arată Declarația finală — este considerată ca un pas spre eliberarea totală a teritoriilor arabe ocupate și spre restabilirea drepturilor legitime ale palestinienilor. Exprimîndu-și, în continuare, aprecierea față de lupta eroică dusă de frontul rezistenței palestiniene, liderii musulmani întruniți la Lahore reafirmă — în rezoluția consacrată problemei Orientului Apropiat și cauzei palestiniene — că Organizația pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.) este unicul reprezentant al poporului palestinian și cer statelor membre ale comunității musulmane în care nu există birouri ale O.E.P. să acorde toate facilitățile acestei organizații în sensul reprezentării ei.

O altă problemă inclusă problematicii Orientului Apropiat este abordată în cadrul rezoluției cu privire la *Ierusalim*. După ce amintește „profundul atașament al țărilor musulmane față de Ierusalim — cel de-al treilea loc sfînt pentru aceste popoare" (după Mecca și Medina — n.n.), conferința cere ca „toate măsurile vizînd anexarea orașului și schimbarea caracterului său religios și istoric să fie considerate drept nule și neavenite".

Al doilea mare grup de probleme care au fost discutate la conferință au fost de natură economică, iar concluziile au reliefat necesitatea intensificării *colaborării economice*, pentru depășirea stadiului de subdezvoltare al economiilor țărilor islamice, pentru propășirea lor economică în condițiile consolidării independenței politice. „Declarația de politică generală" se referă la „suprimarea radicală a sărăciei, bolilor și ignoranței în țările islamice, la înlăturarea sistemului de exploatare a țărilor în curs de dezvoltare de către țările occidentale industrializate". Documentul subliniază faptul că țările în curs de dezvoltare trebuie să dețină suveranitatea și controlul complet asupra resurselor lor naturale. Aceste idei sînt relevate într-un context mai larg, privind restructurarea relațiilor economice mondiale. Rezoluția adoptată în acest sens afirmă că „statele islamice vor acționa în favoarea eliberării lor și a altor țări din lumea a treia, străduindu-se să pună capăt inegalităților care domină relațiile internaționale și al căror scop este perpetuarea exploatării resurselor acestor țări numai în avantajul țărilor dezvoltate".

Cu privire la dificultățile economice cu care au fost confruntate țările în curs de dezvoltare în urma recentelor sporiri de prețuri la petrol, Declarația finală include măsuri de atenuare a acestor dificultăți, printre care crearea unui comitet special alcătuit din reprezentanți ai Algeriei, Egiptului, Kuweitului, Libiei, Pakistanului, Arabiei Saudite, Senegalului și Emiratelor Arabe Unite. Comitetul va urmări reglementarea condițiilor de efectuare a schimburilor între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare în domeniul materiilor prime, importurilor de produse industriale și achizițiilor de tehnică. Propunerile comitetului vor fi supuse Conferinței miniștrilor afacerilor externe ai țărilor islamice care va avea loc, în curînd, la Djeddah.

În comparație cu precedenta reuniune la nivel înalt a statelor islamice, din septembrie 1969, de la Rabat, recenta reuniune apare mai bine conturată, atît în obiective cît și în rezultate. Însăși participarea — 39 de state față de 25 în 1969 — furnizează temei și explică, în același timp, constatarea că lumea islamică a evoluat sensibil, în sensul transformării sale — dincolo de considerentele religioase care au contribuit la apropierea și facilitarea dialogului între aceste popoare, extrem de diferite din toate punctele de vedere — într-un instrument activ în lupta pentru independență politică și dezvoltare economică.

Liana Enescu

LISABONA

„Episodul Spinola"

Generalul Costa Gomes, șeful statului major al forțelor armate, a fost destituit. Motivul: s-a aliat cu generalul Antonio de Spinola, adjunctul său și autorul cărții „Portugalia și viitorul"

Declararea de trei ori într-o săptămînă a „stării de alertă" (stare de prevenție — în portugheză); destituirea generalilor Costa Gomes și Antonio de Spinola din funcțiile de șef și, respectiv, șef adjunct al statului major general al forțelor armate — sînt semnele concrete ale celei mai grave crize pe care a cunoscut-o Portugalia de la instalarea la putere, în 1928, a lui Oliveira Salazar.

O criză cu atît mai gravă cu cît, de această dată, sfidarea lansată regimului Caetano provine din rîndurile militarilor. Și, oricare va fi deznodămîntul crizei, pare puțin probabil ca raporturile regim-armată să reintre în normal.

Criza s-a declanșat la 22 februarie, o dată cu apariția în librării a cărții generalului Spinola „Portugal e o futuro" („Portugalia și viitorul"). Cele 10 000 de exemplare ale cărții, un adevărat „best-seller" portughez, s-au epuizat în numai două zile. Cei care au citit-o aveau să fie zguduiți nu atît de adevărurile pe care le conținea, cît de faptul că ele erau spuse de un militar, și acesta nu un simplu militar, ci un general care, timp de cinci ani, fusese guvernator și comandant șef al forțelor armate colonialiste portugheze din Guineea-Bissau și, apoi, șef adjunct al forțelor armate din Portugalia.

„Episodul Spinola" este urmarea firească a înfrîngerilor repetate suferite de armata portugheză în Africa, a mișcării de opinie împotriva războiului colonial, demascat cu virulență de opoziția internă în timpul alegerilor din octombrie 1973, de opinia publică internațională, care condamnă ferm politica colonialistă a Portugaliei. O asemenea mișcare de opinie nu putea să nu cuprindă și sectoarele-cheie ale regimului — biserica, dar, mai ales, armata, direct implicată, în interior și „peste mări", într-o politică sortită eșecului.

„Din punct de vedere militar — scrie Spinola — războiul din Africa este practic pierdut ; nu există o soluție militară". O demonstrează cu fapte, cifre și hărți. Cele 50 de procente din buget afectate cheltuielilor militare — scrie Spinola — „strangulează dezvoltarea economică a țării". Printre rînduri, se remarcă preocuparea autorului în ce privește „primejdia" ca, într-o bună zi, portughezii „să se trezească" : vor descoperi atunci cît sînt de izolați de restul lumii. Conștient de inevitabilitatea soluției de acordare a autodeterminării popoarelor „de peste mări", fostul guvernator din Guineea-Bissau se limitează însă la a propune o formulă federativă cuprinzînd Portugalia și coloniile africane, fiecare dintre acestea urmînd a avea propriu-i parlament și guvernator ales, precum și o reprezentare într-un parlament federal și într-un guvern central al cărui sediu să se afle la Lisabona.

Imediat după apariția cărții, la Lisabona s-au format două grupuri: pe de o parte, partizanii generalului, pe de alta, cei ai politicii tradiționaliste. Primilor li s-au raliat generalul Francisco Costa Gomes, șeful statului major al armatei, cîțiva membri ai aceluiași stat major și, mai ales, puternica grupare a „căpitanilor", constituită vara trecută. Li s-a opus grupul Joaquin Silva Cunha, ministrul apărării, Cesar Moreira Battista, ministrul de interne, ele-

mentele „ultras“ (de dreapta și extrema dreaptă) aflate sub influența amiralului Americo Thomaz, președintele republicii.

Tezele generalului Spinola răstoarnă toate conceptele admise de regim, situîndu-se la polul opus politicii duse de Salazar și Caetano în Africa. La 5 martie, în fața Adunării Naționale, premierul Caetano pronunță un discurs în care, fără a-l numi pe generalul Spinola și nici cartea sa, încerca să respingă punct cu punct tezele acestuia. Dar agitația militarilor și zvonuri dintre cele mai contradictorii („Spinola a demisionat“, „Caetano a demisionat“, „președintele Thomaz a demisionat“) căpătaseră o amploare din ce în ce mai mare.

Sub tensiunea politică crescîndă și în urma presiunilor elementelor „ultras“, guvernul Caetano declară stare de alertă: căci dacă generalul Spinola și Costa Gomes mai puteau fi considerați „militari disciplinați“, imprevizibilul se putea ivi în orice clipă din rîndurile „căpitanilor“, al căror protest a îmbrăcat un caracter politic. La 8 martie, guvernul hotărîse îndepărtarea a patru „căpitani“ de la Lisabona. Ceilalți „căpitani“ — 300 se spune — se solidarizează cu cei patru. Noaptea este dramatică. Decretarea stării de alertă, imobilizîndu-i în incinta cazărmilor, împiedică reuniunile „căpitanilor“. Zilele următoare,

Evaluări

Portugalia, care numără aproape 10 000 000 locuitori, dispune de o armată de 218 000 oameni. Serviciul militar, obligatoriu, are o durată de 2 pînă la 4 ani. ARMATA TERESTRĂ — *179 000 oameni — dispune de tancuri M41 și M47 ; 25 regimente de infanterie se află în Africa.* MARINA *totalizează 18 000 oameni, dintre care 3 300 pușcași marini și dispune de 4 submarine, 11 fregate și 6 corvete.* AVIAȚIA *(21 000 oameni) are 150 echipaje de luptă și un regiment de parașutiști de 4 000 membri, 2 escadrile de bombardiere ușoare B26 „Invader“ și PV2, o escadrilă de bombardiere F84G, F86F, „Nord Atlas“ și un mare număr de elicoptere „Alouette“ II și III și „Puma“. Un batalion de parașutiști este staționat în coloniile africane.*

Rezerviștii sînt în număr de 500 000, iar Garda Națională Republicană — 9 700.

după anunțarea destituirii generalilor Costa Gomes și Spinola, s-au produs mișcări în favoarea acestora în cazarma Belem din Lisabona (regimentul 7 de cavalerie), precum și în nordul țării, la Viseu. (Generalul Spinola este ofițer de cavalerie și a îndeplinit o vreme funcția de inspector general al acestei armate). Din nou — stare de alertă. A doua. A treia stare de alertă a fost decretată la 16 martie, în urma revoltei unei companii din regimentul 5 de la Caldas da Rainha, la 90 km nord de Lisabona. Compania (200 de soldați și ofițeri), care se îndrepta spre capitală, a fost oprită la aeroportul din Lisabona de unități avertizate ale armatei și Gărzii republicane. O anchetă a fost imediat deschisă. Un comunicat oficial — primul de la declanșarea crizei — a fost difuzat în aceeași zi, fără să se facă însă vreo aluzie la celelalte evenimente care, de la 22 februarie, preocupă cercurile politice și, mai ales, militare portugheze.

Episodul „Spinola“ nu are, deocamdată, epilog. Destituindu-i pe cei doi generali, regimul Caetano a luat poziție. 200 de soldați și ofițeri i-au dat replica. Urmează acum „căpitanii“?

Rodica Dumitrescu

REPORTAJ PE GLOB

PARIS — „monumente ale comunicațiilor“

Paul Diaconescu

Două impresionante realizări arhitectonice au fost inaugurate recent la Paris, două construcții care ar putea fi numite „monumente ale comunicațiilor“, întrucît ambele constituie locuri de întîlnire, de sosire și de plecare dinspre și către toate meridianele lumii. Amîndouă s-au născut din aceeași intenție : dorința de a menține și consolida prestigiul Parisului ca punct de iradiere științifică și culturală, ca placă turnantă a marilor călătorii.

■ Palatul Congreselor

Spre partea de nord-vest a Parisului, nu departe de Bois de Boulogne, un turn de 130 metri domină masiv peisajul, deși, în fapt, el reprezintă doar o anexă a principalei construcții, Palatul Congreselor. În stil modern — beton, metal, sticlă — palatul constituie, prin funcționalitatea și rafinamentul instalațiilor sale, o veritabilă „uzină a schimburilor de idei“, cum o denumea cineva. Avînd drept inimă o sală de 4 000 metri pătrați, cu o capacitate maximă de 4 300 locuri, palatul va putea găzdui, fără dificultate, importante congrese internaționale. Ca într-o scoică în care se aude vuietul mării, în această sală vor răsuna toate limbile pămîntului, exprimînd preocupările în diverse domenii ale omenirii. În acest scop, fiecare fotoliu este echipat pentru audiția simultană în șase limbi de largă circulație. Datorită unei vaste scene, sala poate fi folosită, de asemenea, pentru concerte și spectacole.

În jurul acestei incinte centrale, sînt amenajate alte săli : de conferințe (750 locuri), de consiliu (2 săli a cîte 350 locuri fiecare), precum și 12 săli pentru lucrările pe comisii. La dispoziția congresiștilor vor fi puse, totodată, 78 de birouri dotate cu instalații audiovizuale și o rețea completă de telecomunicații, precum și un spațiu de 5 000 metri pătrați destinat expozițiilor.

Cît privește turnul, el reprezintă cel mai mare și mai modern hotel parizian : 1 000 de camere, restaurante, magazine și, precauție necesară, un rezervor pe terasă, cu capacitate de 120 000 litri de apă, pentru stingerea eventualelor incendii.

Costul întregii lucrări — 500 milioane de franci. Dar, conform statisticilor, un congresist cheltuiește în medie, la Paris, 400 de franci pe zi ! Promotorii speră, deci, să amortizeze toate investițiile în următorii 7—8 ani, făcînd din noul Palat al Congreselor nu numai o operație de prestigiu, ci și o afacere comercială.

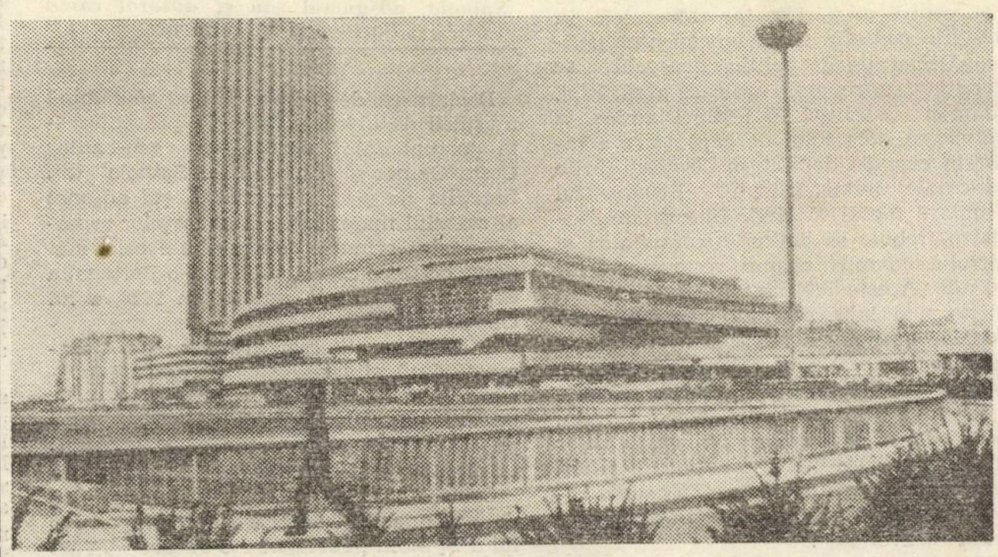

Palatul Congreselor de la Porte Maillot : o veritabilă „uzină a schimburilor de idei“

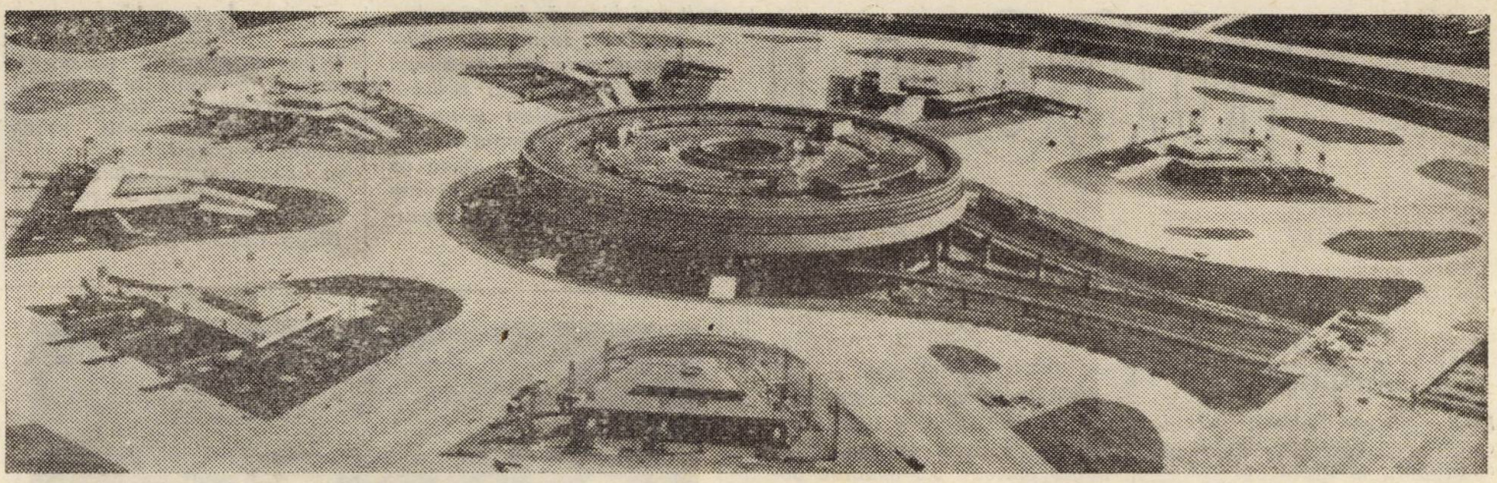

Aeroportul Charles de Gaulle : o pistă de 3 600 m, un turn de control de 80 m, suprafața totală — 3 000 ha ; capacitatea în 1986 : 50 milioane pasageri și 70 mii salariați ; costul fazei actuale : 1,6 miliarde franci

Va recăpăta Parisul faima de centru incontestabil al congreselor internaționale, faimă cîștigată în epoca primelor expoziții universale de la sfîrșitul secolului trecut ? Greu de răspuns. În orice caz, Parisul reia ofensiva, crelnd în domeniul „industriei congreselor" un instrument de înaltă calitate.

■ Aeroportul Charles de Gaulle

Odată intrat în incinta circulară a aeroportului, ai sentimentul că pătrunzi în peisajul unui film de anticipație. Dacă sosești cu automobilul, înregistrezi și lași bagajele pe peron, într-una din zecile de cabine prevăzute cu cîntare și mecanisme de transport automat. Apoi, urci în spirală pînă la unul din cele patru niveluri de parcare, după care cobori cu un lift rapid la etajul „plecări". Urci apoi pe un covor rulant, care te împinge ca pe un piston într-un cilindru de plexiglas, spre sala vămii. De aici, încă un pas și alt covor rulant te deplasează într-unul din cei șapte sateliți, care sînt, de fapt, tot atîtea aerogări. Încă un efort și, printr-un alt tub, în formă de burduf, nimerești direct în fotoliul avionului gata de decolare. Bagajele beneficiază și ele de un tratament identic, fiind transportate în cărucioare autoghidate electronic.

Era necesar acest nou aeroport, situat pe autostrada Paris—Lille—Bruxelles, la aproximativ 25 de kilometri de centrul capitalei ?

La Paris, traficul aerian se dublează în 5—6 ani. În 1973, cele două aeroporturi, Le Bourget și Orly, au înregistrat peste 17 milioane de pasageri și 324 mii tone marfă. În 1980, se prevăd 40 milioane de pasageri și 770 mii tone marfă. Așadar, construirea noului aeroport Charles de Gaulle la Roissy-en-France a fost impusă de dezvoltarea traficului, care, în ciuda actualei crize energetice și a sporirii costului transportului, își menține tendința ascendentă.

Fișa tehnico-financiară a noului aeroport : o pistă de 3 600 metri poate primi giganți aerieni cu o capacitate de 750—1000 de pasageri, deci avioane ale viitorului ; turnul de control este unul din cele mai înalte din lume (80 m) ; suprafața totală reprezintă 3 000 hectare ; capacitatea în 1985 : aproximativ 50 milioane de pasageri. În același an, aeroportul va folosi 70 de mii de salariați, putînd primi zilnic 120 000 de pasageri. În sfîrșit, costul fazei actuale a aeroportului, 1,6 miliarde franci.

Acest imens port aerian a ridicat și continuă să ridice numeroase probleme legate de mediul înconjurător, de poluare și zgomot. Deși amplasamentul ales se află într-o zonă cu o densitate urbană relativ redusă, unii locuitori au fost determinați să-și părăsească vechile cămine, în vreme ce alții au cerut insonorizarea locuințelor. Zgomotul va constitui, însă, o dificultate majoră și datorită faptului că, spre deosebire de celelalte aeroporturi pariziene, aici traficul va continua și în timpul nopții. Alte dificultăți sînt legate de marea densitate a circulației aeriene în regiunea pariziană. Navigatori, tehnicieni-radar, controlori ai traficului aerian și-au exprimat recent îngrijorarea față de riscurile provocate de această aglomerare, similare cu faimoasele ambuteiaje pariziene. În consecință, aeroportul a fost dotat cu trei instalații radar independente, capabile să se înlocuiască una pe alta în caz de defectare.

...La 13 martie, ora zero (G.M.T.), noua poartă a Parisului s-a deschis spre zările planetei. Amatorii de istorie și-au amintit, poate, că, în urmă cu două secole, în 1783, pe un cîmp alăturat ateriza primul balon aerostatic al lui Montgolfier. Prilej pentru a măsura uriașul zbor înfăptuit de om, aici, lîngă malurile Senei, precum și în întreaga lume.

Inaugurarea aeroportului Charles de Gaulle (Roissy-en-France). La ceremonie au participat membri ai familiei fostului președinte al republicii. De la stînga la dreapta : generalul de Boissieu, d-na de Boissieu, (fiica generalului de Gaulle), contraamiralul Philippe de Gaulle și soția, Charles de Gaulle, nepotul fostului președinte

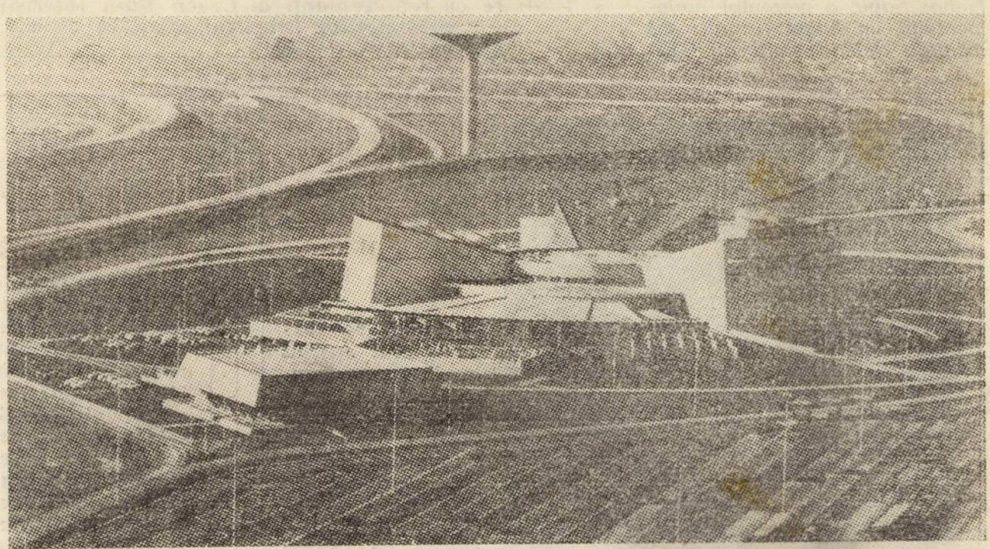

Centrala termo-frigo-electrică

1000+1

Amînări

Noul guvern britanic ar fi cerut ca viitorul Consiliu al miniștrilor cooperării ai „celor nouă", care urma să aibă loc la Bruxelles la 21 martie, să fie amînat pentru zilele de 8 și 9 aprilie — au anunțat săptămîna trecută la Haga surse informate. Londra și-ar fi exprimat, de asemenea, dorința ca viitoarea reuniune a Consiliului miniștrilor afacerilor externe ai C.E.E., prevăzută să se desfășoare în capitala Belgiei la 1 și 2 aprilie, să fie amînată cu o săptămînă.

Bilaterale

Într-un interviu acordat revistei „U.S. News and World Report", Nikolai Patolicev, ministrul sovietic al comerțului exterior, a declarat: „Barierele pe care le întîmpină exportul sovietic în Statele Unite trebuie ridicate. Comerțul nu se poate face la nesfîrșit pe bază unilaterală, în folosul S.U.A. Mai devreme sau mai tîrziu, comerțul trebuie să devină bilateral și, dacă se poate, — repet, dacă se poate — să devină echilibrat". „Acordul cu americanii și japonezii privind prospecțiunile suplimentare (din Siberia — n.n.) se apropie de sfîrșit. După ce această descoperire va fi confirmată, se va încheia un acord privind construirea unei conducte de gaze", a adăugat ministrul sovietic.

Buget

Ministrul israelian de finanțe, Pinhas Sapir, a prezentat parlamentului un buget record: 8,6 miliarde dolari pentru anul fiscal 1974–1975. El este cu 840 milioane dolari mai mare decît cel de anul trecut și dublul bugetului de acum doi ani. Noul buget prevede 3,5 miliarde dolari pentru cheltuieli militare. Sapir a declarat că numai războiul din octombrie a costat 7,2 miliarde dolari. Statele Unite au acordat Israelului 2 miliarde dolari pentru acoperirea cheltuielilor războiului din octombrie.

Relații

În cadrul conferinței ținute în fața oamenilor de afaceri din Chicago, președintele Richard Nixon a declarat în ce privește relațiile Statelor Unite cu Uniunea Sovietică și R.P. Chineză: „Avem divergențe, dar este cu mult mai bine să discutăm despre ele, decît să ne confruntăm în legătură cu aceste probleme. Vom continua această politică. Faptul că negociem și nu ne confruntăm — a adăugat el — nu implică în nici un caz ideea că aprobăm politica altor țări sau că, din această cauză, ele aprobă politica noastră".

Intenție

India intenționează să organizeze o conferință a statelor riverane Oceanului Indian pentru discutarea prezenței navale străine în această regiune și, în special, a proiectului american de construire a unei baze navale și aeriene în Insula Diego Garcia. Această hotărire a fost anunțată de ministrul indian de externe, Swaran Singh, în cursul unei dezbateri în parlament. India apreciază că marile puteri ar trebui să fie, de asemenea, invitate la conferință, în scopul realizării unui acord pe termen lung care să limiteze crearea de baze pentru instalații ale unităților navale.

Fidel Castro, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar, la deschiderea celei de a IV-a sesiuni a Adunării Naționale a agricultorilor, care și-a desfășurat recent lucrările în capitala Cubei

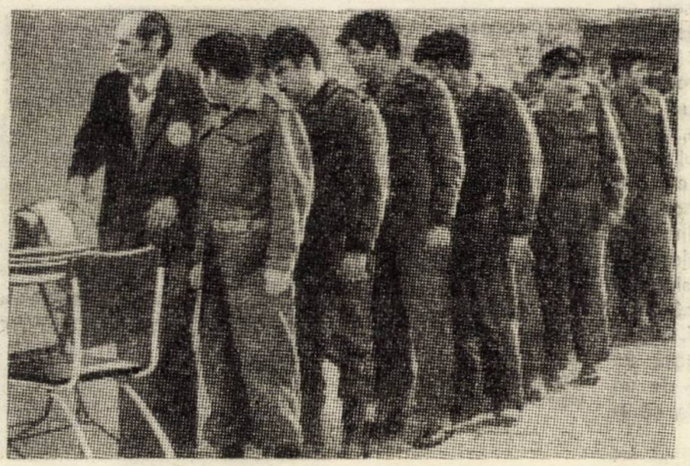

Întîlnire cu reprezentanți ai Crucii Roșii Internaționale a prizonierilor israelieni aflați în Siria

Participare

Potrivit ziarului „Slowo Powszechne", reluat de agenția P.A.P., întreprinderea „Serviciul polonez de salvare maritimă" va participa la tranzacțiile internaționale privind deblocarea Canalului Suez. Redeschiderea Canalului va permite eliberarea celor două nave poloneze „Beirut" și „Djakarta", care se află din anul 1967 ancorate, împreună cu altele, în Lacul Amar.

Simbolul „rendez-vous"-ului spațial sovieto-american, proiectat a avea loc în iulie 1975. Insigna, avînd în centru cele două nave cuplate, a fost aleasă de către Academia sovietică de Științe și N.A.S.A.

O dansatoare venezueleană de jocuri populare, într-un spectacol pentru Patricia Nixon, soția președintelui S.U.A. aflată la Caracas cu prilejul ceremoniei de instalare a noului președinte al Venezuelei, Carlos Andres Perez

Potrivit purtătorului de cuvînt al Casei Albe, ministrul american de finanțe, George P. Shultz, (în fotografie) și-a prezentat demisia, care va intra în vigoare la începutul lunii mai. Se subliniază că Shultz și-a exprimat, în repetate rînduri, dorința de a se întoarce la viața particulară și că va primi în continuare „însărcinări speciale" după ce își va părăsi funcția. Shultz este ultimul membru al Cabinetului cu care și-a început mandatul președintele Nixon

Dilemă

Ministrul afacerilor externe al Republicii Irlanda, Garret Fitzgerald, a declarat că țara sa nu va urma Marea Britanie în cazul cînd aceasta se va retrage din Piața comună. El a admis, totuși, că o astfel de hotărîre a Angliei va plasa Irlanda în fața unei dileme. „Pentru noi, a spus șeful diplomației irlandeze, C.E.E. este foarte importantă nu numai din cauza politicii agricole comune, ci și datorită importantului grup de țări care ne oferă noi perspective atît în sectorul industrial, cît și agricol". Fitzgerald a subliniat că Dublin-ul va trebui să studieze cu atenție situația în cazul retragerii Marii Britanii, întrucît „o parte din Irlanda ar aparține de C.E.E., iar alta nu, fapt ce ar constitui pentru noi un lucru neplăcut".

Plan

Regele Hussein a primit un răspuns favorabil din partea S.U.A. la un plan al său în care propunea o retragere a trupelor israeliene cu aproximativ 30 km la vest de Iordan în cadrul unui acord de dezangajare a trupelor, au declarat surse diplomatice. Potrivit propunerii iordaniene, administrația civilă iordaniană ar ocupa regiunea evacuată după retragerea israeliană. 8 000 de locuitori de pe malul apusean, alungați în timpul războiului arabo-israelian din 1967, ar primi permisiunea să se înapoieze la căminele lor. În această regiune ar urma să fie trimiși, de asemenea, 500 de polițiști iordanieni însărcinați cu menținerea ordinii.

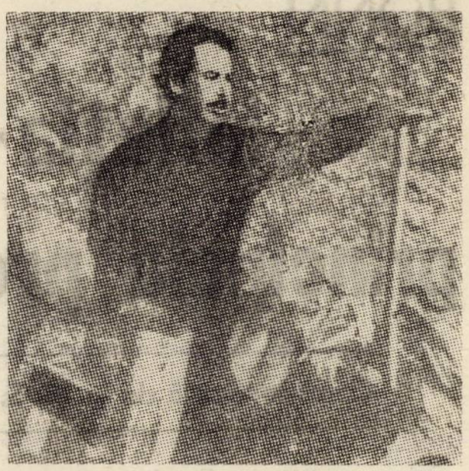

Fostul ministru de justiție în guvernul Allende, Jorge Tapia, în lagărul de concentrare din Insula Dawson, unde se află numeroși conducători ai Unității Populare. Fotografia a fost luată de un operator al unei companii de televiziune americane, admis să viziteze această insulă situată în zona antarctică

Statistică

Potrivit unei comunicări (14 februarie a.c.) a Biroului federal al muncii din R.F. Germania, numărul muncitorilor străini în economia vest-germană a depășit limita maximă, de 2,6 milioane, înregistrată în septembrie anul trecut. 605 000 din muncitorii străini existenți la sfîrșitul lui septembrie 1973 au fost turci (23 la sută), 535 000 iugoslavi (21 la sută), 450 000 italieni (17 la sută), 250 000 greci (10 la sută), 190 000 spanioli (7 la sută) și 85 000 portughezi (3 la sută).

La Bonn, secretarul de stat la cancelaria federală, Günther Gaus (dreapta), semnează, împreună cu secretarul de stat al R.D. Germane, Kurt Nier, Protocolul privind înființarea de reprezentanțe permanente în capitalele celor două state

Tinere militante comuniste japoneze difuzează, într-un centru universitar, ziarul „Akahata", organ al partidului comunist. Cotidianul își serbează cea de a 46-a aniversare. Tiraj zilnic: 600 000 exemplare; duminica: 2 200 000 exemplare. Se preconizează ca în 1976 tirajul duminical să atingă cifra de 4 milioane

Tonomate la Las Vegas

Bicentenar

Concepută a fi o sărbătoare cetățenească de anvergură, aniversarea, în 1976, a două veacuri de la cucerirea independenței a declanșat, deja, în Statele Unite, seria pregătirilor. 130 de state au primit invitația de a participa la manifestările ce se vor organiza cu acest prilej. Notăm cîteva din prevederile programului de manifestări, așa cum au fost prezentate de președintele Nixon: „Philadelphia, care a găzduit Congresul ce a elaborat Declarația de Independență, pregătește cca. 300 de proiecte în vederea bicentenarului, sediul lor fiind lîngă Independence Hall. New York City pregătește, printre altele, un proiect de reconstrucție a portului South Street (unul din cele mai vechi porturi americane) și un proiect de restaurare a cîtorva nave istorice. Printre proiecte se numără și așa-numita «Operation Sail 76», prin care orașul New York va găzdui în iulie 1976 o flotă de nave complet utilate, care vor sosi din toate colțurile globului ca să salute cea de-a 200-a aniversare a S.U.A. Pentru a face față numărului de vizitatori americani și străini, apreciat a se ridica la 45 de milioane, orașul Washington are ca proiecte construirea noului Centru Național pentru vizitatori, a Centrului Eisenhower, a Parcului Constituției și a Muzeului Național de Aeronautică de pe lîngă Institutul Smithsonian. În statul meu natal, California, accentul se va pune pe un alt aspect al vieții americane: s-au elaborat programe care să înfățișeze modul în care spaniolii, negrii, chinezii și japonezii și-au adus fiecare contribuția la marea experiență colectivă". Conducerea și coordonarea pregătirilor pentru bicentenar i-au revenit lui John Warner, ministrul marinei.

BONN

Inflația — principala problemă

Corespondență de la N. S. Stănescu

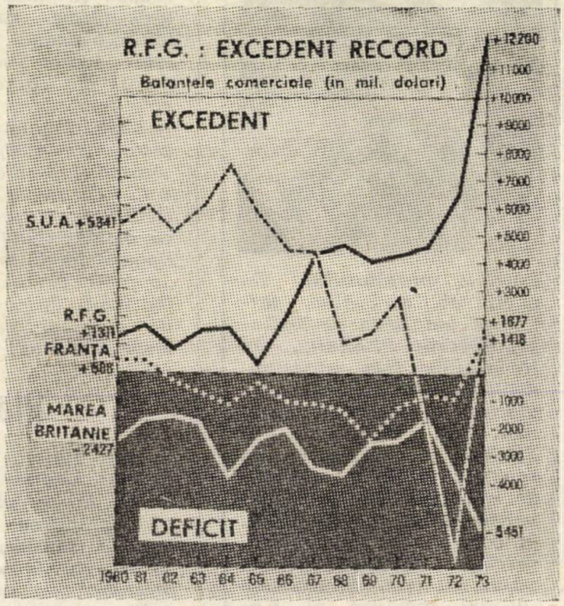

În ciuda accelerării inflației interne care reduce competitivitatea externă a mărfurilor vest-germane și în ciuda ameliorării pozițiilor comerciale ale unora din principalii parteneri (S.U.A., Franța), excedentul balanței comerciale a R.F.G. se menține. Graficul este reprodus după „Der Spiegel"

Opinia publică din Republica Federală Germania este preocupată din ce în ce mai mult de problema inflației. Această preocupare a căpătat o deosebită acuitate în special după recenta criză a petrolului, caracterizată, printre altele, și printr-o creștere accentuată a prețului produselor petroliere (începînd cu benzina și terminînd cu petrolul folosit la încălzirea clădirilor, ca și la cel utilizat în industria petrochimică și energetică).

Trebuie remarcat, totuși, că preocuparea de combatere a inflației nu este cîtuși de puțin nouă în Republica Federală Germania. Deși împrejurările concrete au fost uneori altele, trăsătura comună a politicii economice vest-germane, indiferent de orientarea politică a guvernului de la cîrma țării, se identifică în recurgerea la restricții în domeniul creditelor, fără, ca prin aceasta, să se realizeze, în final, o diminuare a consumului particular, ci numai o restrîngere a investițiilor. De aici, un efect tipic — „stagflația", o stagnare a economiei (uneori o recesiune, cum a fost în 1967) paralelă cu o creștere a prețurilor și a cantității de monedă de pe piață. Se mai poate observa, totuși, că, în ultimii ani, procesul inflaționist a căpătat o proporție cu totul neobișnuită : rata de creștere anuală recentă a prețurilor a depășit nu numai toate recordurile anterioare, dar și ritmul de creștere a venitului național, erodînd puterea de cumpărare a mărcii. Cifrele statistice oficiale evidențiază modul în care inflația a devenit o problemă esențială a economiei vest-germane.

În perioada 1950—1960, creșterile cele mai mari ale produsului național brut (P.N.B.) au atins procente de 12 la sută, variind de regulă în jurul a 7 la sută, creșterea cea mai redusă — 3,7 la sută, fiind în 1958. În schimb, cel mai mare spor anual de prețuri din această perioadă a fost de 2,5 la sută. S-ar putea spune deci că, existînd o creștere lentă a prețurilor, nu se putea vorbi încă de un proces inflaționist.

Perioada 1961—1970 cunoaște, în schimb, o încetinire a creșterii economice și o recesiune, sporul anual al P.N.B. înregistrînd oscilații între plus 8,2 la sută și minus 0,2 la sută. Recordul creșterii prețurilor îl prezintă anul de dinaintea recesiunii — 1966 — cu 3,7 la sută. Important de reținut este faptul că, deși producția scade în anul 1967 față de cel precedent prețurile continuă să crească (1,7 la sută).

Ultimii ani evoluează însă cu totul altfel față de perioadele precedente, după cum se vede din tabelul următor (creșteri procentuale față de anul precedent) :

	1971	1972	1973	1974 *)
produs național brut	2,7	3,0	6,0	— 0,5 +2
prețuri	5,2	5,8	7,0	8,5 / 9,5
bani pe piață	14,6	17,0	...	—

*) estimații ale Ministerului Federal al Economiei.

După cum se vede, ritmul anual de creștere a prețurilor depășește pe acela al sporirii P.N.B. Proporțiile creșterii circulației monetare întrec și ele de cîteva ori atît sporul P.N.B. cît și pe acela al prețurilor. Prognozele pentru 1974 prevedeau o creștere nulă sau foarte redusă a P.N.B., dar, în schimb, o impresionantă sporire a prețurilor.

Buletinul statistic al Ministerului Federal al Economiei arată în ultima sa ediție (Leistung in Zahlen '72, p. 23) că, între 1950 și 1972, prețurile au crescut în R.F.G. cu 75 la sută. Calculele arată că, pînă la sfîrșitul lui 1973, sporul total ajunge la peste 85 la sută.

O astfel de evoluție își are explicația într-o serie de factori care au avut și, parțial, au în continuare un cuvînt greu de spus în această direcție. În rîndul lor se numără : 1. un excedent durabil și în creștere al balanței comerciale și al balanței de plăți, ceea ce a dus la creșterea masei monetare (atît a „banilor gheață" cît și a volumului creditului) ; 2. umflarea sistematică a bugetului statului la toate nivelele (federație, land și comună) ; 3. creșterea volumului de devize disponibile pentru cumpărări în străinătate pentru investiții productive și neproductive ; 4. creșterea creditului la nivelul consumatorului particular, extinzînd creditul de la bunurile de consum durabil la cele de consum curent ; 5. stimularea prin toate mijloacele a cumpărării de produse (reclamă de o insistență deosebită, scăderea calității și, mai ales, a durabilității mărfurilor pentru a accelera cumpărăturile, scumpirea serviciilor în genere și, îndeosebi, a celor legate de reparații, astfel încît să devină „mai ieftină" cumpărarea unei noi mărfi, decît repararea celei vechi).

Așadar, atît la nivelul economiei naționale, al cheltuielilor statului, cît și la cel al consumului gospodăriilor particulare a existat o stimulare, nu de puține ori artificială, a cererii care depășea astfel sistematic oferta. Aplicarea unei politici cu o aparență de liber acces al mărfurilor străine pe piața R.F.G. (cu o condiție esențială : marfa respectivă să fie extrem de ieftină, urmînd să fie adusă la nivelul prețurilor interne — pentru evitarea concurenței), paralel cu apărarea strictă a anumitor sectoare economice proprii (agricultură, industria cărbunelui, textile și confecții, transporturi) a menținut, chiar în condițiile unei abundențe de produse pe piață, un volum excedentar de cerere peste ofertă. De aici, o creștere sistematică a prețurilor.

Evitarea unei blocări excesive a capitalurilor circulante, în deosebi în comerț, a căpătat forma a două soldări masive anuale, la termene fixe, pentru a descongestiona depozitele. Se poate observa însă că, nu rareori, perioada de după soldări coincide cu cele mai accentuate creșteri de prețuri, care ajung să depășească pe cele de dinaintea operațiunii de soldare.

După opinia specialiștilor vest-germani, există însă și factori interni, legați direct de producerea și repartizarea venitului național, care au determinat apariția inflației ca „stare permanentă" a economiei R.F.G. Experții sindicatelor, de pildă, apreciază că factorii permanenți ai inflației au fost creșterea profiturilor patronilor și creșterea impozitelor. Aceeași publicație oficială citată mai sus (p. 19) arată că, între 1950 și 1972, creșterea profitului brut al întreprinderilor a depășit net sporul salariului mediu. În mod paradoxal, patronatul și cercurile economice și politice legate de el susțin însă că sporirea salariilor ar fi provocat procesul inflaționist. Nu este de mirare, în aceste condiții, că orice sporire de salarii este denunțată de către patronat ca „o contribuție la intensificarea inflației".

Soluția esențială, asupra căreia s-a oprit guvernul de coaliție social-liberal în politica sa economică, a fost respingerea controlului sau stopării prețurilor și salariilor și recurgerea în mod prioritar la o politică drastică în domeniul creditelor. Încă de pe la jumătatea anului 1973, au început să se vadă efectele acestei politici : o temperare a ritmului de creștere a producției materiale, resimțită, în primul rînd, în construcții, industria textilă și de pielărie. Creșterea bruscă a numărului de firme ce au dat faliment în 1973 — an record în această privință — demonstrează că mulți dintre întreprinzători, îndeosebi în construcții, lucrau peste posibilitățile proprii de finanțare, ca și peste cerințele solvabile ale pieței. Rarefierea capitalurilor disponibile a dus, totodată, la o creștere rapidă a dobînzilor, cu efecte inflaționiste. Tocmai pe acest fond a intervenit criza petrolului, ceea ce a impulsionat o nouă și apreciabilă sporire a prețurilor.

Efectele politicii antiinflaționiste promovate de guvern era normal să se concretizeze într-o încetinire a ritmului de creștere economică, ceea ce s-a și petrecut pe parcursul anului 1973. Pentru 1974, nu au lipsit prognoze pesimiste, care au prevăzut o conjunctură economică general înrăutățită, ba chiar o recesiune. Evident, motivațiile politice, legate de țelurile tactice și strategice ale opoziției, nu au jucat un rol minor în elaborarea și popularizarea acestor prognoze. Cert este că opinia publică din R.F.G. a reacționat cu îngrijorare, cu atît mai mult cu cît au început să se facă practic simțite două procese : un exod de capitaluri vest-germane în străinătate (ceea ce a afectat nivelul investițiilor și, deci, și al producției) și, totodată, creșterea rapidă a numărului de șomeri totali și parțiali.

Pe acest fond, cancelarul Willy Brandt a precizat că, în cadrul politicii economice actuale, problema asigurării locurilor de muncă și combaterea extinderii șomajului capătă un loc prioritar, celelalte sarcini devenind secundare. Totodată, guvernul a arătat că este decis să continue politica sa antiinflaționistă, de credite restrînse, subliniind că are la dispoziție fondurile necesare pentru a finanța importante investiții publice în cazul în care numărul șomerilor ar atinge un anumit plafon.

La sfîrșitul lunii februarie 1974, Institutul pentru cercetări economice din München (I.F.O.), preciza că, după nivelul minim atins în decembrie 1973, economia vest-germană dă semne de reviriment : „Economia a depășit punctul cel mai scăzut, indicatorii recenți denotînd o schimbare în evoluția conjuncturală. Încă din ianuarie, în industria prelucrătoare situația economică s-a îmbunătățit. În concluzie, raportul I.F.O. precizează că „industria își părăsește pesimismul", dar că, „în viitoarele luni, consumatorii trebuie să conteze pe o creștere puternică a prețurilor".

După cum se vede, perspectivele recesiunii par să se fi îndepărtat, iar intervenția statului cu ajutorul investițiilor publice este pregătită pentru eventualitatea că ea ar deveni necesară. Cu totul alta pare să fie însă situația în ce privește inflația, materializată atît în spirala prețurilor, cît și în creșterea circulației bănești. În acest domeniu, devenit tot mai acut, se pare că încă nu au fost găsite în R.F.G., ca și în alte țări occidentale, remedii cu efecte temeinice care să nu conducă la nedorita stagnare economică. În fond, s-ar putea spune că, între două primejdii importante — recesiunea și inflația, — este aleasă aceea care pare să fie cea mai puțin destructivă.

ORIENTUL APROPIAT

Capitolul palestinian

Ca răspuns la solicitările adresate revistei de un mare număr de cititori, ne propunem să prezentăm o serie de date privind examinarea problemei poporului palestinian în cadrul Organizației Națiunilor Unite, precum și despre situația actuală, organizarea și obiectivele mișcării de rezistență palestiniene.

Publicăm un articol despre poziția României în problema palestiniană, precum și un documentar despre rezoluțiile O.N.U. în această problemă, urmînd să revenim cu alte aspecte și detalii ale capitolului palestinian.

Sprijin consecvent

În contenciosul problemelor privind Orientul Apropiat, capitolul palestinian ocupă un loc central, fiind una din chestiunile cele mai spinoase ale situației din această regiune a lumii. Se recunoaște, în mod unanim, că o pace dreaptă și trainică în Orientul Apropiat comportă necesarmente o soluționare acceptabilă și echitabilă — deci de durată — a problemei poporului palestinian.

Fără îndoială, în găsirea unei asemenea soluții, poporului palestinian, reprezentanților săi le revine ultimul cuvînt. Aceasta este poziția României, care, în repetate rînduri, a subliniat necesitatea de a se ajunge la reglementarea problemei poporului palestinian potrivit intereselor și aspirațiilor sale naționale.

Consecventă principiilor călăuzitoare ale politicii sale externe, România socialistă a fost permanent preocupată de evoluția situației din Orientul Apropiat, pronunțîndu-se, de la bun început, pentru soluționarea politică a crizei și, în context, pentru reglementarea problemei poporului palestinian. În acest sens, țara noastră a desfășurat, de-a lungul anilor, o activitate politică intensă pe linia găsirii unor soluții politice, viabile și de durată. Stau mărturie contactele politice la cel mai înalt nivel, mesajele adresate țărilor din regiune și altor țări, activitatea desfășurată în cadrul Națiunilor Unite.

O deosebită importanță au avut întîlnirile tovarășului Nicolae Ceaușescu — din aprilie 1972 de la Cairo și din februarie anul curent de la Beirut — cu delegații ale Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în frunte cu Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al O.E.P. Reafirmînd hotărîrea României de a-și aduce, în continuare, contribuția sa activă la soluționarea situației din Orientul Apropiat, tovarășul Nicolae Ceaușescu exprima, cu prilejul întîlnirii de la Beirut, solidaritatea Partidului Comunist Român și a poporului nostru cu lupta justă dusă de poporul palestinian pentru dreptul său la autodeterminare, pentru rezolvarea problemelor sale în conformitate cu interesele naționale. Mulțumind călduros secretarului general al Partidului Comunist Român pentru poziția și activitatea intensă desfășurată în problemele Orientului Apropiat, Yasser Arafat și ceilalți membri ai delegației au dat o înaltă apreciere acțiunilor și inițiativelor întreprinse de România, personal de șeful statului român, în vederea găsirii căilor de rezolvare a si-

Refugiați palestinieni în valea Iordanului

tuației din această parte a lumii. Conducătorii Organizației pentru Eliberarea Palestinei au evocat, cu satisfacție, solidaritatea poporului român cu cauza palestiniană, subliniind rolul deosebit pe care l-a jucat România în sprijinul afirmării aspirațiilor legitime ale poporului lor, recunoașterii dreptului de a dispune de o viață liberă, independentă.

În cadrul conferinței de presă acordată de conducătorul partidului și statului nostru cu prilejul recentei vizite în Liban, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la convorbirile avute cu reprezentanții Organizației pentru Eliberarea Palestinei, arăta că au fost abordate și căile pentru soluționarea problemei poporului palestinian, că a fost expusă părerea României cu privire la necesitatea constituirii unei entități proprii a poporului palestinian, inclusiv, dacă vor ajunge la hotărîrea necesară, constituirea unui stat independent. „Sigur — a subliniat șeful statului român — urmează ca poporul palestinian, reprezentanții săi să hotărască cum să acționeze mai bine. După părerea mea, pentru a avea o pace dreaptă și trainică în Orientul Mijlociu trebuie să fie soluționată și problema palestiniană. Acest lucru nu trebuie amînat pentru altădată. Constituirea unui stat palestinian ar crea o situație cu totul nouă și ar contribui la o soluție dreaptă și definitivă".

Atașată ferm idealurilor păcii, România socialistă și-a exprimat hotărîrea de a-și aduce în continuare contribuția proprie, constructivă, de a acționa neobosit pentru instaurarea și statornicirea unei păci drepte, echitabile și durabile în Orientul Apropiat. Referindu-se la căile de soluționare a crizei din această parte a lumii, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că România se pronunță pentru retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, pentru realizarea unei păci care să garanteze integritatea și suveranitatea tuturor statelor din zonă. Totodată ea consideră că este necesar să se soluționeze problema poporului palestinian în conformitate cu năzuințele sale naționale, cu dreptul său imprescriptibil de a-și organiza viața de sine stătător.

Problema palestiniană și O.N.U.

De-a lungul anilor, comunitatea internațională a reafirmat, în repetate rînduri, drepturile inalienabile ale poporului palestinian, necesitatea de a i se crea condițiile pentru o viață liberă, în concordanță cu aspirațiile sale naționale.

Încă de la primele sale sesiuni, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a fost sesizată de ceea ce, în mod simplificat, a fost denumită „chestiunea palestiniană". În primii ani de după război — în perioada 1947—1948 — dezbaterile s-au concentrat, după cum s-a văzut, asupra situației teritoriului Palestinei în condițiile lichidării mandatului britanic. Odată cu declanșarea exodului locuitorilor arabi de pe teritoriul fostei Palestine sub mandat britanic a apărut „problema refugiaților palestinieni", care este și astăzi examinată în cadrul O.N.U., în primul rînd sub aspectul său umanitar. Totodată, ca urmare a întorsăturii luate de evenimentele din regiune, Adunarea Generală și Consiliul de Securitate aveau să adopte o serie de rezoluții privind conflictul arabo-israelian, în context figurînd, bineînțeles, și problema palestiniană, direct implicată în criză. Cea mai importantă hotărîre în legătură cu soluționarea de ansamblu a crizei din regiune este considerată a fi rezoluția nr. 242 din 22 noiembrie 1967, document apreciat de numeroase țări ale lumii ca o bază rezonabilă pentru reglementarea crizei din Orientul Apropiat.

Prezentăm, în continuare, principalele rezoluții adoptate în cadrul O.N.U. pe marginea problemei palestiniene.

1948, decembrie 11. Adunarea Generală adoptă o rezoluție în sprijinul drepturilor de repatriere sau compensație a refugiaților arabi palestinieni. Paragraful 11 al rezoluției prevede că „refugiaților li se va permite să se întoarcă la casele lor dacă doresc aceasta, sau vor fi despăgubiți de guvernele răspunzătoare pentru pierderea proprietăților lor".

1949, decembrie 8. Este votată o rezoluție care stipulează alocarea a 54,9 milioane dolari pentru refugiații arabi și însărcinează cu administrarea acestui program pe U.N.R.W.A., care își începe activitatea în mai 1950.

1954, noiembrie 30. O.N.U. extinde mandatul U.N.R.W.A. pe următorii cinci ani, pînă la 30 iunie 1960.

1955, decembrie 3. Adunarea Generală a O.N.U. votează o rezoluție care stipulează continuarea ajutorării prin U.N.R.W.A. a refugiaților arabi și îndeamnă statele din Orientul Apropiat să colaboreze cu Agenția pentru stabilirea unui proiect care să dea posibilitatea refugiaților de a se întreține. Henry R. Labouisese, comisarul general al U.N.R.W.A., declară că „refugiaților trebuie să li se dea posibilitatea să aleagă între a se reîntoarce în fosta lor patrie, în Israel, sau să se stabilească într-una din țările arabe".

1957, decembrie 12. Adunarea Generală a O.N.U. adoptă o rezoluție prin care statele membre sînt îndemnate să contribuie cu circa 19 milioane dolari la fondurile pentru ajutorarea refugiaților arabi.

1958, noiembrie 17. Reprezentantul Israelului la Națiunile Unite anunță că țara sa este gata să acorde compensații refugiaților arabi, fără a aștepta stabilirea păcii generale arabo-israeliene. Compensația urma a fi acordată cu condiția ca: refugiații să rămînă în țări arabe și Israelului să-i fie dat ajutor financiar internațional pentru a satisface pretențiile refugiaților. Propunerea este respinsă de partea arabă.

1959, iunie 19. Secretarul general al O.N.U., Dag Hammarskjoeld, propune ca programul Națiunilor Unite de ajutor pentru refugiații arabi să continue pînă cînd aceștia vor fi integrați în viața economică a țărilor arabe. În septembrie, Consiliul Ligii Arabe respinge sugestia secretarului general al O.N.U.

1959, decembrie 9. Adunarea Generală extinde ajutorul O.N.U. pentru refugiații arabi palestinieni pe încă trei ani, după expirarea datei de 30 iunie 1960.

1960, octombrie 9. Comisarul general al U.N.R.W.A. cere să se aprobe programul de pregătire profesională, reprezentînd 8,1 milioane dolari, pentru o perioadă de trei ani, care să permită angajarea a mii de refugiați. U.N.R.W.A. apreciază că numai 20 la sută dintre refugiații dislocați în 1948 sînt capabili să-și găsească singuri de lucru.

1963, octombrie 20. Comisarul general al U.N.R.W.A. propune ca agenția să continue să ofere servicii pentru asigurarea unor condiții materiale pentru 1 210 170 refugiați înregistrați și rații alimentare pentru 882 074 refugiați.

1963, decembrie 3. O rezoluție a Adunării Generale, după ce apreciază că situația refugiaților „rămîne o serioasă preocupare", prevede să se ceară Comisiei de conciliere pentru Palestina „să-și continue eforturile pentru îndeplinirea paragrafului 11 al rezoluției din 1948".

1967, noiembrie 22. Consiliul de Securitate adoptă în unanimitate rezoluția 242, care afirmă, la punctul 2 paragraful C, necesitatea „de a se realiza o reglementare justă a problemei refugiaților".

1968, decembrie 19. Rezoluția adoptată de Adunarea Generală „afirmă dreptul inalienabil al tuturor locuitorilor care și-au părăsit căminele ca urmare a declanșării ostilităților în Orientul Apropiat să se reîntoarcă, să-și reia viața normală, să-și redobîndească bunurile și căminele".

1969, decembrie 5. Adunarea Generală votează o rezoluție în care se „reafirmă drepturile inalienabile ale poporului Palestinei" și atrage atenția Consiliului de Securitate asupra situației grave rezultînd de pe urma refuzului Israelului de a aplica rezoluțiile O.N.U.

1971, decembrie. Adunarea Generală adoptă trei rezoluții privind problema palestiniană, una dintre ele declarînd că respectarea deplină a drepturilor poporului palestinian la autodeterminare și a altor drepturi inalienabile constituie un element indispensabil în stabilirea unei păci juste și durabile în Orientul Apropiat.

1973, noiembrie 26. Comitetul Politic Special al Națiunilor Unite adoptă o rezoluție exprimînd profunda îngrijorare a Adunării Generale față de violarea de către Israel, în teritoriile arabe ocupate, a Convenției de la Geneva privind protecția persoanelor civile în timp de război.

Rodica Georgescu

(Va urma)

Tabără de refugiați palestinieni la Baqaa, lîngă Amman

Rose Fitzgerald Kennedy

MEMORII

Nouă caractere tinere

Cei care îmi admiră copiii mă întreabă adesea despre „influențele timpurii", lăsînd să se înțeleagă că am aplicat, fără îndoială, o anumită formulă proprie care să-i facă să evolueze bine. Aș dori să pot revendica descoperiri originale în domeniul creșterii copiilor, dar nu există nimic care să justifice acest lucru. Cînd erau suficient de mari pentru a discerne binele de rău, pentru a înțelege ce este responsabilitatea și pentru a-și lărgi orizontul, metodele mele se îndepărtau întrucîtva, într-adevăr, de la normă, dar, practic, întotdeauna în direcția a ceea ce era mai degrabă demodat decît nou.

Mamele obișnuiau să-și crească acasă copiii ... așa am procedat și eu, cu excepția ultimilor doi. Mamele obișnuiau să-și îngrijească singure copiii la vîrsta fragedă și așa am procedat și eu cu cei mai mulți dintre ei, deși, în vremea în care ultimii doi au sosit pe lume, moda pediatrică se îndrepta rapid spre hrănirea cu biberonul aproape chiar de la naștere.

Ar putea părea neobișnuit, dar eu n-am dorit ca la nașterea copiilor soțul meu să se afle prin apropiere. El nu putea face nimic pentru a mă ajuta să duc la capăt o sarcină, tot așa cum nici eu nu aș fi putut face direct ceva pentru a-l ajuta să poarte poverile afacerilor. Indirect, însă, eu puteam totuși să-i fiu de folos. Dacă nu era nevoit să plece de-acasă cu treburi, îi spuneam eu să se ducă undeva departe, să-și ia cîteva zile de concediu și să se odihnească. Era cu atît mai fericit, mai exuberant, mai iubitor și mai vesel cînd revenea acasă să-și vadă noul născut!

Joe era încîntat și fermecat de copiii săi încă din primele zile de după naștere. Petrecea cu ei cît mai mult timp cu putință. Aceste momente au devenit însă curînd rare și imprevizibile. Spre începutul anului 1917 — cînd numai Joe jr. se născuse, iar Jack era încă pe drum — soțul meu a devenit director general adjunct al uriașelor șantiere navale de la Quincy, Massachusetts, ale firmei „Bethleem Steel". Iar, după intrarea Americii în primul război mondial, se afla într-o astfel de tensiune încît, cu excepția duminicilor, venea acasă doar pentru a dormi. Șantierele au bătut toate recordurile de producție. Iar Joe s-a îmbolnăvit de ulcer.

După război, Joe a intrat în activitatea de bursă și, ceva mai tîrziu, în cea bancară, care îi îngăduia să petreacă mult mai mult timp acasă. Dar, așa cum se întîmplau lucrurile cu Joe, o idee genera cu ușurință alta: întrezărea repede oportunități și profita de pe urma lor înainte de a o face alții. A format o asociație pentru a dobîndi controlul asupra unei rețele de săli de cinema din New England. Aceasta l-a împins spre comercializarea și, apoi, producția de filme, ceea ce l-a dus la achiziționarea de studiouri. O atare afacere reclama foarte mult timp petrecut la New York și Hollywood. Lucra departe de casă săptămîni și chiar luni întregi la rînd. Îmi telefona aproape în fiecare zi; și, în fiecare duminică la prînz, telefona pentru a vorbi cu copiii. Îi puneam pe toți la rînd, în ordinea vîrstei, astfel încît chiar și cel mai mic să-i poată auzi glasul.

Am încercat nu demult împreună cu Eunice (a treia dintre fete) să definesc rolurile pe care Joe și cu mine le-am avut în viețile lor. „Am fost în sarcina ta, ne-ai crescut și ne-ai educat în timp ce eram copii, spunea Eunice. După aceea, cînd eram pe punctul de a deveni adolescenți, de noi a început să se ocupe tata". Cred că lucrurile s-au petrecut astfel.

Am jucat un rol considerabil în formarea caracterului copiilor noștri. Am știut clar ce doream din partea lor. Nu am reușit chiar în toate acțiunile mele, dar aceasta nu s-a întîmplat pentru că nu aș fi depus eforturile necesare. Am privit creșterea copiilor nu numai ca pe o activitate născută din dragoste și datorie, dar și ca pe o profesie la fel de interesantă și generatoare de imbolduri ca orice profesie onorabilă.

Am fost mai fericită poate, decît altele, deoarece am dispus de ajutorul casnic și banii de care aveam nevoie. Pe de altă parte, cu nouă copii mici necesitățile erau extraordinare și implicau nu numai eforturi personale, dar și foarte multă planificare, organizare și supraveghere. Am învățat să devin un conducător.

În trecere, aș dori să aduc omagiul meu celui care a inventat fermoarul. În timpurile mele antediluviene, tot ce aveam erau capsele, copcile și nasturii. Iarna, ori de cîte ori îi scoteam pe cei mici afară, îi îmbrăcam în pantaloni lungi și cu greu aș putea calcula orele pe care eu și ajutoarele mele le petreceam încheindu-i și descheindu-i.

Dar după ce am deplins dezavantajele vechiului, am să laud unul din avantajele lui, și anume veranda din față a caselor. Imaginați-vă casa pe care o aveam în 1925 la Boston, pe Naples Road 131, cu marea sa verandă frontală. Joe jr. și Jack (viitorul președinte — N.T.) aveau pe atunci nouă ani și jumătate, primul, și aproape opt, al doilea, și se jucau (îmbrăcați cu pantalonii lor cu nasturi) prin curte sau pe undeva pe aproape. Eu încercam să-i supraveghez, privind, însă, cu un ochi spre activitățile de pe verandă. Acolo — sau poate afară cu băieții — ar fi trebuit să se afle Rosemary, pe atunci de aproape șase ani și jumătate, precum și Kathleen, în vîrstă de cinci ani, Eunice, de trei ani și jumătate, și, în cărucior, Bobby, care avea trei sau patru luni.

Avînd așa mulți copii, am descoperit cît de bună era ideea de a împărți veranda în compartimente, fiecare cu poarta lui: două, trei sau patru, așa cum o cerea situația respectivă. În acest mod, copiii se aflau împreună și se puteau distra unul pe altul ore întregi — cu riscuri minime de a se îmbrînci, de a se lovi cu ceva ascuțit, sau de a îngrămădi obiecte grele în sau pe cărucior.

Dar cu atîția copii și cu atîtea lucruri de care trebuia mereu să-mi amintesc, am simțit, la un moment dat, că începe să mi se învîrte capul. De aceea, mi-am cumpărat, într-o zi, o provizie bună de fișe și plăcuțe de înregistrare. Pe măsură ce se năștea, fiecare copil era înregistrat; fișa conținea toate statisticile vitale, ca data și locul nașterii, biserica unde avusese loc botezul, numele nașilor. Copiii erau cîntăriți în fiecare sîmbătă seara și, dacă survenea o pierdere în greutate două săptămîni consecutive, luam măsuri: poate o dietă mai bogată și exerciții mai puține pînă ce echilibrul revenea. Vaccinuri, teste de difterie și rezultatele lor, controlul ochilor și dinților — totul își găsea locul în fișe.

Cînd Joe a fost numit ambasador la Londra, în 1938, și am mers cu toții acolo, presa engleză a apreciat fișele mele ca un fenomen comparabil cu linia de asamblare de la uzinele lui Henry Ford. Cutia mea cu fișe, păstrată în perfectă ordine, a devenit, astfel, un simbol al „eficienței americane". În realitate, fusese vorba numai de „disperarea familiei Kennedy".

Fiecare fișă evocă o biografie.

Joe jr. a fost un copil sănătos de la bun început, dezvoltat și puternic pentru vîrsta lui. Jack a fost și el sănătos ca nounăscut, dar apoi, după cum o

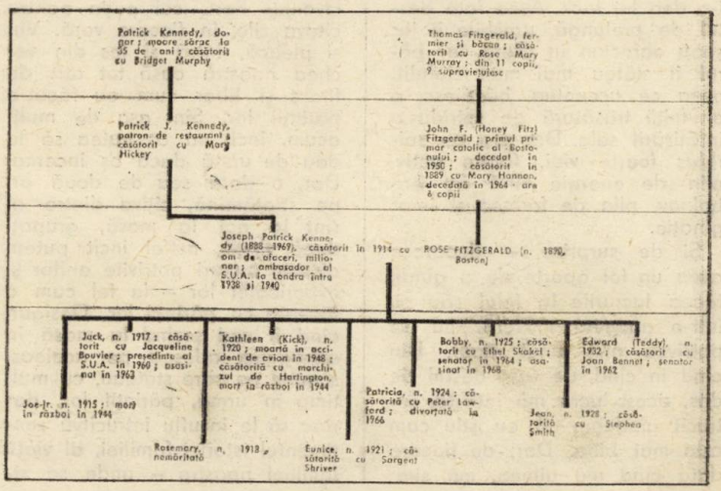

indică fișa lui, „a avut tuse convulsivă, rujeolă și vărsat" — boli ale copilăriei, care erau de așteptat în acei ani, dar care, bineînțeles, ne-au provocat multă îngrijorare. Apoi : „S-a îmbolnăvit de scarlatină 20 februarie 1920". Scarlatina era pe atunci o boală groaznică, destul de frecvent fatală și foarte frecvent cu sechele grave. Era extrem de contagioasă și, pe vreme aceea, Rosemary avea numai un an și jumătate, iar Kathleen abia se născuse.

A fost o perioadă care ne-a înspăimîntat de moarte și ne-a obligat să apelăm la toate resursele noastre.

Ceilalți nu au luat boala și Jack și-a revenit fără a avea de suferit de pe urma vreunor complicații serioase. Totuși, acesta nu era decît începutul. Aproape întreaga sa viață, se pare, el a trebuit să lupte împotriva îmbolnăvirilor. Dar poate acest lucru i-a dat un alt tip de putere, care l-a ajutat să devină marele om care a fost.

Jurnalul meu a adunat tot felul de amintiri.

16 ianuarie 1923. „Joe jr. a plecat, la ora 5 dimineața, la Palm Beach, cu Eddie Moore și alți doi prieteni". Este ceea ce se numește o tovărășie în acțiune. Dorea să meargă în Florida cu trei prieteni de încredere pentru un meci de golf. Avea nevoie de odihnă și soare și nu i-a fost greu să-și aranjeze treburile pentru a putea pleca. În ceea ce mă privește, eu nu puteam lipsi de acasă din motive evidente — copiii cu răcelile lor și altele, mai rele, — astfel încît am fost de acord să plece însoțit de binecuvîntările mele pline de dragoste. Ne înțelesesem deja că, nu peste mult timp, voi pleca și eu, la rîndul meu, într-o călătorie.

Este, bineînțeles, exact ceea ce s-a întîmplat, de data aceasta cu binecuvîntările lui pline de dragoste.

3 aprilie 1923. Jack a spus atunci : „Să știi că ești o adevărată mamă dacă pleci și-ți lași copiii singuri". Era pe atunci un băiețel firav de aproape șase ani. Nu scund pentru vîrsta lui, dar cu o tendință spre slăbiciune, astfel încît aveam permanent grijă să mănînce ceea ce era potrivit. La mesele în familie, dacă se întîmpla să mai rămînă vreo bucată grasă, pe platou, îi spuneam, de obicei, bucătarului să i-o dea lui Jack. Avea fața destul de prelungă, urechile îi ieșeau oarecum în afară, iar părul îi stătea mai mult ciufulit, ceea ce accentua, bănuiesc, o anumită trăsătură de spiriduș a înfățișării sale. Dar era un spiriduș foarte vioi, foarte activ, plin de energie cînd nu era bolnav, plin de farmec și imaginație.

Și de surprize — deoarece avea un fel aparte de a gîndi, făcea lucrurile în felul său și, într-o anumită măsură, nu se potrivea nici unui tipar. Din cînd în cînd, de fapt destul de des, acest lucru mă întrista, întrucît gîndeam că eu știu cum este mai bine. Dar, de fiecare dată cînd mă uimea, mă simțeam, în același timp, încîntată și amuzată. Era un băiețel nostim, care vorbea într-un fel original, vioi.

Trebuie să spun că remarca lui Jack m-a făcut să mă simt puțin fără inimă. Iar în ziua următoare, cînd le-am spus copiilor la revedere, pe verandă, mă simțeam mizerabil. Mi se păreau abandonați și, cînd i-am sărutat, am făcut-o cu lacrimi în ochi. Pe stradă mi-am dat seama că uitasem ceva și m-am întors — pentru a-i găsi pe toți jucîndu-se pe verandă, cu totul mulțumiți și fără să pară că le lipsesc. Mi-am reluat drumul cu conștiința împăcată.

Ne plăceau mult picnick-urile în familie, în special la una din excelentele plaje de la Cape Cod. Meniul tindea să devină standard. Umpleam un termos mare cu pui cu smîntînă și cumpăram un borcan mare cu înghețată de la un drugstore aflat în drum, la care adăugam un pachet de prăjituri crocante. Luam cu noi, de asemenea, dulciuri. Și tot felul de fructe proaspete. Și, spre bucuria tuturor, o plăcintă cu frișcă numită „Boston" — un tort alb împodobit cu glazură groasă de ciocolată. Această plăcintă o serveam des și acasă. Copiii o asociau cu zilele bune petrecute împreună, chiar și în generația următoare.

Cei mai mulți dintre nepoți continuă și astăzi să vină la Hyannis Port. cel puțin pentru cîteva zile, în fiecare vară. Vin și pleacă, intră și ies din vechea noastră casă tot atît de firesc și liber cum au făcut-o părinții lor. Sînt așa de mulți acum, încît nu aș putea să le dau de urmă dacă aș încerca. Dar, o dată sau de două ori pe săptămînă, cîțiva dintre ei sînt la noi la masă, grupați după vîrstă, astfel încît putem discuta lucruri potrivite anilor și experienței lor — la fel cum o făceam cu părinții lor. Desigur, cînd îi văd șezînd la masă în sufragerie, adesea pe aceleași scaune pe care stăteau, cu mult timp în urmă, părinții lor, doresc să le insuflu întrucîtva sentimentul istoriei familiei, al vieții familiei noastre — unde se situează, de unde provin, cum era pe atunci. Le servesc aceiași meniu în care am deplină încredere, felurile care plăceau părinților lor cel mai mult. Nu demult, băiatul lui Jack, John John, s-a aflat la Cape cu mama și sora sa, Caroline. Cineva l-a întrebat dacă îi place să ia masa la mine și el a răspuns : „Da, ne servește o mîncare așa de bună ! Pui cu smîntînă și plăcintă cu frișcă. Grozave !"

Cu excepția picnick-urilor, unde caracterul neoficial înseamnă jumătate din distracție, mesele în familie erau supuse unor reguli de procedură bine determinate. Într-o familie mare ca a noastră, cu un număr mereu în creștere de prieteni, relații și vizite inopinate, mesele trebuiau, într-adevăr, pregătite cu precizie pentru a se evita situațiile de haos, care îi puteau sili pe bucătarii nemulțumiți și celelalte ajutoare ale lor, epuizate, să-și facă bagajele și să ne părăsească. În plus, și Joe și eu credeam cu convingere că timpul este un bun prețios. E limitat, nu e niciodată suficient pentru a face toate lucrurile ce trebuie făcute. Astfel încît promptitudinea constituie o virtute evidentă.

În vîrstă de 24 de ani, Rose se căsătorește cu Joe Kennedy

Cei mai mulți dintre copiii noștri erau prompți, în limitele rezonabile. Dar Jack era, de regulă, ultimul. Mergeam deseori la un club situat pe plajă, la cîțiva kilometri de Hyannis Port — o mașină „station" încărcată cu 10 sau 12 copii, între care se numărau verii și prietenii veniți în vizită. Regula era să ne întîlnim la mașină la 12,45 pentru a putea ajunge la timp la masă, care era fixată pentru ora 13. Invariabil, Jack nu era de găsit în momentul adunării. De aceea, pentru a-l învăța minte, plecam fără el.

Reușea întotdeauna să „prindă o ocazie", după cum spunea el, și apărea vesel la masă cu 10—15 minute după noi. În acel moment, felul întîi era deja servit și ne aflam la al doilea. Arătasem cu claritate că întîrzierea înseamnă pierderea primei părți a mesei. Jack știa că cel mai bun lucru era să nu pretindă o excepție pentru el, astfel încît avea o masă mai sărăcăcioasă. După aceea, însă, se furișa în bucătărie și le convingea pe femei să-i dea cîte ceva să se satur. Știam că procedează așa. Și știa și el că aflasem. Dar îl lăsam în pace, în ciuda regulilor mele teoretic inflexibile, deoarece era așa de slab încît simțeam că are nevoie mai degrabă de hrană decît de disciplină.

Dacă Jack era nepunctual Bobby era foarte prompt. Bobby se străduia, într-adevăr, să facă ceea ce i se cerea. Poate aceasta avea o legătură cu poziția sa între frați și surori. Era al șaptelea copil, despre care se spune că ar trebui să fie norocos. Pe de altă parte, chiar și cei mai entuziaști părinți ar putea pînă atunci să se simtă mai puțin emoționați de „un alt copil". Am fost cu toții fericiți că era băiat, după patru fete. Următorul nostru copil a fost frumoasa și dulcea Jean. Și, pe vremea în care Teddy a sosit pe lume, în 1932, Bobby trecuse deja de șapte ani. Aceasta era, deci, situația lui, cu doi frați mai mari și unul cu mult mai mic, dintre care nici unul nu-i putea fi, într-o prea mare măsură, tovarăș de joacă.

Nu cred că eram foarte îngrijorată de această situație, dar mi-aduc aminte că mama era. „Este înfipt într-un grup de fete, spunea ea. Va fi o domnișoară".

Ceea ce s-a întîmplat a fost exact contrariul. Nu a fost niciodată prea înalt, dar era puternic, mușchiulos, iute — un adevărat atlet, de fapt a devenit un jucător de fotbal destul de cunoscut în echipa Universității Harvard. Cred că acesta a fost rezultatul voinței lui înnăscute. Nu numai că accepta sfidările, dar, în anii de mai tîrziu, chiar le provoca, aproape ca și cînd ar fi considerat necesar să depășească obstacole.

Am avut întotdeauna un fel de avizier instalat într-un loc de care eram sigură că va fi văzut de copii, cum ar fi în drumul spre masă. Fixam acolo cu ace tăieturi din ziare și reviste. Fetele și băieții ajunși la vîrsta la care începeau să citească și să raționeze nu puteau trece pe lîngă acele știri fără a le remarca, ceea ce-i determina cel puțin să aminteacă de evenimentele la zi în cursul conversației de la masă.

O știre despre Florida îmi dădea prilejul să-i întreb cum și-a dobîndit statul denumirea. Ce înseamnă acest cuvînt ? Din ce limbă provine ? Gîndiți-vă la denumirile spaniole ale orașelor de acolo. Sarasota, Tampa — nu, Miami nu, acesta e un cuvînt indian. În ce alte părți ale țării există multe denumiri spaniole ? Da, în California. Și de ce partea țării în care locuim noi este denumită New England? Gîndiți-vă la denumirile engleze din New England, New Hampshire, New London, New Bedford, Acton.

De Crăciun se întîmpla să le cînt cîteva rînduri din „O Tennenbaum", în germană, și le spuneam ce înțeles aveau cuvintele. Le spuneam, de asemenea, cînd vedeau un pom mare

instalat într-o piață publică, într-un parc sau pe o pajiște, împodobit cu lumini și globuri spre bucuria celor ce treceau pe acolo, că această idee a aparținut bunicului lor, Fitzgerald. Pentru oamenii care nu-și puteau permite un pom al lor de iarnă. Unii dintre ei poate nici măcar nu aveau o casă, alții erau poate plecați. De aceea, bunicul lor a pus să fie înălțat un pom mare în mijlocul unei piețe din Boston, un pom pentru toată lumea. Ideea s-a răspîndit, mii și mii de orașe, mari sau mici, și sate din întreaga țară ridicîndu-și pomii lor publici de iarnă în fiecare an.

Mai tîrziu, cînd îi auzeam vorbind în fața unor audiențe largi — a mii de oameni cercetători, adesea sceptici, trebuind să-și apere declarațiile împotriva provocărilor viguroase ale adversarilor, așa cum a fost cazul dezbaterilor televizate ale lui Jack în cursul campaniei prezidențiale din 1960 — îmi plăcea să cred că acele discuții însuflețite din tinerețe contribuiseră la eficiența lor. Dacă copiii urmează să se dezvolte în oameni eficienți, procesul trebuie început cînd ei sînt încă mici.

turii și să aibă cărțile potrivite. Le citeam și eu, adesea ore în șir. Am fost deosebit de grijulie, alegînd cărțile după valoarea lor educativă și imboldurile pe care le trezeau.

În anii lor de tinerețe, Jack și Bobby au fost foarte diferiți în ceea ce privește reacțiile la planurile mele bine calculate. Bobby nu manifesta nici un interes pentru lectură. Dacă îi dădeam o carte, o răsfoia superficial și o lăsa deoparte. Îl întrebam — „bine, de ce nu mergi la bibliotecă să-ți alegi singur cîteva cărți?" În cele din urmă, îl tentam și se ducea; dar, chiar și atunci, prea mult timp nu petrecea cu cărțile. Situația s-a schimbat în anii de mai tîrziu, cînd a devenit un cititor asiduu, înmagazinînd cunoștințe pînă la refuz.

Dimpotrivă, Jack a fost un cititor pasionat. Faptul că era așa de des bolnav la pat sau în convalescență și avea nevoie de distracție nu a făcut decît să încurajeze ceea ce cred că era la el o puternică înclinație naturală. Citea cu lăcomie o carte după alta. Cînd era mic, cartea sa preferată era o povestire despre aventurile fantastice — nici mai mult nici mai puțin — ale unui țap. Mi se părea foarte neromanele de aventuri și de capă și spadă, biografiile unor oameni iluștri sau interesanți și, în general, subiectele legate de istorie. Avea o puternică slăbiciune pentru romantism și idealism. De fapt, era înclinat întrucîtva spre visare. Aveam adesea sentimentul că mintea sa era numai pe jumătate ocupată de subiecte obligatorii, cum ar fi exercițiile de aritmetică sau aranjarea ordonată a hainelor, restul gîndurilor sale călătorind departe și țesînd visuri. Am fost profund impresionată, dar nu surprinsă, cînd am aflat, mulți ani mai tîrziu (după asasinarea sa), că el și Jackie îl considerau pe Camelot simbolul frumoasei și fericitei lor conviețuiri. Mi-l amintesc și acum citind și recitind, în anii copilăriei sale, „Regele Arthur și cavalerii Mesei Rotunde".

Am fost întrebată frecvent despre cărțile pe care le-a citit pe cînd era elev. Cu ajutorul membrilor familiei și feluriților prieteni, am reușit să alcătuiesc o listă cu volumele pentru copii și tineret pe care le aveam în bibliotecă. Credința mea puternică este că Jack le-a citit aproape pe toate.

Cititul său cu voce tare, care fusese la început groaznic, nu a progresat, însă, niciodată dincolo de punctul nesiguranței. Iar scrisul, care fusese, la rîndul său, haotic, nu a evoluat niciodată în ceva mai mult decît o mîzgăleală semilizibilă. Aici, însă, cel puțin a survenit un progres. Iată transcrierea de către mine a unei scrisori pe care a compus-o pentru tatăl său. Este nedatată, dar cred că Jack trebuie să fi avut pe atunci 10 ani.

„Cerere pentru o alocație sporită"

de Jack Kennedy,
adresată d-lui J.P. Kennedy

CAPITOLUL I

Alocația mea recentă este de 40 de cenți. Acești bani i-am folosit pentru aeroplane și alte jucării de-ale copiilor, dar acum eu sînt cercetaș și nu mai am nevoie de lucrurile mele copilărești. Înainte, cheltuiam 20 de cenți din alocația mea de 40 de cenți și în cinci minute aveam buzunarele goale și nimic de cîștigat și 20 de cenți de pierdut. Ca cercetaș, trebuie să cumpăr gamele, ranițe, pături, lanterne, lucruri care vor dura ani de zile și voi putea să le folosesc mereu dar nu pot, voi putea folosi o prăjitură de ciocolată duminica și o înghețată de vanilie și de aceea fac cererea mea pentru o majorare de 30 de cenți pentru mine să cumpăr lucruri de cercetaș și să mă descurc mai bine.

Sfîrșit.

John Fitzgerald Francis Kennedy

Nu știu de ce a inclus „Francis" în semnătura sa. Poate pentru a invoca binecuvîntarea și ajutorul acestui sfînt blajin.

Tatăl său, după o scurtă deliberare și consultare cu mine — firească, de vreme ce eu eram cea care le dădeam banii de buzunar, o dată pe săptămînă — a fost de acord cu majorarea. Astfel încît Jack nu a mai trebuit să scrie și „Capitolul II".

Bineînțeles, exercitam un control atent asupra mijloacelor lor financiare. Doream să cunoască valoarea banilor și consecințele dureroase ale extravaganțelor nepăsătoare — dureroase cum ar fi, de pildă, să nu știi la vîrsta de cinci ani de unde ți se aduce viitoarea minge.

Tablou de familie, plus cățelul Buddy

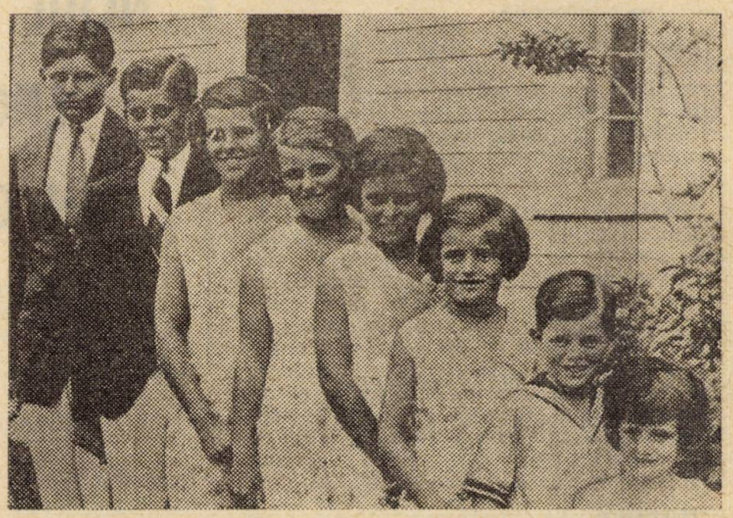

Opt din cei nouă copii; în ordine descrescîndă: Joe, Jack, Rosemary, Kathleen, Eunice, Patricia, Bobby și Jean

Nu trebuie să se creadă că aceste activități erau limitate la orele de masă. Se putea întîmpla ca, în cursul unei excursii, copiii să formeze două echipe și să se întreacă în zărirea unui cît mai mare număr de animale, de o parte și de alta a drumului. (Și să le identifice, învățînd astfel cîte ceva despre animale.). Organizam, de asemenea, jocuri cu ghicitori sau șarade — ele ne plăceau foarte mult întotdeauna, iar Jack era, de obicei, cel mai bun.

Cum toată lumea știe că cititul este cel mai important instrument al cunoașterii, este firesc ca un părinte să fie deosebit de mulțumit atunci cînd un copil citește devreme și are pasiune pentru cărți, sau să fie îngrijorat dacă se întîmplă contrariul. Am avut în cea mai mare măsură grijă ca băieții și fetele mele să învețe să citească bine, să se bucure de pe urma lecfericit ilustrată, cu imagini în culori nepotrivite și stridente. Nu aș fi îngăduit să fie păstrată în casă dacă nu ar fi fost un dar pentru el din partea mamei mele, Jack o adora.

O altă carte favorită a sa era serialul de povestioare despre animale — cu o succesiune continuă de personaje — scris de Thornton Burgess. Mulți ani după aceea, cînd era președinte, Jack l-a avut pe dl. Burgess, pe atunci foarte în vîrstă, ca oaspete la Hyannis Port. După cîte mi-amintesc, au luat dejunul împreună și au retrăit unele din frumoasele episoade avînd ca eroi Vulpoiul Roșcovan și alte personaje memorabile.

Pe măsură ce Jack creștea, gusturile sale s-au lărgit și au început să includă unele din cărțile despre care gîndeam eu că trebuie să le citească. Îi plăceau

Trebuie să spun, evident, că nu toți oamenii posedă două case foarte frumoase, două bărci, un teren de tenis, un bazin de înot, un Rolls Royce sau chiar două. Copiii erau conștienți că tatăl lor cîștiga foarte mulți bani și puteau presupune, fără riscul de a greși, că trebuie să fi avut în plus alții, mulți, în bancă. Dar nu au știut cu claritate că tatăl lor este „un om bogat" și că noi sîntem „o familie bogată" decît atunci cînd Joe a intrat în politică și viața publică, în 1932, cînd a devenit unul dintre cei mai puternici susținători ai lui Franklin D. Roosevelt.

A venit, astfel, timpul cînd am simțit că trebuie să le spunem copiilor. Tatăl lor strînsese milioane. Fiecare dintre ei urma să primească într-o zi foarte mulți bani.

(Va urma)

U.S.News & WORLD REPORT

CONFRUNTĂRI ÎN ALIANȚA ATLANTICĂ

ÎN CADRUL unei mese rotunde organizate la Londra de redactorul șef al revistei, Robert Martin, cu cîțiva din corespondenții săi — între care Joseph Fromm, redactor-șef pentru Europa, Robin Knight, corespondentul din Londra al publicației, și Robert Haeger din Bonn — au fost discutate o serie de probleme privind relațiile dintre S.U.A. și Europa occidentală.

Întrebare : Alianța atlantică își sărbătorește în acest an cea de-a 25-a aniversare, dar se pare că în Europa occidentală nu există prea mult optimism în ce o privește. Se vorbește chiar despre o dezmembrare a alianței. Ce se întîmplă, de fapt ?

KNIGHT : Cred că toată lumea va fi de acord cu faptul că alianța nu se află într-o stare prea înfloritoare. De fapt, există un dezacord în legătură cu ceea ce ar trebui să simbolizeze alianța. Americanii tind să o considere parte a unei structuri de relații globale, în timp ce vest-europenii afirmă că interesele alianței sînt legate numai de Europa occidentală și nu de restul lumii. Aceasta explică sciziunea dintre parteneri privitoare la politica S.U.A. de sprijinire a Israelului în timpul ultimului război din Orientul Mijlociu.

HAEGER : Să fim sinceri. Alianța pare să se afle, în prezent, într-o formă mai proastă ca oricînd în cei 25 de ani de existență. Iar unul din motivele acestei situații rezidă în faptul că Europa occidentală nu reușește încă să acționeze într-un sens armonios. Cancelarul Willy Brandt ține cuvîntări despre modul cum „ar trebui tratată Europa occidentală ca o unitate". De fapt, Europa occidentală nu este o unitate.

FROMM : Cel mai important lucru este ca americanii să nu-și facă iluzii în legătură cu Europa occidentală. Ei trebuie să accepte faptul că vest-europenii sînt preocupați numai de problemele europene și că nu intenționează să se angajeze în problemele S.U.A. pe o bază globală. Pe de altă parte, americanii au, într-adevăr, anumite interese comune cu vest-europenii. Deci, ceea ce se impune în realitate este să se precizeze în termeni mult mai riguroși care sînt interesele comune de dincolo de Atlantic, după care S.U.A. trebuie să depună eforturi ceva mai intense în domeniul diplomației sale.

Cred că a fost o lipsă din partea americanilor, o lipsă importantă a diplomației tradiționale. S.U.A. trebuie să renunțe la diplomația confruntării care, de fapt, este un fel de lansare reciprocă de insulte. Nu este posibil ca S.U.A. să ne facă unele surprize, cum a fost alarma militară din timpul crizei din Orientul Mijlociu, după care să se supere atunci cînd vest-europenii reacționează în mod negativ.

HAEGER : Un aspect al problemei îl reprezintă dificultatea vest-europenilor de a vorbi într-un singur glas.

FROMM : Tocmai acesta este miezul problemei. Este o politică nerealistă atunci cînd încerci să-i obligi pe vest-europeni să ajungă la un acord care să definească relațiile lor cu Statele Unite. În acest caz, sau declanșezi o explozie între ei în această problemă, sau, dacă doresc să-și mențină unitatea, trebuie să accepte aducerea la cel mai mic numitor comun. Americanii — sau Henry Kissinger — detestă acest lucru.

Vest-europenii știu, de asemenea, că în S.U.A. a avut loc o schimbare profundă. Cînd Statele Unite se considerau atotputernice și sigure de ele însele, americanii se puteau gîndi la o Europă occidentală unită ca la un lucru foarte bun. Ea nu constituia o sfidare la adresa lor. Acum, americanii au mult mai puțină încredere în forțele proprii și întîmpină dificultăți economice serioase. Există tendința de a privi o Europă occidentală unită nu ca pe un bun de preț, ci ca pe un rival potențial.

KNIGHT : Ca să fim sinceri, trebuie să recunoaștem că, la nivelul maselor, atitudinea în favoarea unității vest-europene nu este atît de puternică pe cît par să-și închipuie americanii. Atitudinea britanicilor împotriva Pieței comune s-a înăsprit. La fel și în cazul Danemarcei. Se pare că norvegienii nu au revenit asupra hotărîrii lor de a rămîne în afara Pieței comune.

Agenția France Presse

NOUL GUVERN ENGLEZ - UN GUVERN DE LUPTĂ

François Chatel

UN GUVERN de luptă, în interior pentru a lupta împotriva inflației și a coopera cu sindicatele, iar în exterior pentru a apăra interesele britanice față de C.E.E. — aceasta este impresia observatorilor după anunțarea componenței guvernului laburist.

Lista noilor miniștri nu comportă, în sine, surprize considerabile. Harold Wilson a încredințat vechilor lui tovarăși de drum James Callaghan, Denis Healey, Roy Jenkins, aflați deja în posturi de comandă din 1964 și pînă în 1970, principalele ministere — afacerile externe, finanțele și internele. Cvasitotalitatea membrilor „guvernului-fantomă" intră în cabinet, a cărui compoziție dovedește o dozare savantă între cele două mari facțiuni rivale ale dreptei și stîngii partidului.

Mai mult însă decît numele miniștrilor, revelatoare pentru intenția guvernului Wilson este repartiția sarcinilor ce le-au fost încredințate. În primul rînd, partenerii vest-europeni ai Marii Britanii trebuie să se aștepte că, în curînd, vor avea de-a face cu interlocutori duri. Ministerul Afacerilor Europene odată desființat, lui James Callaghan îi va reveni misiunea să trateze cu Piața comună. Desigur, el nu este un adversar înverșunat al Europei „celor nouă", dar va fi în principal însărcinat să supravegheze relațiile cu Bruxelles. În realitate, însă, toți ceilalți miniștri care vor merge să negocieze în capitala belgiană sînt anticomunitari.

Anthony Wedgwood Benn, de la industrie, Fred Peart, de la agricultură, și mai ales, Peter Shore, de la comerț, sînt toți trei adversari hotărîți ai aderării Angliei la C.E.E. Purtător de cuvînt pentru afacerile europene în „cabinetul-fantomă", acesta din urmă nu a ascuns niciodată faptul că, după părerea lui, o renegociere a condițiilor intrării Angliei în Piața comună nu ar putea fi decît preludiul unei retrageri pur și simplu din comunitatea vest-europeană.

Totuși, Wilson nu a făcut pasul decisiv pe această cale, care ar fi fost acela de a încredința doar lui Shore sau lui Michael Foot, fostul purtător de cuvînt pentru

James Callaghan, ministru de externe

Denis Healey, ministru de finanțe

Roy Jenkins, ministru de interne

Piața comună, responsabilitatea afacerilor vest-europene.

Intelectual strălucit, „copil teribil" al partidului și idol al stîngii, Michael Foot ajunge, pentru prima dată, la vîrsta de 60 de ani, într-un post ministerial. El a dat însă o lovitură de maestru, deoarece i s-a încredințat foarte importantul minister al forțelor de muncă. Nimeni altul mai mult decît acest prieten personal al defunctului Bevan nu ar fi capabil să inspire atîta încredere mișcării sindicale. Un alt nou venit este Eric Varley, care deține postul-cheie la Ministerul Energiei. Fost miner, acum în vîrstă de 41 de ani, și simplu secretar de stat la comerț și la industrie în ultimul guvern laburist, el este un colaborator apropiat al lui Wilson.

În afară de Jenkins, șef al procomunitarilor, dreapta partidului obține și alte portofolii demne de invidiat : doamna Shirley Williams, în vîrstă de 39 de ani, se va ocupa în special cu evitarea creșterii prețurilor și cu apărarea intereselor consumatorilor în fruntea unui nou departament. Harold Lever, unul dintre cei mai convinși procomunitari ai laburiștilor, devine, în funcția de cancelar al ducatului de Lancaster, consilierul personal al lui Wilson în domeniul economic. Doamna Barbara Castle, numită la Ministerul pentru Problemele Sociale, și Dick Crosland, la Ministerul Mediului Înconjurător, au deja o solidă experiență ministerială.

Alături de Wilson, liderul adjunct al laburiștilor, Edward Short, va dispune de ansamblul activităților guvernamentale cu titlul de Lord-președinte al Consiliului, care face din el nu numai liderul Camerei Comunelor, ci și un adevărat vice-prim-ministru.

Noul guvern va fi supus în viitorul apropiat unui prim test de popularitate. Numit Lord-cancelar (păstrător al sigiliilor), sir Elwyn Jones va lua parte, într-adevăr, la reuniunile Camerei Lorzilor, locul lui de deputat rămînînd vacant și trebuind să fie ocupat prin alegeri parțiale.

Agenția TASS

MOSCOVA

RECOLTA DE CEREALE - OBIECTIV PRIORITAR

O RECOLTĂ record a permis U.R.S.S. să obțină, în 1973, aproape 9 chintale de cereale pe locuitor. Cu toate acestea, acum, în ajunul lucrărilor agricole de primăvară, la Moscova se subliniază din nou că problema numărul unu în agricultură continuă să fie problema cerealieră. Cum se explică acest fapt ? Oare în U.R.S.S. se resimte o lipsă de pîine ? Firește că nu. Mai mult, ponderea pîinii și produselor de panificație în alimentație scade de multă vreme, ca rezultat al creșterii ponderei cărnii, grăsimilor, laptelui, ouălelor, peștelui.

U.R.S.S. are nevoie de mai multe cereale pentru dezvoltarea în continuare a sectorului creșterii animalelor și pentru export, în primul rînd pentru livrări într-o serie de țări socialiste. Economiștii sovietici consideră că producția de cereale în țară trebuie să sporească, în anii apropiați, la 10 chintale pe locuitor. Această sarcină este incontestabil complexă. Se preconizează ca sporirea recoltelor de cereale să se obțină, în principal, pe baza creșterii randamentului. Recolta record de anul trecut, în condițiile cheltuielilor actuale, nu poate deveni, deocamdată, stabilă. Și, dacă anul trecut s-au recoltat peste 222 milioane tone cereale, în 1974 se preconizează o recoltă de 205,6 milioane tone, adică tocmai atît cît prevede pentru anul în curs cincinalul 1971—1975.

Specialiștii sînt optimiști, în general, în ceea ce privește creșterea rapidă, în ansamblu, a productivității la cereale.

Recolta de cereale (fără porumb) calculată la un hectar în U.R.S.S. este, în prezent, mai scăzută decît în S.U.A. Două cauze explică acest fapt : 1) în S.U.A. sînt supuse secetei regiunile care produc numai o treime din producția agricolă, și nu două treimi ca în U.R.S.S. ; 2) În S.U.A., pe terenurile însămînțate sînt încorporate substanțial mai multe îngrășăminte chimice. În prezent, situația se modifică rapid, datorită faptului că Uniunea Sovietică a depășit alte state în domeniul producției de îngrășăminte chimice. În 1974, agricultura sovietică va beneficia de 64,4 milioane tone îngrășăminte (calculate în îngrășăminte minerale standard), din care 50 la sută vor fi destinate sectorului cerealier. În plus, agricultura sovietică va fi suplimentar echipată în acest an cu 250 000 autocamioane, 358 000 tractoare și aproximativ 100 000 combine cerealiere.

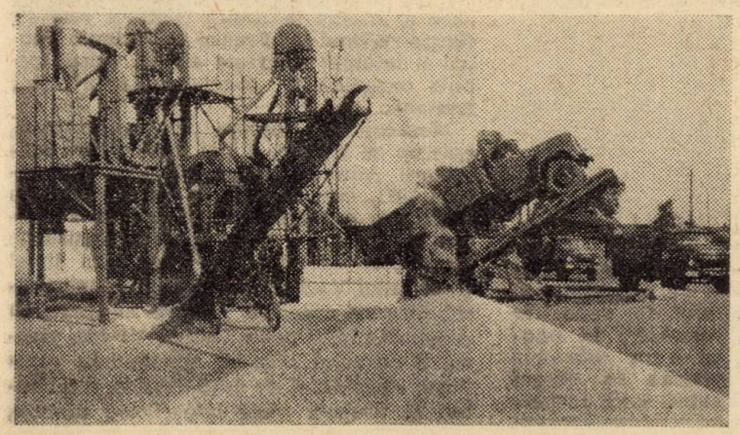

1973 ; recolta U.R.S.S. : aproape 9 chintale de cereale pe locuitor ; în imagine : stația centrală pentru prelucrarea grîului în sovhozul „Poludinsk" (Kazahstanul de nord)

PRAGOPRESS

ECONOMIA CEHOSLOVACĂ ÎN ANUL 1974

DEZVOLTAREA planificată a economiei cehoslovace în anul 1974, penultimul an al celui de-al cincilea cincinal (1971—1975), pornește de la rezultatele favorabile ale anilor precedenți și depășește sarcinile stabilite pentru anul acesta în planul de perspectivă de lungă durată. Conform datelor preliminare, venitul național la sfîrșitul anului 1973 a fost cu 17,5 la sută mai mare decît în anul 1970. Volumul producției industriale, în construcții și agricultură, a crescut, în aceeași perioadă, cu mai mult de o cincime. Dacă la aceasta se adaugă și faptul că, în ultimii ani, cheltuielile populației nu numai că nu au crescut, dar chiar au scăzut întrucîtva, în cazul acesta rezultatele sînt remarcabile, cu toate lipsurile și problemele existente. Ele sînt remarcabile atît din punct de vedere al dezvoltării anterioare a economiei cehoslovace, cît și, mai ales, în lumina seismelor economice din mai multe țări din vest.

Rezultatele de pînă acum din economia noastră arată că Cehoslovacia reușește să rezolve sarcinile generale cu mai multă continuitate și ritmicitate decît în cincinalele precedente. „Partea leului", însă, revine tocmai anului acesta. „Concret se pune problema — a spus, la începutul lunii ianuarie, președintele Consiliului de Miniștri, Lubomir Strougal, — de a menține dezvoltarea favorabilă de pînă acum a economiei naționale și de a înlătura cu mai multă energie unele lipsuri care au fost menționate de plenara din noiembrie a C.C. al P.C.C. Vom continua intensiv pregătirea celui de-al șaselea cincinal. Ne așteaptă o muncă serioasă în creșterea nivelului conducerii, atît la centru cît și la celelalte eșaloane. Vrem ca ea să fie mai exigentă și mai eficace, să fie și mai evidentă răspunderea pe care ea o implică, vrem ca inițiativa să fie stimulată, vrem să fie mai evidentă participarea cetățenilor la conducerea treburilor obștești".

Problema cheie a dezvoltării economice în acest an, dar și în anii următori, rămîne necesitatea creșterii eficienței pro-

cesului de reproducție în toate direcțiile. Iată direcțiile principale, definitorii pentru planul pe acest an : orientarea economiei spre satisfacerea mai bună a nevoilor populației și societății și spre crearea condițiilor pentru dezvoltarea eficientă a forțelor de producție ; concentrarea atenției asupra gospodăririi mai bune a materiilor prime importate și a resurselor de energie și reducerea cheltuielilor generale de producție ; în problema investițiilor trebuie să se pornească de la posibilitățile reale materiale și de capacitate și să se concentreze mijloacele în construcțiile cheie ; adîncirea în continuare a relațiilor economice cu țările socialiste, iar în relațiile cu țările vestice, mobilizarea resurselor pentru export, îndeosebi în domeniul construcțiilor de mașini, chimiei și industriei bunurilor de larg consum, folosirea din plin a posibilităților creșterii circulației mărfurilor în comerțul cu amănuntul, datorită creșterii veniturilor populației.

Ritmul dezvoltării economice din acest an reiese și din cîteva date de bază : produsul social urmează să crească față de anul 1973 cu 5,4 la sută, iar venitul național cu 5,2 la sută. Aceasta înseamnă că venitul național va fi deja în acest an cu 1,5 la sută mai mare decît s-a contat inițial pentru ultimul an al cincinalului. Producția industrială va crește cu 5,8 la sută. Accentul nu va fi pus atît pe ritmul de dezvoltare, cît pe obținerea unei relații mai bune între structura producției și întrebuințarea ei. Producția globală agricolă urmează să crească cu 3,8 la sută (producția vegetală cu 5,8 la sută, cea animală cu 2,1 la sută). Creșterea totală cu 9,6 la sută a volumului investițiilor (fără construcții particulare și munca brigăzilor pentru înfrumusețarea satelor în cadrul așanumitei acțiuni „Z") este, pînă acum, cea mai mare în al cincilea cincinal. Consumul personal, în baza creșterii veniturilor bănești ale populației, urmează să se mărească cu 5,5 la sută. Un accent deosebit se pune pe apropierea nivelului economic în R.S.C. (Cehia) și în R.S.S. (Slovacia), ceea ce reiese și din faptul că producția industrială urmează să crească în R.S.C. cu 4,6 la sută, iar în R.S.S. cu 9,4 la sută.

Perspectivele economiei și ale nivelului de trai al populației din Cehoslovacia în acest an sînt deci bune. Dar sînt, în același timp, și deosebit de pretențioase. Pentru realizarea lor, nu este vorba numai de mobilizarea maximă a tuturor factorilor și resurselor economice directe, dar, din ce în ce mai mult, și de aplicarea efectivă a științei și tehnicii, inițiativei oamenilor, a eficienței funcțiilor de conducere și organizare a organelor centrale și la celelalte niveluri de conducere.

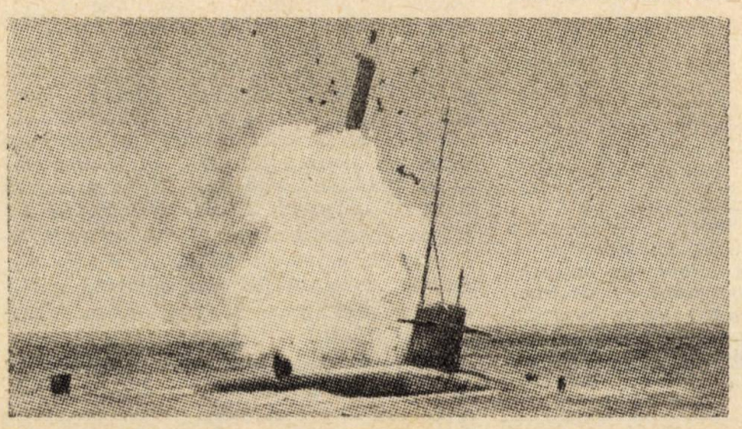

16 milioane dolari numai pentru sistemul de propulsare al tipului de submarin „Narwhal"; în imagine — un submarin american în timpul lansării unei rachete

TIME
NEW YORK

ÎNARMARE ÎN EPOCA DESTINDERII

PREȘEDINTELE Nixon a cerut pentru bugetul militar 1,3 miliarde în vederea accelerării dezvoltării submarinului „Trident", menit să înlocuiască, în 1978, tipul de submarin „Polaris". Noul buget conține, de asemenea, 500 de milioane de dolari pentru dezvoltarea bombardierelor „B—1". Forțele aeriene vor fi dotate pînă în 1980 cu 244 de asemenea bombardiere, evaluate la 11 miliarde dolari și care vor înlocui avioanele de tip „B—52". În plus, forțele aeriene vor obține 20,6 milioane dolari pentru experimentarea a opt rachete „Minuteman", pe o rază de 5 000 mile. De asemenea, bugetul va permite cercetătorilor să înceapă elaborarea unui număr de sisteme de armament noi, ca, de exemplu :

— 125 milioane dolari pentru rachete care pot fi lansate atît de pe submarine, cît și de pe avioane. Alimentată de un motor turboreactor, racheta va avea o lungime de 15 picioare și o rază de acțiune de 1 500 mile ;

— 248 milioane dolari pentru crearea unor focoase de tipul „MARV", care pot să-și schimbe direcția în zbor, pentru a evita rachetele de apărare antiaeriană orientate împotriva lor ;

— 16 milioane de dolari pentru sistemul de propulsare a unui nou tip de submarin mic și extrem de rapid, „Narwhal", dotat cu un număr nedefinit de rachete nucleare.

În ceea ce privește aviația tactică, americanii construiesc, în prezent, două tipuri noi de avioane de luptă : „F—15" (pentru forțele aeriene) și „F—14—Tomcat" (pentru forțele navale). Tipul „Tomcat" este echipat cu rachete „Phoenix". Ele costă 23,3 milioane dolari bucata.

O altă problemă este cea a personalului, a efectivului de cadre, redus în prezent la 2,2 milioane de bărbați și femei. Comparativ, numărul ofițerilor este prea mare față de numărul soldaților (dacă, în timpul războiului din Coreea, unui general de armată îi reveneau 145 000 de oameni, în prezent unui general îi revin 20 000 de oameni). Ministrul apărării Schlesinger, a hotărît să reducă, pînă în iulie, încă 58 000 de oameni. De asemenea, trebuie să decidă și asupra menținerii nivelului celor încorporați. În urma hotărîrii din 1973, care prevedea încorporarea voluntară în armată, efectivul necesar de oameni nu a fost atins (cu excepția celor din forțele aeriene și navale). Calitatea celor înrolați lasă, de asemenea, de dorit. Schlesinger a declarat că Pentagonul „nu poate garanta succesul unei armate pe bază de voluntariat, dar va depune toate eforturile în acest sens".

Cheltuielile Pentagonului au sporit considerabil și din cauza crizei de energie. În 1973, armata americană a cheltuit 1,6 miliarde dolari pentru carburanți ; anul viitor, se prevede o sporire a acestor cheltuieli la 3,1 miliarde dolari, în pofida reducerilor în proporție de 17 la sută a consumului.

l'Unità
ROMA

VATICANUL ȘI AUTORITĂȚILE SPANIOLE

EPISCOPUL de Bilbao face să se vorbească despre sine de cîtva timp, din cauza pozițiilor pe care le-a adoptat împotriva franchismului și a modului în care a răspuns la intimidările cu expulzarea din partea guvernului spaniol : „Îmi voi părăsi dioceza numai pe baza forței sau dacă îmi va ordona Vaticanul". Este un episod care a împins la limita rupturii relațiile dintre regimul lui Franco și Vatican. Pentru a înțelege motivele acestei crize, trebuie recapitulate evenimentele ultimilor trei ani...

Monseniorul Antonio Anoveros Ataun, episcop de Bilbao, a fost unul dintre animatorii Adunării episcopale din septembrie 1971, care a efectuat pentru prima oară, sub președinția cardinalului Tarancon, o ruptură netă cu compromisurile trecutului, deschizînd — pe baza liniei Conciliului Vatican II — o nouă etapă pentru Biserica spaniolă. Această adunare, cu consimțămîntul papei Paul al VI-lea, preocupat de rolul Bisericii spaniole în perspectiva perioadei de după Franco, a schimbat și titularii unor importante dioceze,

între care aceea din Madrid (unde a devenit arhiepiscop Tarancon însuşi), Toledo, Barcelona, Pamplona, Cordova, Santander şi Bilbao (unde a devenit titular monseniorul Anoveros).

Dar etapa delicată şi presantă de tensiuni periodice în raporturile dintre guvernul de la Madrid şi Vatican începe imediat după publicarea documentului aprobat de cea de-a 17-a Adunare episcopală spaniolă, ale cărei lucrări s-au desfăşurat între 27 noiembrie şi 2 decembrie 1972. Monseniorul Anoveros, intervenind la 8 octombrie 1972 în favoarea drepturilor bascilor, a declarat : „Noi nu putem uita dreptul popoarelor de a-şi păstra identitatea proprie ; nimeni nu are dreptul să impună celorlalţi prin violenţă punctul său personal de vedere". În faţa acestor luări de poziţie, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri de atunci, Carrero Blanco, a acuzat Biserica de „trădare", ameninţînd-o cu suprimarea celor 60 miliarde lire anual pentru seminare, parohii, cler, şcoli. Generalul Franco însă, preocupat de evoluţia negativă a acestor polemici în raport cu scopul său politic (de a aduce pe tronul „regatului catolic" pe prinţul Juan Carlos), a trimis la începutul lui 1973 la Vatican pe ministrul de externe de atunci, Lopez Bravo, în speranţa de a ajunge la un compromis. Ambasadorul din acel moment pe lîngă Sfîntul Scaun, Antonio Carriguez, a spus : „Negocierile între statul spaniol şi Sfîntul Scaun în vederea revizuirii Concordatului se află în impas. Pentru depăşirea lui sînt necesare răbdare şi bunăvoinţă".

După manifestaţiile antifranchiste de la Madrid şi Barcelona de la 1 mai 1973, Lopez Bravo este înlocuit la Ministerul de Externe cu Lopez Rodo, acesta din urmă fiind conducătorul tehnocraţilor catolici legaţi de Opus Dei.

Noul ministru de externe redeschide discuţia cu Vaticanul şi cînd, la 1 noiembrie 1973, monseniorul Casaroli (la întoarcerea de la New York) face o escală la Madrid, profită de prilej pentru a transforma o întîlnire de cîteva ore într-o vizită de două zile. Însuşi Carrero Blanco, devenit, între timp, prim-ministru, l-a primit pe Casaroli cu toate onorurile. Presa spaniolă a dat o mare importanţă evenimentului, deşi „Osservatore Romano" din 7 noiembrie a vorbit despre „întîlniri neoficiale", subliniind convorbirea monseniorului Casaroli cu cardinalul Tarancon pentru a pune în evidenţă faptul că Vaticanul — cum va afirma ulterior purtătorul său de cuvînt — nu va încheia nici un acord cu guvernul de la Madrid fără a se fi consultat mai întîi cu episcopatul spaniol.

La 6 noiembrie 1973, şapte preoţi basci deţinuţi, din motive politice, în închisoarea din Zamora dau foc mobilierului din celule în semn de protest împotriva condiţiilor arbitrare ale reţinerii lor. Cei şapte condamnaţi pentru evenimentele de la Burgos cer să-şi ispăşească pedeapsa într-o mînăstire (cum prevede Concordatul) sau într-o închisoare împreună cu ceilalţi deţinuţi politici. La 9 noiembrie, 51 de preoţi din dioceza Vizcaya ocupă arhiepiscopatul din Bilbao. La 10 noiembrie, vreo 100 de persoane — laici şi preoţi — ocupă sediul nunţiului din Madrid, în semn de protest împotriva Concordatului. Zadarnic expediază guvernul spaniol o notă de protest Vaticanului pentru faptul că nunţiul, în loc să ceară ajutorul poliţiei, a cerut îndepărtarea ei din jurul clădirii respective spre a permite ocupanţilor să iasă fără a fi arestaţi. Tentativa de a rupe pe episcopi de Vatican nu a reuşit.

Se ajunge, astfel, la 28 ianuarie 1974, cînd papa Paul al VI-lea, primind pe cardinalii şi episcopii spanioli prezenţi la Vatican spre a beatifica pe călugăriţa Jornet Ibars (este prezentă şi o misiune autorizată din partea guvernului de la Madrid), reafirmă nu numai deplina încredere în nunţiu, dar încurajează pe prelaţi şi pe preoţi „să meargă uniţi, fără şovăire, cu curaj, calm şi încredere". Şi adaugă : „Pentru a putea răspunde cu mai mare fidelitate la aşteptările momentului actual, Biserica nu se mai poate limita să trăiască din trecutul său".

Episcopul de Bilbao, monseniorul Anoveros, revine pe scena politică la 24 februarie. El difuzează în toate bisericile diocezei sale o pastorală în care se spune, între altele : „Unitatea politică nu se identifică cu uniformitatea, iar statul spaniol trebuie să stea în slujba oamenilor şi a poporului".

Primul ministru Arias Navarro, care, timp de 12 ani, a condus serviciile poliţiei, nu tolerează aceste luări de poziţie şi ordonă arestarea la domiciliu a episcopului de Bilbao şi a ajutorului său Ubieta, iar, ulterior, expulzarea lui. Alegerea lui Anoveros este efectuată atît pentru a elimina un om de mare prestigiu dintr-o zonă „fierbinte" a Spaniei (este suficient să spunem că peste 20 000 de oameni si 2 000 de preoţi s-au solidarizat cu el), cît şi pentru a da o ripostă Sfîntului Scaun, după ce postul de radio al Vaticanului a condamnat aspru „legea talionului" pe baza căreia militantul Puig Antich a fost ucis „în mod barbar". Vaticanul, după ce l-a ascultat pe nunţiul de Madrid, monseniorul Dadaglio, s-a limitat să-şi exprime dorinţa, într-un articol apărut în „Osservatore Romano" din 5 martie, într-o „soluţionare corespunzătoare a gravei neînţelegeri, în spiritul respectării dreptăţii şi cu obiectivul de a înlesni bunele relaţii dintre stat şi Biserică".

Nu se cunoaşte încă reacţia guvernului franchist, care — în ciuda somării cu expulzarea — nu a îndrăznit pînă acum să ordone ridicarea de către poliţie a monseniorului Anoveros. Acesta din urmă a şi spus, de altfel, că „cine îl va atinge va risca pedeapsa canonică a excomunicării". Trebuie, de asemenea, relevat că generalul Franco l-a primit pe primatul Spaniei, cardinalul Marcello Gonzales, la 3 martie, şi pe preşedintele Conferinţei episcopale, cardinalul Tarancon. Aceasta ar putea să însemne că Franco se teme, într-un moment atît de delicat, că ţara „ar putea să-şi regăsească — cum a scris ziarul catolic «La Croix» — dimensiunea sa inchizitorială, care apasă în continuare serios asupra Spaniei", grăbind un proces care poate fi fatal regimului.

Partida între guvernul de la Madrid şi Vatican rămîne, astfel, deschisă.

PROFIL

HAROLD WILSON

primul ministru al Regatului Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord

După trei ani şi opt luni, Harold Wilson revine la conducerea guvernului britanic şi, deşi aflat în fruntea unui cabinet minoritar, speră să-şi ducă la îndeplinire programul electoral.

S-a născut la 11 martie 1916, la Huddersfield, un mic centru industrial din Yorkshire, fiu al unui slujbaş la o întreprindere chimică. A studiat, ca bursier, economia politică la Oxford, unde este remarcat de sir William Beveridge (viitorul lord Beveridge, autorul sistemului actual de asistenţă socială britanică). În cabinetul din timpul războiului ocupă diferite funcţii în cadrul unor ministere, între care Departamentul minelor şi Ministerul combustibilului şi energiei.

Cunoaşterea lucrului în mine îl va determina să publice, în 1945, „New Deal for Coal", o carte în care este expusă politica laburistă în domeniul cărbunelui. În acelaşi an, se înscrie în Partidul laburist, participă la alegeri şi este ales deputat. Doi ani mai tîrziu, i se încredinţează funcţia de ministru al comerţului, devenind cel mai tînăr ministru britanic din ultimii 150 de ani.

În 1951, demisionează din guvern, în urma unor neînţelegeri privind cheltuielile militare ; continuă să se situeze pe o poziţie „ceva mai la stînga de centru" în multe probleme, externe mai ales. În 1956, opoziţia lui Wilson încetează şi intră din nou în guvern (de această dată în „cabinetul fantomă", întrucît, între timp, laburiştii, pierzînd alegerile, se aflau în opoziţie), mai întîi ca ministru al economiei, apoi ca ministru de externe. Într-o perioadă în care în Partidul laburist se întîlneau mai multe curente, Wilson adoptă constant o poziţie moderată, cerînd insistent unitate (se consideră, de altfel, că unitatea partidului este una din preocupările sale fundamentale şi astăzi). În 1963, la moartea lui Hugh Gaitskel, este ales lider al partidului şi, după un an şi jumătate, cîştigînd alegerile, Wilson devenea cel mai tînăr premier britanic din acest secol.

Politica dusă de guvernul condus de el atrage popularitatea şi, la alegerile anticipate din martie 1966, laburiştii obţin o largă majoritate. Anumite măsuri din timpul celei de-a doua guvernări — devalorizarea lirei, conflictul cu sindicatele, neîmplinirea promisiunii de redresare a economiei ş.a. — duc la eşecul din iunie 1970.

După reinstalarea în funcţia de premier, Harold Wilson a declarat că va face tot posibilul să-şi ducă la îndeplinire programul electoral — prezentat cititorilor noştri în numerele anterioare.

Harold Wilson este căsătorit, din 1940, cu Gladys Mary Baldwin şi are doi copii.

POSTA REDACȚIEI

Constituția filipineză

Ion I. Oprișan, Arad. Actuala Constituție a Filipinelor a intrat în vigoare la 17 ianuarie 1973, proclamînd în esență, trecerea de la sistemul prezidențial la regimul parlamentar. Ea conține, în consecință, numeroase prevederi referitoare la perioada de tranziție, actualului președinte al țării revenindu-i dreptul de a hotărî asupra duratei acesteia. În perioada de trecere, șeful statului deține și funcția de prim-ministru. Noua constituție urmărește, totodată, asigurarea unei mai mari autonomii naționale în economie, datele statistice arătînd că, la ora actuală, 48,1 la sută din acest sector se află în mîna unor monopoluri străine, numai capitalul american, de exemplu, controlînd 60 la sută din industria minieră și 50 la sută din cea prelucrătoare. Noua lege supremă a țării stipulează, între altele, că toate bogățiile naturale aparțin statului ; statul, în interesul prosperității naționale și securității, înființează un sector economic propriu ; exploatarea bogățiilor naturale ale țării este permisă numai cetățenilor Filipinelor, respectiv societăților în care partea filipineză deține ponderea majoritară a capitalului. În legătură cu politica externă a țării, actuala lege supremă prevede la articolul 2, paragraful 3, că „Filipinele resping războiul ca mijloc al politicii naționale" și se declară pentru o politică de coexistență pașnică și colaborare prietenească cu toate statele.

Vlad Popa, București. Așa cum am promis în răspunsul din nr. 6, revenim cu date noi privind „afacerea Le Canard enchaîné". Roger Fressoz, directorul publicației, declara, la începutul acestei luni, că magistrații care se ocupă de caz au reușit să stabilească prezența unor vehicule aparținînd D.S.T.-ului (Direcția Supravegherii Teritoriului) în preajma noului local al revistei, chiar în seara (3 decembrie) în care au fost surprinși „instalatorii". La această concluzie s-a ajuns în urma mărturiilor unor jandarmi și ale unui ofițer de jandarmerie care, atunci, erau însărcinați cu supravegherea unui oficiu de turism. Au urmat confruntări cu subdirectorul D.S.T. care a recunoscut că o serie de funcționari ai serviciului său se aflau în acel cartier, deși la 4 decembrie se făcuse o declarație contrară. Ancheta continuă.

Ilie Călugăr, Turda. Nu dispunem de noutăți privind restaurarea templului Borobodur din Jawa ori „Valea centenarilor" din Ecuador, probleme despre care, așa cum ați constatat, am scris pe larg în anii trecuți, în cadrul acestei rubrici. Vom avea, însă, în vedere propunerea dv. În ceea ce privește ajutorul internațional acordat victimelor secetei din Sahel, potrivit unor recente date publicate la Geneva de Bradford Morse, însărcinat al O.N.U. pentru coordonarea ajutorului internațional, nevoile populațiilor atinse de secetă sînt acoperite în proporție de 95 la sută în cereale, 30 la sută în alimente bogate în proteine, 10 la sută în bani lichizi. Mai sînt necesare, potrivit lui Morse, 2 000 tone cereale, 45 000 tone alimente bogate în proteine, 17 milioane dolari bani lichizi. Înaltul funcționar al O.N.U. a opinat că planurile pe termen lung elaborate de țările sinistrate și O.N.U. nu ar fi realizabile, din lipsă de fonduri.

Petru Macarie, Aiud, jud. Alba. Am răspuns de multe ori acestei întrebări ; premierul indian Indira Gandhi nu este fiica lui Mahatma Gandhi, ci a lui Jawaharlal Nehru. Numele Gandhi este acela al fostului ei soț.

Dorin Vlad, Govora, jud. Vîlcea. 1. Șoseaua transamazoniană a fost terminată și dată în folosință. Precizăm că acest drum, la care s-a lucrat mulți ani, nu este asfaltat. Autoritățile braziliene au anunțat că se va trece la asfaltarea sa numai după ce se va depăși o circulație zilnică de 600 de mașini.

2. Ferdinand Marcos s-a născut în anul 1919 și este președinte al Filipinelor din 1966. Date biografice veți găsi consultînd rubrica „Profil", din nr. 50/1969.

3. Personalitatea la care vă referiți este una și aceeași, numai că numele este transcris în alfabetul latin în moduri diferite.

Clavac Zatreni, Rm. Vîlcea. În măsura în care vom dispune de spațiu, vom da curs propunerii dv. De altfel, ați constatat că am publicat, în ultimul timp, mereu mai multe hărți. În legătură cu acordul la care vă referiți, privind semnele de hotar dintre U.R.S.S. și Turcia, vă sugerăm consultarea răspunsului publicat în cadrul acestei rubrici din nr. 7 a.c.

Ilie Dascălu, Babadag, jud. Tulcea. În nr. 34 din 1973 și în nr. 7 a.c. (în cadrul acestei rubrici) am prezentat date despre Grenada. În legătură cu Trinidad-Tobago, vă sugerăm consultarea documentarului publicat în nr. 49 din 1972.

Gavril Pașcalău, Tălmaciu, jud. Sibiu. Statele Unite n-au acordat încă României clauza națiunii celei mai favorizate. În legătură cu cealaltă întrebare, vă sugerăm consultarea răspunsului adresat cititorilor **Gh. Radu din Ploiești și Vladimir Țepocdci din Mediaș.**

Reîntoarcerea lui Onoda

Vasile Dumitrescu, Brașov. La reîntoarcerea sa în Japonia, locotenentul Hiroo Onoda a fost întîmpinat la aeroport de peste 4 000 de persoane, emoționate și curioase, totodată, de a-l vedea pe acest om care, datorită educației primite, s-a supus trei decenii unui ordin. Iată, pe scurt, istoria sa : în anul 1944, maiorul Yoshimi Taniguchi a ordonat lui Onoda și altor trei locotenenți ai armatei imperiale japoneze să plece într-o misiune pe insula Lubang din arhipelagul filipinez și să nu părăsească locul înaintea ordinului său. Cum insula nu prea e locuită, Onoda n-a aflat de sfîrșitul războiului, continuînd să se supună ordinului. „Dacă aș fi crezut în capitularea țării mele — a declarat Onoda — toate valorile mele s-ar fi prăbușit". A trăit tot timpul în junglă, hrănindu-se cu banane și nuci de cocos. În anul 1972, el și un tovarăș al său au întîlnit o patrulă filipineză care i-a somat să se predea și care, la refuzul lor, a deschis focul. Tovarășul lui Onoda, Kinshichi Kozuka, a fost ucis ; faptul l-a convins de necesitatea de a rămîne mai departe ascuns în junglă. În luna februarie a.c., Onoda a fost întîlnit întîmplător de un student japonez, Norio Suzuki, care făcea camping pe insulă. Explicațiile și insistențele acestuia de a se preda au fost zadarnice. Onoda a cerut ca fostul său comandant să-i ordone să părăsească insula. Peste o lună, așa cum au căzut la înțelegere, Suzuki s-a întors pe insulă împreună cu Taniguchi și, după o așteptare de cîteva ore, a apărut Onoda. Cei doi i-au arătat, pentru a-l convinge, și o copie a documentului de capitulare semnat de împărat. Ulterior, după un control medical în Filipine, Onoda s-a urcat la bordul unui avion cu destinația Tokio. Părinții lui trăiesc încă : mama sa are 88 ani, iar tatăl său 86. Hiroo Onoda este, astăzi, în vîrstă de 52 de ani.

POSTA REDACȚIEI

Gabriel Voisin

I. Turbăceanu, Arad. Unul din primii pionieri ai aviației, Gabriel Voisin, a încetat din viață la sfîrșitul anului trecut. Vîrsta — 93 ani. În primul an al secolului, Gabriel Voisin proiecta prima sa mașină zburătoare, după ce făcuse studii de arhitectură. În 1904, la Berck (nordul Franței) reușește unul din primele zboruri planate. Hotărăște să adauge un motor planorului său și înființează prima uzină de aviație din lume, într-un hangar lîngă Paris. Cu un avion ieșit din această „uzină", Henry Farman obține recorduri de distanță (întîi 771 metri, apoi un kilometru, în circuit închis). În timpul primului război mondial, Voisin a construit 10 400 biplanoare de recunoaștere și bombardament.

Are primul în Europa ideea hidroavionului. În 1918 (avea 48 de ani), abandonează construcția de avioane și împreună cu André Citroën se ocupă de automobile. Aduce o serie de inovații : frînare pe patru roți, amortizoarele, utilizarea aluminiului etc. În 1928, mașina „Voisin" obține 37 recorduri ale lumii la viteză. Construcția de automobile „Voisin" a încetat în 1936.

Nic. Stoia, București. Paul Struye, președintele Senatului belgian, a încetat din viață la 16 februarie a.c. Se născuse în 1896 la Gent, unde a și studiat

dreptul. A fost senator începînd din 1946, ministru al justiției în 1947—48, apoi președinte al Senatului. Era membru al Partidului Social-Creștin. **Fotografia** alăturată îl reprezintă prezidînd una din ședințele Senatului.

Gerhard-Gustav Sohr, str. Petru Maior, nr. 48, București, sector 8, tel. 57.42.06 oferă celor interesați numere disparate din colecția revistei „Lumea" pe anii 1964—1973. Vă mulțumim pentru aprecieri.

Marin Volintiru, com. Tărtășești, jud. Ilfov. După cum ați constatat citind această rubrică din nr. 12, am scris despre recenta catastrofă de la Ermenonville, cea mai gravă din istoria aviației civile. În legătură cu cauzele catastrofei de la Ermenonville, experții britanici sînt de părere că la baza accidentului ar fi stat desprinderea ușii din spate, de la compartimentul bagajelor. Într-adevăr, această ușă a fost găsită la cîțiva kilometri depărtare de locul catastrofei. Ușa — susțin experții britanici — s-ar fi desprins la aproximativ 4 000 metri altitudine ; s-ar fi produs o bruscă depresurizare care, acționînd asupra planșeului avionului, ar fi determinat ruperea sa, precum și a instalațiilor radiotehnice și, apoi, explozia. În cadrul acestei rubrici, în anii trecuți, am publicat un răspuns despre marile accidente aviatice. Revenim, așa cum ne solicitați, cu date privind aceste accidente din ultimii ani : **16 martie 1969** — un DC-9 al companiei „Venezolana Internacional de Aviacion", cu 84 pasageri și 10 membri ai echipajului, se prăbușește asupra unui cartier al localității Ziruna, lîngă Maracaibo (Venezuela). **30 iulie 1971** — un Boeing al companiei „All Nippon Airways" se ciocnește în aer de un avion militar și se prăbușește lîngă Shizuknishi : 162 de morți. **14 august 1972** — un „Iliușin 62" al companiei „Interflug" (R.D.G.) se prăbușește pe aeroportul din Berlin : 156 de morți. **3 decembrie 1972** — un „Coronado 990" al companiei spaniole de chartere „Spantax" ia foc și cade la Santa Cruz de Tenerife : 155 de morți. **13 octombrie 1972** — un „Iliușin" sovietic se prăbușește lîngă Moscova : 176 de morți. **22 ianuarie 1973** — un Boeing 707 al companiei iordaniene „Royal Jordanien Airlines", cu 202 pelerini musulmani la bord, se prăbușește pe aeroportul Kano (Nigeria) : 176 de morți.

Oprea Cimpeanu, com. Săpata, jud. Argeș. Nu au apărut informații mai noi în legătură cu fostul președinte bolivian José Torres. În ce-l privește pe fostul criminal nazist Martin Bormann, am răspuns de mai multe ori, în ultimul timp, întrebării dv.

S. Sile, Călărași. Consultînd nr. 8—10 veți găsi răspuns la toate întrebările dv.

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Vasile Bencre, Satu Mare. Vă mulțumim pentru scrisorile trimise și pentru aprecierile privind activitatea noastră. Sînt pe deplin îndreptățite observațiile dv. în legătură cu articolul „Canalul Panama — poarta glisantă a Americii". În legătură cu problema „Larousse"-ului, adresați-vă Centralei librăriilor.

Dumitru Barbu, Pitești. În cadrul acestei rubrici din nr. 50/1973 am publicat date biografice ale lui Yasser Arafat. Vom reveni.

Constantin Botca, Constanța. 1. Persoana despre care ne întrebați nu este de origine română.

2. Nu există nici o informație, oficială ori oficioasă, în legătură cu posibila revenire a regelui Constantin în Grecia.

Gheorghe Chițu, com. Poiana, jud. Dîmbovița. 1. Despre „Escadronul morții" am mai scris pe larg în cadrul acestei rubrici. Vom avea în vedere propunerea dv. de a reveni asupra activității acestei organizații, cînd vor apărea informații noi privind acțiunile ei.

2. Orașul Managua urma să se reconstruiască în același loc. Deocamdată nu dispunem de date noi privind urmările cutremurului care a distrus orașul. Vom reveni.

Aftenie Bostan, Tulcea. La ceremonia înmînării premiilor Nobel trebuie, în principiu, să participe toți laureații. Au existat, însă, situații în care laureatul n-a participat, delegînd pe altcineva pentru ridicarea premiului. Astfel, la 10 decembrie 1973, Patrick Wright, premiat Nobel pentru literatură, n-a participat la festivitatea decernării premiului, fiind bolnav, dar a trimis pe altcineva să-l înlocuiască. În legătură cu celelalte întrebări, vă sugerăm să vă adresați „Revistei muzeelor".

Papp Attila, com. Dumbrava, jud. Timiș. Celebrul chirurg sud-african Christian Barnard a început, în ultimul timp, să se preocupe și de politică, adoptînd o poziție progresistă. Regretăm, însă, că, în afara informațiilor publicate deja, nu dispunem de amănunte privind cariera sa politică. Vom avea însă în vedere propunerea dv.

E. Victor, Craiova. După cum ați putut constata consultînd această rubrică din nr. 11, rectificarea cuvenită a fost făcută.

Ion Bițu, com. Vedea, jud. Ilfov. În legătură cu problemele economice despre care ne scrieți, vă sugerăm să vă adresați revistei „Viața economică". În ceea ce privește rezervele de petrol pe care le conțin Sahara și regiunile limitrofe, nici un expert nu se încumetă să facă declarații privind mărimea lor. Pe de altă parte, este adevărat că prospectările continuă și se descoperă mereu alte rezerve. Ultimul exemplu : Marocul, ale cărui autorități au declarat că petrolul descoperit va fi suficient, cîțiva ani, pentru toate necesitățile interne și chiar pentru export.

POSTA REDACȚIEI

Vasile Gotescu, Cluj. Piața comună (și, în primul rînd, Marea Britanie) ocupă cea mai mare pondere în comerțul exterior al Ciprului. În perioada 1967—1971, importul din statele membre ale C.E.E. s-a ridicat la 60,2 procente din totalul efectuat de Cipru, iar exportul în aceste state a deținut o pondere de 68 la sută din totalul exporturilor cipriote. De altfel, la 19 decembrie 1972, Ciprul a semnat acordul de asociere la Piața comună. De la obținerea independenței, Ciprul și-a sporit considerabil comerțul și cu statele socialiste, importul anual din aceste țări ridicîndu-se, în perioada 1960—1972, de la 0,9 la 8,15 milioane lire cipriote, iar exportul în țările respective de la 0,5 la 8,85 milioane lire cipriote.

Octavian Georgescu, Galați. În nr. 2 din 1973, în cadrul acestei rubrici, precum și în nr. 44 din același an au fost publicate textele rezoluțiilor privind Orientul Apropiat din noiembrie 1967 și din octombrie 1973. Sperăm ca articolul documentar despre problema palestiniană publicat începînd cu acest număr să răspundă tuturor întrebărilor dv., ca și ale altor cititori.

P. Drăgan, Corabia. Macao, posesiune portugheză din 1557, include peninsula Ao Men (Macao) și insulele Hancidao și Cudao. Suprafața sa este de 16 kilometri pătrați, cu o populație de 275 000 locuitori (după statisticile oficiale din 1970 ; potrivit unor date neoficiale — circa un milion de oameni). Peste 98 la sută din populație este alcătuită din chinezi. Numărul portughezilor din Macao este apreciat la 8 000. Centrul administrativ este Ao Men (Macao), cu 170 000 locuitori. Limbile vorbite sînt chineza, portugheza (limba oficială) și engleza. Ceaiul, orezul, indigoul, tutunul, peștele și mătasea constituie principalele resurse economice ale acestui teritoriu.

Matei Prodan, București. Marea majoritate a populației Somaliei este de credință islamică. Cu toate acestea, arabii reprezintă doar circa 1 la sută din populația țării. Circa 90 la sută din locuitori îi formează somalezii, care vorbesc o limbă est-hamitică. Araba este însă limba scrisă uzuală. Recent, Somalia a devenit al 20-lea stat membru al Ligii Arabe.

Constantin Pleșa, Craiova. Actualul președinte al Centrului Național de Studii Spațiale (C.N.E.S.) este doctorul în științe fizice Maurice Lévy (în **fotografie**). S-a născut în septembrie 1922 la Tlemcen

(Algeria) ; lucrează la C.N.E.S. din 1945 ; între 1948—1950 a fost cercetător la universitatea din Manchester, apoi membru al Institute for Advanced Study, Princeton (1950—52, 1954—55, 1962), profesor asociat la universitățile din Stanford (1952, 1955, 1962), Rochester (1954), Bombay (1953), California Institute of Technology (1962) ; a predat și la facultatea de științe din Bordeaux și Paris (din 1959 fiind profesor titular al catedrei de fizică teoretică a facultății de științe).

Vladimir Țepocdei, Mediaș ; Gh. Radu, Ploiești. Aveți dreptate : în textul la care vă referiți se strecurase o greșeală.

Vincențiu Crăciunescu, com. Potcoava, jud. Olt. 1. Date biografice ale președintelui Juan Domingo Peron au fost publicate în cadrul rubricii „Profil" nr. 43 din 1973 și în nr. 11 din 1974. În ceea ce îl privește pe ministrul de externe peruan, Miguel Angel de la Flor Valle, vom publica în curînd datele solicitate.

2. Nu dispunem de informații mai noi privind stadiul convorbirilor dintre reprezentanții R. P. D. Coreene și ai Coreei de sud, în legătură cu unificarea țării.

Gheorghe Gales, Solca, jud. Suceava. Răspunsul despre referendumul italian asupra divorțului, publicat în cadrul acestei rubrici din nr. 12, se adresa și dv.

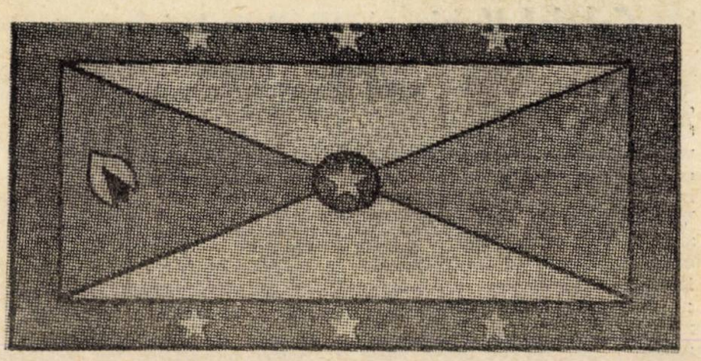

Gh. Ursu, Bacău. Date despre noul stat independent Grenada am publicat în cadrul unui documentar apărut în nr. 34 din 1973. De asemenea, în cadrul acestei rubrici din nr. 7 a.c. am revenit cu informații privind starea de tensiune existentă în insulă la proclamarea independenței. Nu dispunem de informații mai noi ; premierul nu a demisionat, însă, așa cum i se ceruse. **Fotografia** alăturată : steagul noului stat independent.

Iosif Șerban, str. Radu Rosetti, nr. 35, Timișoara ; Sava Tutunaru, satul Petrești, jud. Ilfov oferă spre vînzare celor interesați colecțiile revistei „Lumea" pe anii 1971—1973 ; **Ion Vistirescu, str. Galați, 178, București, sector 2, tel. 11.26.68** oferă numere disparate ale revistei, din anii 1963—1973, **Octavian Zaharia, Hipodrom bloc, H 4, Sc. 4, ap. 63, Brăila** oferă spre vînzare colecțiile pe anii 1969—1972. **George Rusu, str. 6 Martie nr. 21, Galați** oferă spre vînzare întreaga colecție a revistei „Lumea", de la apariție ; **Nicolae I. Săulescu, com. Săulești, jud. Gorj** oferă spre vînzare colecțiile pe anii 1969—1973 ; **Aurel G. Donat**, str. **Dragalina nr. 4, Arad**, oferă spre vînzare numere disparate din anii 1964—1967, iar **Aurel Dumitrescu, Borca, jud. Neamț** din anii 1970—1971; **Artenie Bilous, Sighișoara, căsuța poștală 35 ; Ion Fudulu, str. Foișorului, nr. 16, București, sector IV, tel. 22 49 87** pun la dispoziție celor interesați întreaga colecție a revistei.

Daniel Sîrbu, București. Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă și pentru observațiile asupra conținutului revistei. Prima dv. scrisoare nu ne-a parvenit. Vom da curs unora din solicitările dv. În nr. 12 am publicat, de altfel, un amplu răspuns despre relațiile dintre Biserică și stat în Spania, iar în acest număr, un „postscriptum" la Conferința de la Lahore.

Dumitru Negrea, Sînnicolaul Mare, jud. Timiș. Uriașul petrolier „Globtik Tokyo", construit anul trecut de Japonia, are 483 000 tone. Informația publicată în „Lumea" era exactă.

Petrică Luță, București. După cum ați putut constata, denumirea este „Republica Federală Germania" și nu „R.F. a Germaniei". Vom răspunde într-un alt număr celeilalte întrebări.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

Aurul alb al industriei româneşti — ALUMINIUL!

PENTRU BENEFICIARII INTERNI ŞI PENTRU EXPORT

uzina de aluminiu SLATINA

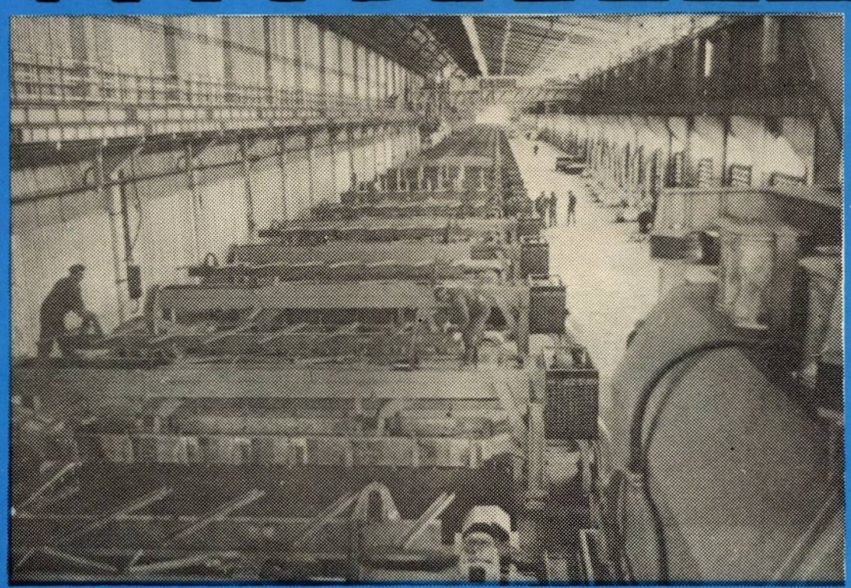

fabrică o gamă foarte largă de produse extrudate şi trase, bare deschise şi închise, cabluri electrice de diferite diametre — simple şi împletite, elemente de plafon fonoabsorbante, ţevi de aluminiu pentru irigaţii, elemente decorative, bunuri de larg consum

Centrala industrială pentru metale neferoase şi rare

SLATINA — judeţul OLT,

str. Piteştilor nr. 116

STOFE FINE

LIBERTATEA-SIBIU

I.I.S. LIBERTATEA
ÎNTREPRINDERE TEXTILĂ

Sibiu, str. Tîrgul Fînului 12

Lei 2

LUMEA

Nr. 14 28 martie 1974

VIAȚA INTERNAȚIONALĂ VĂZUTĂ DIN BUCUREȘTI

WASHINGTON-BRUXELLES
Recrudescența polemicii

Interviuri în exclusivitate
EMILIO RABASA, HUBERT HUMPHREY

VIETNAM
După izbucnirea păcii...

reportaj pe glob
LUGANO

Serial – Memorii (II): Rose Kennedy

PRIMIRI LA TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU

Delegaţia Camerei Populare a Republicii Democrate Germane, condusă de Gerald Götting, preşedintele Camerei

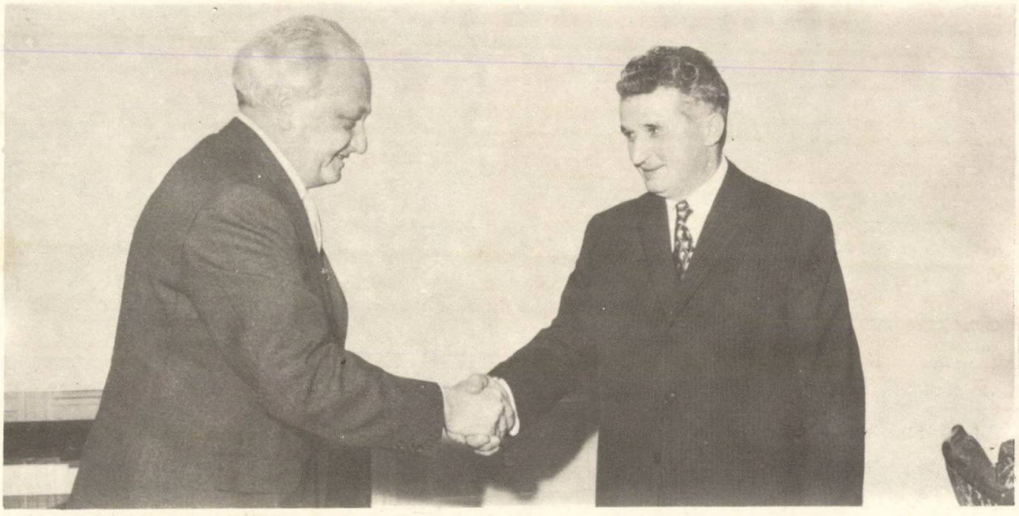

Tovarăşul Ib Norlund, membru al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Danemarca

Delegaţia Partidului Unit al Independenţei Naţionale (U.N.I.P.) din Zambia, condusă de Andrew Bob Mutemba, membru al Comitetului Central, preşedinte al Comisiei C.C. al U.N.I.P. pentru problemele tineretului şi sportului

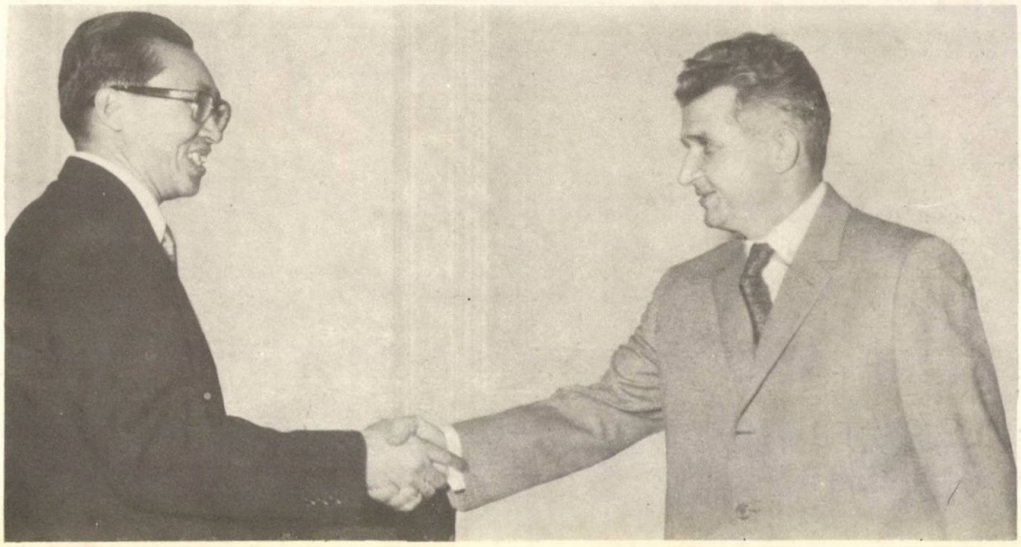

Tovarăşul Iong Niăng Săp, membru al Comitetului Politic, secretar al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea

LUMEA

14 (544)

28 martie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Țările mici și mijlocii. O prezență tot mai activă în viața internațională. George Serafin 2

Evoluția divergențelor interatlantice :
– S.U.A. – C.E.E. Dialog dificil. Mihai Matei 10
– Opinii 11

Orientul Apropiat. Preliminarii diplomatice la dezangajarea din Golan. Dumitru Constantin 14

Rabat. Liniile directoare ale noului cincinal. Mircea S. Ionescu 15

INTERVIUL NOSTRU

Emilio Rabasa, ministrul afacerilor externe al Mexicului 4

Hubert Humphrey, senator democrat de Minnesota, fost vicepreședinte al Statelor Unite ale Americii 5

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Moscova. Intensă activitate diplomatică. Laurențiu Duță 6

Sofia. Sarcina prioritară – productivitatea muncii. Constantin Amariței 7

Belgrad. Noul sistem electoral a intrat în vigoare. Simion Morcovescu 8

Hanoi. Priorități ale noii etape de dezvoltare. Ilie Olteanu 9

BLOC-NOTES ECONOMIC

„Atunci cînd vine furtuna...". Costin C. Kirițescu 13

REPORTAJ PE GLOB

Lugano. Corneliu Vlad 16

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

Fluxul relațiilor diplomatice ale Republicii Socialiste România. Cristian Popișteanu 18

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Sesiunea extraordinară a O.N.U. în problemele energiei, materiilor prime și dezvoltării. Ilie Șerbănescu 19

Ce sînt „forțele de autoapărare" ale Japoniei? Florea Țuiu 20

Oceanul Indian și insula Diego Garcia. Liana Enescu 21

1000+1 22–23

SERIAL

Memorii (II). Rose Fitzgerald Kennedy 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 26–29

PROFIL

Endalkatchew Makonnen, prim-ministru al Etiopiei 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

20 – 26 martie

miercuri

– La Sofia au început lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist Bulgar, consacrată problemei creșterii în continuare a productivității sociale a muncii.

– Sub conducerea președintelui Ernesto Geisel, **în capitala braziliană a avut loc prima reuniune a noului guvern,** în cadrul căreia au fost examinate direcțiile de orientare a politicii Braziliei în următorii cinci ani.

– Guvernele R. P. Chineze și Republicii Guineea-Bissau au hotărît să stabilească **relații diplomatice la nivel de ambasadă.**

joi

– Liderul Partidului Social-Creștin din Belgia, **Leo Tindemans, a fost desemnat** de regele Baudouin al Belgiei **să formeze noul guvern.**

– Premierul Mariano Rumor a prezentat declarația-program a noului guvern italian de centru-stînga, format din democrat-creștini, socialiști și socialiști democratici. **În legătură cu politica externă a guvernului, primul ministru al Italiei a subliniat necesitatea aprofundării și consolidării continue a procesului de destindere și cooperare cu țările din estul Europei.**

– Ministrul de externe al Marii Britanii, **James Callaghan,** sosit în vizită oficială la Bonn, **a avut o întrevedere cu cancelarul R.F.G., Willy Brandt.** În discuție – accepțiunea britanică a renegocierii termenilor acordului de aderare a Angliei la Piața comună.

vineri

– Delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud la convorbirile consultative de la Paris dintre cele două părți sud-vietnameze pentru reglementarea problemelor interne ale Vietnamului de Sud a prezentat un nou plan de pace în șase puncte. Avansînd acestei noi propuneri de pace, adjunctul șefului delegației G.R.P. al R.V.S. a declarat că **guvernul său este animat de sentimente de bunăvoință și de grija pentru reglementarea problemelor rămase nesoluționate după semnarea Acordului de la Paris privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam.**

– Au luat sfîrșit la Sofia lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist Bulgar.

– La „Palatul Națiunilor" din Alger s-au încheiat lucrările reuniunii miniștrilor de externe ai țărilor membre ale Biroului de coordonare al statelor nealiniate.

– Bundestagul vest-german a hotărît reducerea virstei majoratului civil și civic de la 21 la 18 ani. Legea va intra în vigoare la 1 ianuarie 1975.

sîmbătă

– Este dat publicității **mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu,** adresat sesiunii de la Bagdad a Consiliului Organizației de solidaritate a popoarelor afro-asiatice. **„Este convingerea fermă a țării mele** – se arată în mesaj – **că afirmarea tot mai puternică și participarea intensă la viața internațională a statelor din Africa, Orientul Mijlociu, Asia și America Latină, care păsesc pe calea unei dezvoltări economico-sociale de sine stătătoare, găsind un sprijin permanent în țările socialiste, constituie o parte integrantă a luptei generale antiimperialiste, un factor hotărîtor în promovarea noului tip de relații între state, bazate pe egalitate și respect reciproc, în determinarea unor asemenea soluționări ale problemelor majore contemporane care să corespundă intereselor tuturor națiunilor lumii".**

– Camera Deputaților a Parlamentului italian **a acordat votul de încredere noului guvern italian, condus de Mariano Rumor :** 343 de deputați au votat în favoarea guvernului și 231 împotrivă.

– La Caracas s-a anunțat crearea unei comisii guvernamentale în vederea accelerării trecerii în patrimoniul național a bogățiilor petroliere.

duminică

– La Bagdad s-au deschis lucrările celei de-a XI-a sesiuni a Consiliului Organizației de solidaritate a popoarelor afro-asiatice (O.S.P.A.A.).

– S-a încheiat vizita la Alger a ministrului de externe al Franței, Michel Jobert. Părțile au hotărît **„să continue și să accentueze cooperarea reciprocă, pentru a reda Mării Mediterane funcția de mare a păcii, care să unească națiunile riverane".**

– Secretarul de stat american **Henry Kissinger a sosit la Moscova, după o escală la Bonn,** unde a purtat convorbiri cu cancelarul Willy Brandt și cu ministrul de externe Walter Scheel, privitoare la relațiile dintre C.E.E. și S.U.A.

– Au început la Havana convorbirile oficiale dintre delegația de partid și guvernamentală a R. D. Vietnam, condusă de Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, prim-ministru al guvernului R. D. Vietnam, și o delegație de partid și guvernamentală cubaneză, condusă de Fidel Castro, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar.

luni

– Se anunță că în raportul prezentat la cea de-a 3-a sesiune a Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreene, Hă Dam, vicepremier al Consiliului Administrativ, ministrul afacerilor externe, a arătat că **R.P.D. Coreeană propune în mod oficial Statelor Unite discutarea problemei înlocuirii acordului de armistițiu din Coreea printr-un acord de pace între R.P.D. Coreeană și S.U.A.**

– Petăr Mladenov, ministrul afacerilor externe al Bulgariei, și **Walter Scheel,** ministrul de externe al R.F. Germania, **au început la Sofia convorbiri consacrate discutării relațiilor reciproce** și unor probleme ale situației internaționale.

– Președintele C.C. al P.C. Chinez, **Mao Tzedun, l-a primit pe Julius Nyerere,** președintele Tanzaniei, aflat în vizită la Pekin.

marți

– Aflat într-o vizită oficială la Londra, regele Iordaniei, Hussein, a avut o primă rundă de convorbiri cu premierul britanic Harold Wilson.

– La Conakry au luat sfîrșit lucrările celei de-a 12-a sesiuni a conferinței miniștrilor muncii din țările africane.

ȚĂRILE MICI ȘI MIJLOCII

O prezență tot mai activă în viața internațională

Una din trăsăturile distincte ale evoluției contemporane este participarea mereu mai activă a tuturor statelor lumii la viața politică internațională. Se realizează în felul acesta progrese substanțiale pe calea democratizării pe plan mondial a raporturilor interstatale, se creează premisele fundamentale pentru o lume a păcii și securității, a cooperării și progresului, o lume ai cărei arhitecți sînt toate statele și ai cărei beneficiari sînt toate popoarele. Viziune utopică ? Poate — însă doar pentru cei ce cred, din ignoranță sau interes, că lumea nu poate fi rînduită decît de acele state care, prin forța lor economică sau militară, ar fi singurele în măsură să impună o reglementare sau un curs anume evoluției politice într-o regiune a lumii, sau în întreaga lume. Nu — pentru cei care, analizînd cu luciditate și rigoare științifică realitățile și tendințele cele mai viguroase ale istoriei ultimelor decenii, văd în acest proces de democratizare atît soluția unică a unei lumi mai drepte și mai bune, cît și legea obiectivă a unei deveniri determinate de factorii caracteristici, în permanentă dezvoltare, ai epocii actuale.

Gîndirea celor din prima categorie nu este în măsură să depășească hotarele unei lumi apuse. Pentru ei, congrese sau conferințe de tipul faimosului Congres de la Viena din 1814—1815 — cînd „cei mari" din Europa hotărau soarta continentului după înfrîngerea lui Napoleon — rămîn probabil modelul etern al organizării relațiilor internaționale. Variantele moderne ale fundamentării teoretice ale acestei gîndiri sînt teoriile și tezele despre „echilibrul puterii" sau, mai recent, despre guvernarea treburilor mondiale prin intermediul unei conduceri „bipolare", „tripolare" sau alte „polarizări". Viciul suprem al unor asemenea scheme este ignorarea unui adevăr eclatant : comunitatea internațională, în zdrobitoarea sa majoritate, refuză aceste scheme ce tind să consacre un grup al „elitelor" cărora să le fie implicit subordonate, pe zone mai mult sau mai puțin distincte, celelalte state, „periferice" ; comunitatea internațională este conștientă că marile progrese înregistrate în evoluția socială, politică și economică, pe plan național, paralel cu gradul înalt de interdependență în toate compartimentele activității umane, pe plan internațional, impun ineluctabil și ireversibil calea participării egale a tuturor statelor la reglementarea problemelor dificile și la organizarea vieții internaționale în spiritul păcii și echității.

Cei ce privesc lucid complexele transformări în societatea contemporană folosesc experiența istorică nu pentru a încerca să reimpună formule anacronice, desuete, ci pentru a trage concluzii ce, aplicate la dinamica realitate a lumii de astăzi, să le înlesnească o nouă concepție

Lumea văzută de la București

asupra relațiilor internaționale, asupra lumii de mîine. O atare concepție respinge exclusivismul, recunoaște răspunderea ce revine marilor state în cadrul colaborării generale, discerne cu claritate principiile ce trebuie să guverneze colaborarea bi sau multilaterală, dezvoltă și consolidează premisele, reflectate în modificarea raportului de forțe pe plan mondial, ce favorizează dezvoltarea relațiilor dintre state în direcția democrației internaționale, a unei înțelegeri și cooperări, a conviețuirii activ-pașnice a popoarelor acestei lumi.

Ce elemente, ce factori legitimează și explică, potrivit acestei concepții, rolul crescînd al țărilor mici și mijlocii în viața internațională ?

Pornind de la datele cele mai elementare, aceste țări sînt astăzi, pe harta politică a lumii, cele mai numeroase. Triumful socialismului în 14 state de pe trei continente, eliberarea de sub robia colonială a numeroase popoare din Africa, Asia, America Latină și organizarea lor în state independente, afirmarea tot mai frecventă a unor orientări politice în sprijinul intereselor naționale în țările dezvoltate economicește din lumea capitalului — toate acestea adaugă ponderii numerice a țărilor mici și mijlocii coeficientul esențial al interesului lor vital într-o evoluție pașnică a vieții internaționale. Cu particularități și priorități proprii, distincte, aceste țări sînt angajate în obiective de dezvoltare ce reclamă imperios un climat internațional de destindere, cooperare și securitate. Ca atare, pentru ele pacea este o garanție a consolidării succeselor obținute și a dezvoltării lor ulterioare.

Prezența activă a țărilor mici și mijlocii în viața internațională este reclamată, de altfel, de însești cerințele progresului social și ale transformărilor democratice — cerințe pentru a căror îndeplinire se angajează astăzi în luptă popoarele de pretutindeni.

De aici, și sentimentul răspunderii lor pentru soarta omenirii, dorința lor de a-și aduce contribuția la statornicirea unui nou tip de relații interstatale. Or, aceasta nu se poate realiza decît prin participarea lor activă la reglementarea unor probleme majore ce confruntă umanitatea în ansamblul ei, în condiții de deplină egalitate și respect mutual.

În mod firesc, interesele comune generează între aceste state legături de solidaritate exprimate atît prin amploarea crescîndă a legăturilor bilaterale ce se stabilesc între ele, cît și prin situarea pe poziții comune în numeroase și mari probleme internaționale. Nu e vorba în nici un caz aici de organizarea acestor țări într-un nou grup sau bloc, opus altora, ci de colaborarea pe bazele eticii și echității internaționale, pentru lupta comună împotriva politicii imperialiste de forță și dictat, împotriva colonialismului, a practicilor discriminatorii în materie de relații comerciale și economice ș.a.m.d. Această solidaritate în colaborare și luptă se vădește cu atît mai eficientă cu cît în rîndurile sale se angajează și clasa muncitoare din țările capitaliste dezvoltate, forțele progresiste și democratice, unele cercuri de răspundere realiste din aceste țări.

Nepropunîndu-și, deci, să se constituie într-o a „treia forță", între socialism și imperialism, cum încearcă unii teoreticieni să convingă opinia publică, țările mici

„Este necesar să se asigure participarea tuturor statelor la soluționarea marilor probleme internaționale. Viața a demonstrat că astăzi nici o problemă nu se poate rezolva decît cu participarea tuturor națiunilor interesate. De aici și necesitatea ca țările care au pășit pe calea dezvoltării independente, statele mici și mijlocii să acționeze și mai unite pentru a putea exercita un rol sporit în viața internațională".

NICOLAE CEAUȘESCU

și mijlocii înțeleg să-și joace rolul ce le revine pe arena internațională în deplină cunoștință a complexității acesteia. În cunoștința, de pildă, a faptului că nu se poate pune semnul egalității între marile puteri capitaliste și cele socialiste, politica lor prezentînd diferențe fundamentale, sau a faptului că și țările mici sau mijlocii au orînduiri sociale diferite — și că, în ciuda acestui fapt, cooperarea și promovarea unor relații normale sînt posibile și necesare dacă se dorește cu adevărat un climat de destindere și cooperare.

În interviul acordat recent ziarului austriac „Die Presse", răspunzînd la o întrebare privind relațiile dintre Statele Unite, Uniunea Sovietică și R.P. Chineză, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** declara : **„Am apreciat pozitiv contactele și înțelegerile realizate între S.U.A. și R.P. Chineză, între S.U.A. și U.R.S.S., considerînd aceste înțelegeri ca pași pozitivi în normalizarea relațiilor dintre state cu orînduiri sociale diferite și în afirmarea unor relații noi între state.**

Desigur, aceste înțelegeri au o importanță în dezvoltarea relațiilor internaționale și, în măsura în care merg în direcția soluționării problemelor mondiale cu participarea și în interesul tuturor statelor, ele nu pot fi decît salutate. Dar trebuie să avem în vedere că problemele care confruntă astăzi omenirea nu pot fi soluționate numai de cîteva state, oricît ar fi ele de mari. Pentru a se ajunge la rezolvarea problemelor care preocupă omenirea, în interesul tuturor națiunilor, al păcii și colaborării, apare ca o necesitate participarea activă la viața internațională a tuturor statelor, indiferent de mărimea lor.

În acest sens, noi considerăm că țările mici și mijlocii pot și trebuie să aibă un rol tot mai important în viața internațională, să participe tot mai activ la soluționarea tuturor problemelor".

Un aport considerabil la pașii spre destindere și normalizare a raporturilor internaționale, spre cooperare și securitate îl reprezintă atașamentul ferm al țărilor mici și mijlocii la principiile independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului unui stat în treburile interne ale altui stat, avantajului reciproc, dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele și calea de dezvoltare, respingerii forței și amenințării cu folosirea ei, recurgerii fără abatere la metoda negocierilor politice pentru rezolvarea diferendelor. Prin respectarea în practică de către toate statele, mari sau mici, a acestor principii, se obține garanția dezvoltării și prosperării pașnice a fiecărui popor în parte și a comunității internaționale în ansamblul ei.

Țările mici și mijlocii s-au afirmat ca promotoare constante ale întăririi rolului O.N.U. în viața internațională. De altfel, însuși climatul în cadrul sesiunilor acestui for se resimte în mod favorabil de pe urma lărgirii componenței sale, mai ales prin prezența a noi și noi țări care și-au dobîndit independența în cele trei decenii care au trecut de la ultimul război mondial. Legalitatea și echitatea internațională, dreptul egal al statelor — înscrise în Carta organizației ca norme fundamentale de conduită interstatală — și-au găsit sprijinitori fervenți în reprezentanții statelor mici și mijlocii care apar în număr sporit ca inițiatori sau coautori ai unora din cele mai importante documente și rezoluții adoptate de Adunările Generale, în scopul îmbunătățirii relațiilor internaționale și lichidării practicilor sau fenomenelor ostile bunei înțelegeri între statele și popoarele lumii. Firește că prestigiul cîștigat prin aceste activități — la O.N.U. ca și în cadrul altor organizații sau reuniuni internaționale — de către țările mici și mijlocii reprezintă convingătoare dovezi ale capacității lor de a participa cu eficiență constructivitate la soluționarea diferitelor probleme ale evoluției politice actuale.

Cele de mai sus nu reprezintă o pledoarie pentru a se acorda un rol sporit unei anumite categorii de țări pe scena vieții politice internaționale, pentru simplul motiv că acest rol apare ca o necesitate legică, obiectivă, a mersului istoric. Ceea ce importă este recunoașterea acestei legități și crearea condițiilor pentru deplina ei îndeplinire. Căci, în fond, există încă destule obstacole în calea construirii unei lumi a echității, pentru o nouă calitate a vieții, de care să se bucure, în egală măsură, toate popoarele lumii. N-au dispărut încercările imperialismului de dominație, de presiune, de ignorare a intereselor țărilor mai mici. Or, tocmai aceste realități îndeamnă la o mai energică acțiune pentru împletirea eforturilor tuturor țărilor lumii în vederea grăbirii procesului de normalizare a contextului politic internațional și de consolidare a progreselor pe calea securității și cooperării, în spiritul normelor și principiilor de conduită consacrate de Carta O.N.U.

România socialistă nu și-a precupețit niciodată eforturile pentru a-și aduce o contribuție cît mai bogată la afirmarea puternică a unui asemenea curs. În numeroase domenii, acțiunile și inițiativele țării noastre au făcut breșe adînci în stările de lucruri anacronice, au oferit exemplul unui convingător „se poate". Împreună cu celelalte state socialiste, România a desfășurat o amplă activitate urmărind rezolvarea unor probleme legate de dezvoltarea socială, materială și spirituală în condițiile interdependențelor de astăzi, și-a făcut cu hotărîre cunoscută poziția în multe și importante probleme ale păcii și cooperării. Fidelă principiilor pentru care militează, România desfășoară constant o intensă activitate pe planul relațiilor bilaterale, vasta rețea a raporturilor sale diplomatice primind an de an un conținut tot mai substanțial prin gama largă de acorduri, înțelegeri și documente comune semnate. Activitatea bogată, neobosită, desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, conferă politicii externe a României dimensiuni vaste, autoritate și prestigiu la scara întregii lumi. Pentru că ea acoperă o arie amplă de preocupări, pentru că întervine cu inițiative valoroase în cele mai arzătoare probleme ale actualității, pentru ce face constant dovada concordanței depline pe care o realizează între vorbă și faptă, pentru că, în sfîrșit, se bucură pe toate meridianele lumii de o adeziune și prețuire așa cum țara n-a cunoscut niciodată în seculara sa istorie. Cînd semnează cu state din Europa, Africa, America Latină, Asia, Declarații solemne comune ce angajează, în fața întregii lumi, părțile semnatare la promovarea principiilor unei noi etici internaționale, România răspunde tendințelor și deziderateleor celor mai autentice ale popoarelor de pretutindeni; modalitățile de realizare și rezultatele acestei orientări îndreptățesc convingerea în posibilitatea reproducerii lor pe scară continentală și chiar mondială.

A vorbi astăzi de rolul statelor mici și mijlocii înseamnă a aborda una din realitățile cele mai pregnante ale lumii contemporane. O realitate ce definește trăsăturile acestei lumi, ce măsoară uriașii pași înregistrați în transformările tulburătoare petrecute în structura relațiilor internaționale, ce se instituie, prin însuși dinamismul ei, în una din premisele cele mai încurajatoare ale acelei comunități umane în care își pun nădejdea toate popoarele, oriunde s-ar afla ele situate geografic, oricare ar fi orînduirea în care își duc existența, oricare ar fi potențialul și dimensiunile statului în care trăiesc.

George Serafin

Emilio Rabasa

ministrul afacerilor externe al Mexicului

Mexicul — în America Latină și în lume

De la trimisul nostru Anca Voican

Țară-gazdă a Conferinței miniștrilor afacerilor externe ai țărilor latino-americane și Statelor Unite, Mexicul a trăit, după terminarea întîlnirii, atmosfera de efervescență prelungită a acestui eveniment de maximă importanță pentru continentul american. Ministrul afacerilor externe mexican, Emilio Rabasa, amfitrionul acestei reuniuni, m-a primit la sfîrșitul unei lungi zile de activitate în biroul său de la ultimul etaj al înaltei clădiri a ministerului, situată în cunoscuta Piață a celor Trei Culturi. Excelența Sa și-a început răspunsurile la întrebările mele prin a face bilanțul Conferinței de la Tlatelolco :

— S-a vorbit mult pe plan internațional dacă a fost un succes sau un eșec Conferința de la Tlatelolco, dacă a fost utilă sau nu. Cred că succesul ei trebuie considerat în funcție de realizarea obiectivelor care au dus la organizarea ei.

Ce așteptam noi, latino-americanii, de la această conferință ? Așteptam, în primul rînd, să se realizeze mult dorita unitate. Știți deja că fusesem numite „statele dezunite ale Americii de Sud". Or, ceea ce am realizat au fost cel puțin cele opt puncte de coincidență, fixate în noiembrie 1973 la Bogota, puncte ratificate acum la Tlatelolco. Este deja un început de succes.

În al doilea rînd, așteptam să putem exprima în deplină libertate, cu respect și claritate, punctele noastre de vedere. Nu de pe un plan de subordonare față de secretarul de stat, Henry Kissinger, și nici de confruntare cu el. S-au alcătuit grupurile de lucru pe marginea a șapte teme, cea de-a opta — panorama generală asupra relațiilor internaționale — fiind lăsată ca o tribună liberă pentru oricare dintre miniștri. Aceste șapte grupuri au delegat un purtător de cuvînt care a vorbit în numele nostru, al tuturor. A vorbit cu profunzime, cu mare claritate și demnitate. Dr. Kissinger a răspuns la fiecare dintre întrebările noastre.

În sfîrșit, în al treilea rînd, așteptam să putem stabili (nu-mi place acest cuvînt depreciat prin excesivă întrebuințare) dialogul, comunicarea, dar la obiect, pe marginea agendei și a temelor fixate. Aceasta nu înseamnă că, dacă vrem să făurim o Americă unită, trebuie să aruncăm vina unul pe altul sau să facem o listă de plîngeri pe baza unor fapte trecute, ci, din contră, să alcătuim o adevărată agendă constructivă, iar în cadrul acestei tematici să primim răspunsuri concrete.

Acesta și nu altul a fost ceea ce s-a numit „noul spirit de la Tlatelolco". Mulți au considerat că de aici trebuiau să rezulte soluții concrete, ca, de pildă, reglementarea problemei Canalului Panama ; sau ca Perului să-i fie recunoscute cele 200 de mile marine ; sau că Mexicul va rezolva problema sa, atît de gravă și dureroasă, a muncitorilor zilieri (care lucrează în Statele Unite — n.n.). Aceste probleme nu pot fi rezolvate, în primul rînd pentru că nu este vorba de o întîlnire bilaterală, ci multilaterală. Obiectivul a fost să stabilim zone de coincidență între noi, centre de confluență. În al doilea rînd, să ne putem exprima cu claritate, obiectivitate, cordial. Și, în al treilea, să fim ascultați. A existat, de asemenea, un ultim element foarte important : faptul că am trecut de la discurs la dialog și de la dialog la acțiunea de a ne consulta. Statele Unite s-au angajat, prin dl Kissinger, să ne consulte în prealabil în toate acțiunile, în toate temele care sînt de interes particular pentru America Latină.

— Ce speranțe sînt că la viitoarea sesiune a Adunării Generale a O.N.U. să fie aprobată Carta drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, al cărei inițiator este președintele Mexicului, Luis Echeverria ? Recentul său turneu prin Europa a adus, față de adeziunile obținute anul trecut, cu prilejul călătoriei în Europa și Asia, adepți noi ?

— Așa cum știți, la a treia reuniune U.N.C.T.A.D. din aprilie 1972, președintele Echeverria a propus elaborarea unei Carte a drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor. Această Cartă a evoluat, în traiectoria sa internațională, într-un mod ascendent și, de fiecare dată, a întrunit o crescîndă aprobare. Ca să vă dau un exemplu, cînd am fost la întîlnirea țărilor nealiniate de la Alger, anul trecut, o parte a declarației finale a inclus în mod expres adeziunea nealiniaților față de acest document. Atunci, Mexicul a propus deja o formulă, adică un proiect, despre felul cum ar trebui să se desfășoare în viitor relațiile internaționale în domeniul economic. Nu credem că aceasta este unica formulă și nici că este cea mai completă. Din contră, credem că proiectul depășește azi acțiunea de propunere a președintelui mexican și că este o operă a umanității. A fost deja acceptat în cadrul țărilor nealiniate ; de asemenea, de toate țările Americii Latine (la Conferința de la Bogota). În fapt, dispunem de o majoritate favorabilă acestei Carte. Dar, înțelegem foarte bine că, dacă această Cartă nu este acceptată, semnată sau aprobată de țări dezvoltate ca R.F.G., Japonia, S.U.A., Franța, Marea Britanie și altele, ea nu poate fi un document care să reglementeze, într-adevăr, relațiile dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Nu dorim un document de confruntare, în care toate drepturile să fie într-o parte și toate obligațiile în cealaltă. Dorim, din contră, un document nivelator. Să ne gîndim, de pildă, la o problemă nouă — criza energiei. Dacă am fi avut deja Carta, care are un capitol special referitor la întrebuințarea resurselor naturale, nu spun că s-ar fi rezolvat această problemă, dar n-am fi ajuns în această cazuistică, în obscuritatea în care pășim în cadrul acestei crize de energie. Și, pentru a folosi expresia pe care înșeși țările industrializate o folosesc, trebuie să ne supunem regulilor jocului, la formarea cărora au contribuit înșeși aceste țări.

— Cînd Organizația Statelor Americane a decis să impună statelor membre ruperea relațiilor diplomatice cu Cuba și instaurarea blocadei economice, Mexicul a fost singurul stat care nu s-a supus acestei decizii. Era în 1964. Cum considerați astăzi poziția adoptată atunci și ce influență ulterioară credeți că a avut asupra atmosferei politice a continentului ?

— Noi credem, aceasta am spus-o la a noua sesiune de consultare, că instrumentele atunci aplicabile ale structurii interamericane nu autorizau trecerea la acțiunea pe care au adoptat-o toate țările O.S.A., cu excepția Mexicului. Noi am spus că, dacă orientarea noastră este greșită, sîntem dispuși să mergem la Curtea Internațională de Justiție, dacă se pune această problemă. „Dumneavoastră, celelalte țări — am spus noi atunci — adică toate celelalte state minus Mexicul, care interpretează instrumentele existente ca autorizate să ducă la capăt această sancțiune într-o formă atît de extremă și drastică, sancțiune pe care dv. o adoptați, trebuie să știți că sîntem dispuși, dacă dv., repet, deschideți proces la Curtea Internațională, să mergem pînă acolo și să ne supunem deciziei pe care o va lua Curtea". Nu s-a făcut niciodată această consultare și nici nu s-au prezentat vreodată faptele în fața Curții. De aceea, Mexicul a gîndit atunci — și timpul a confirmat aceasta — că a avut dreptate. Vedeți acum că țări ca Argentina, Peru, multe țări din Marea Caraibilor au deja relații, iar altele sînt dornice să aibă relații cu Cuba. Și aceasta datorită unui vechi principiu, pe care l-am păstrat cu toată claritatea : principiul universalității. Noi credem în organismele mondiale ca O.N.U. De aceea, am votat pentru intrarea în O.N.U. a celor două state germane sau a R.P. Chineze. Credem, de asemenea, în organismele regionale, unde trebuie să fie prezente toate țările respective.

Hubert Humphrey

senator democrat de Minnesota, fost vicepreşedinte al Statelor Unite ale Americii

Condiţii tot mai favorabile dezvoltării relaţiilor româno-americane

Întîlnirea cu senatorul Hubert H. Humphrey a stat sub semnul întrebării pînă în ultima clipă. Cu două zile în urmă, se afla încă în Florida, supravegheat de medici. O complicaţie intervenită pe neaşteptate reclama retragerea din preocupările de fiecare zi de la Capitoliu. În cele din urmă, întîlnirea a avut loc. Ne-a primit în biroul pe care îl ocupă ca senator democrat din partea statului Minnesota. Primul mandat l-a îndeplinit începînd din 1948, după patru ani petrecuţi la primăria oraşului Minneapolis, pe Mississippi. După cum se ştie, prin victoria democraţilor în alegerile din 1964, a fost vicepreşedinte al Statelor Unite, în timpul mandatului Johnson. Biroul în care ne aflăm, cu emblema statului Minnesota pe uşă, păstrează, printre multele elemente decorative, şi emblema oficială de altădată, cu inscripţia circulară : vicepreşedinte al Statelor Unite.

Se arată volubil, în bună dispoziţie şi, aşa cum ne fusese descris, amator de conversaţie.

– În ultimul timp, relaţiile dintre Mexic şi România cunosc o evoluţie ascendentă. În martie 1973, au fost restabilite relaţii diplomatice. Ce perspective prevedeţi pentru viitorul colaborării româno-mexicane ?

– Noi am stabilit relaţii diplomatice cu mult înainte, dar, din motive pe care nu este cazul să le analizăm acum, ele au fost suspendate. Din fericire, în cursul administraţiei preşedintelui Echeverria, care a dus o politică de deschidere, am restabilit relaţiile cu România. Preşedintele Echeverria a restabilit relaţii în America cu Barbados, Bahamas, Guyana ; în Africa, cu Tanzania ; în Europa, cu R.D.G. şi România ; în Asia, cu R.P. Chineză şi Noua Zeelandă. Aşa că este o politică de adevărată deschidere ; nu ne inhibă ideologiile sau construcţia constituţională din alte ţări.

Relaţiile între ţări se desfăşoară în multiple domenii : politic, economic, cultural şi tehnico-ştiinţific. În domeniul politic, cred că, realmente, nu avem şi nu vom avea probleme în viitor. Totdeauna cînd partenerii îndeplinesc o condiţie sine qua non pentru existenţa relaţiilor între ţări, adică neintervenţia în treburile interne ale celuilalt, raporturile nu pot fi decît bune, deschise. Dar cred că putem şi trebuie să facem mult şi în domeniul comercial, ştiinţific, tehnic şi cultural. Cînd vom desemna un ambasador în România – şi eu sper că foarte curînd – îi vom da indicaţii speciale ca să exploreze posibilităţile unui comerţ echitabil şi echilibrat între cele două ţări şi ale unui schimb artistic, tehnic şi ştiinţific. De asemenea, ne interesează mult faptul că la Bucureşti se va desfăşura foarte importantul Congres mondial al populaţiei.

Aşadar, noi vorbim de o politică externă mexicană a celor trei „a" : autonomă, activă, deschisă („abierta").

Politica noastră este autonomă pentru că politica externă mexicană – şi cred că aşa este şi în cazul altor ţări – nu e decît o reflectare a politicii interne. Este un binom, o legătură indisolubilă. Noi avem o constituţie din 1917, care, acumulînd bogata tradiţie liberală europeană a secolului al XIX-lea, i-a adăugat articolele 13 – asupra educaţiei, 27 – asupra reformei agrare, 123 – asupra asociaţiilor de lucru, adică un profund conţinut social. A fost prima constituţie scrisă în lume care a vorbit de aceste teme. Realmente, pe aceste teme au dat dovadă de clarviziune şi de previziune autorii constituţiei.

Considerăm că este o politică externă activă, pentru că, de peste trei ani de cînd se află la putere guvernul Echeverria, preşedintele a vizitat toate forurile multilaterale : foruri politice – O.N.U., O.S.A., culturale – U.N.E.S.C.O., ştiinţifice – Agenţia Internaţională pentru Energia Atomică, unde a fost de curînd, comerciale şi economice – U.N.C.T.A.D., din Chile, şi O.N.U.D.I. Preşedintele nostru a fost una dintre personalităţile cele mai active în a prezenta politica mexicană în toate aceste foruri şi în a vizita diferite ţări.

Considerăm că este o politică externă deschisă pentru că anul trecut, de pildă, preşedintele a vizitat Anglia, exemplu tipic al monarhiei constituţionale, apoi Franţa, după aceea a sosit la Moscova, unde a avut convorbiri cu Leonid Brejnev, Podgornii şi Gromiko, iar, ulterior, a sosit la Pekin şi a avut convorbiri cu preşedintele Mao Tzedun şi premierul Ciu En-lai. Aceasta a fost anul trecut. Anul acesta, în acelaşi spirit a vizitat Germania federală, Italia, Iugoslavia, Austria şi a făcut o vizită Papei. Deci, este o politică sinceră în deschiderea ei. Preşedintele mexican nu are prejudecăţi, nu se teme de contaminări. Noi avem propria noastră istorie, propria fiinţă culturală, care indică preşedintelui ce paşi trebuie să urmeze. Dar asta nu înseamnă că nu sîntem interesaţi de ceea ce se întîmplă azi în lume.

– Sîntem în 1974. Ce schimbări de ordin social vedeţi posibile în viitorul apropiat, în ţara dv., domnule senator?

– Eu nu cred că o altă ţară a trecut prin atîtea schimbări cîte a înregistrat America în ultimul deceniu. Este de necrezut. Acum zece ani, chiar în această lună, noi discutam Actul Drepturilor Civile, eu fiind pe atunci „floor leader" (conducător de şedinţă) în Senat. Aveam destule necazuri din pricina segregaţiei, ne întîlneam la tot pasul cu perturbări de tot felul. Chiar aici, la Washington, în capitala federală, semnele segregaţiei erau puternice : teatrele erau segregate, hotelurile erau segregate. Toate acestea s-au schimbat. Îmi amintesc bine de acea situaţie pentru că am fost întotdeauna un viguros adversar al segregaţiei, al discriminării. După dezbateri tăioase în Congres, am adoptat o lege şi am făcut progrese neaşteptate cu ajutorul ei. Nu spun că am obţinut tot ce se putea obţine, poate şi din cauză că eu sînt mai puţin concesiv, dar, repet, am făcut progrese. Populaţia de culoare începe să intre în drepturi. Avem 3 000 de persoane de culoare în organele legislative şi de administraţie.

S-au realizat progrese şi în ce priveşte populaţia minoritară latino-americană din Statele Unite, problemă mereu aminată. Trebuie să recunoaştem că aşa-numiţii americani-spanioli s-au bucurat de puţină atenţie. Dar schimbările sînt inevitabile, ca şi răsăritul şi apusul soarelui.

Şi alte modificări s-au produs în modul de viaţă. Participarea tinerilor la viaţa politică a devenit mai pregnantă. În organele noastre legislative îi întîlnim acum în mai mare măsură şi ei se dovedesc puşi pe treabă. În ce priveşte atitudinea noastră faţă de oamenii săraci, avem un program de alimentaţie important. Bugetul federal pentru nevoile populaţiei se cifrează la 7 miliarde. Eu am iniţiat în 1958 un plan de alimentaţie, ca model, pentru şase districte şi am luptat doi ani să-l aduc în Congresul S.U.A. Aş putea să vă vorbesc şi despre programul educaţional ; avem astăzi un masiv program de dezvoltare în sistemul de învăţămînt. Planul de asistenţă socială a ridicat, la rîndul lui, diferite probleme, la diferite niveluri de responsabilitate – federal, al statelor. Nu avem încă un adevărat program de asistenţă socială care să respecte demnitatea cetăţeanului. Prea mult paternalism ; e departe de a fi ce ar trebui să fie. Începe, însă, să se schimbe şi aici ceva în bine.

Iată cîteva lucruri pe care eu le-aş menţiona cînd vorbim de schimbări. Experimentăm tot timpul, trebuie să fim deschişi către experiment, spre schimbare, gata să renunţăm la ceea ce găsim că nu mai corespunde nevoilor noastre. Ţara trebuie să facă faţă numeroaselor probleme pe care le implică progresul, trebuie să găsească soluţii. Noi ne confruntăm acum, de exemplu, cu lipsa de energie. Discutînd franc, este o chestiune pe care noi o putem suporta, nu este una din acelea care să ne rupă spatele. Noi ştiam că problema există şi nu aveam nevoie să aşteptăm ca ţările arabe că instituie embargoul. Problema exista aici, oricum, independent de asta. Dar embargoul ne-a adus la realitate.

Ce trebuie să facem noi, Statele Unite, acum ? Firesc, avem să prospectăm alternative, să găsim alte surse de combustibil. Nu avem decît să ne aşternem serios pe treabă. Administraţia a prevăzut aproape 3 miliarde

dolari, pentru anul care vine, în domeniul cercetărilor de acest gen. Cred că vom face în domeniul combustibilului același lucru pe care l-am făcut cu programul nuclear, cu cel spațial. Sîntem un popor nerăbdător, grăbit. Ascultați ce vă spun : peste zece ani, vom găsi petrol din belșug pe piață, deoarece fiecare țară este acum preocupată să găsească soluții, forțează cercetările în căutarea lui.

Cam asta aș avea să răspund la întrebarea dv. M-am referit la cîteva schimbări pe care eu le simt, le urmăresc în această țară. Am scăpat de stările de tensiune, străzile noastre sînt astăzi în mai mică măsură supuse dezordinii și violenței. Am învățat cîte ceva din lecțiile trecutului.

— Cum vedeți în viitor funcția de vicepreședinte, domnule senator, ca unul care ați exercitat-o nu cu prea mult timp în urmă ?

— Legislativ vorbind, din punct de vedere al statutului deci, eu cred că vicepreședintele poate desfășura o activitate mult mai bogată, el poate fi folosit mult mai bine. Mă gîndesc, de exemplu, că prin lege i s-ar putea conferi responsabilități pe linia coordonării unor sectoare. Noi am putea avea un consiliu însărcinat cu administrarea afacerilor interne și vicepreședintele ar fi omul cel mai indicat să preia conducerea cabinetului, în numele președintelui S.U.A. El poate primi, de asemenea, sarcini de reprezentare în relațiile externe, în negocierile cu partenerii străini, mult mai mult decît pînă acum. Personal, cred că nu ar trebui să lucreze în acest sector doar secretarul de stat. În fond, vicepreședintele este a doua persoană în rang, după președinte, care este aleasă direct de către popor. El trebuie să fie prezent în cele mai importante reuniuni internaționale, să preia, pe plan intern, din atribuțiile președintelui. Ca să obținem o asemenea îmbunătățire calitativă a funcției de vicepreședinte, nu găsesc că este nevoie să recurgem la nici o corectură constituțională ; este de ajuns, după părerea mea, să se acționeze în sensul sporirii atribuțiilor.

— Ce se întîmplă acum în Partidul Democrat ?

— Ei bine, noi am făcut o mulțime de schimbări structurale în partid. Partidul Democrat este pentru prima dată solvabil. Multe din datoriile sale sînt achitate, dacă nu chiar toate. Partidul are comisii de lucru, în care sînt reprezentate toate grupările din interiorul său. Pot spune că Partidul Democrat este mult mai puternic și mult mai bun decît a fost înainte. Noi am trecut de la alegerile din 1968 către cele din 1972 prin schimbări. Mai mult decît era nevoie și prea multe ca să poată fi digerate. Acum, cuvîntul „schimbare" a apărut mai rar decît schimbările însele, s-a vorbit mai puțin și s-a acționat mai mult, mai eficient. A existat, cîndva, în rîndul nostru părerea că cel care a deținut funcții de conducere trebuie să stea deoparte, ceea ce automat provoacă ruperea de lume, un contact limitat cu oficialii aleși direct de popor. Noi am învățat din această experiență nu tocmai plăcută. Acum, senatorii McGovern, Humphrey, Muskie, Jackson ori Mondale, noi toți știm că nu putem merge la Convenția Partidului Democrat fără a ține seama de omul care este guvernatorul statului ales prin votul cetățenilor. Niciodată nu trebuie să mai avem o Convenție democrată fără a ne asigura o largă reprezentare a tuturor grupărilor etnice. Niciodată nu mai trebuie să tolerăm ca femeile să rămînă în afară, un fel de echipă de mîna a doua, trecută cu vederea. Ele pot foarte bine acționa ca persoane politice, ele trebuie să fie acceptate ca parte egală în politică.

— Dacă alegerile din 1968 ar fi avut alt curs, ce credeți că s-ar fi întîmplat în S.U.A. ?

— A fost dezamăgitor pentru mine să înregistrez atunci, la alegerile din 1968, schimbări de voturi în cîteva state-cheie. Dacă noi, democrații, am fi fost în stare să schimbăm circa 70 000 de voturi din 72 de milioane, eu aș fi fost președinte al Statelor Unite. În primul rînd, eu cred că noi am fi terminat ceva mai devreme participarea noastră în Vietnam. Simțeam că asta se putea face, că ar fi trebuit s-o facem. Nu vreau să fiu privit ca un ipocrit. Eu sprijinisem angajarea noastră în Indochina, am sprijinit-o loial, crezînd în ea. Dar, pe măsură ce războiul a luat amploare, mi-am dat seama că prețul pe care îl plătim este mult prea mare, indiferent de avantajele pe care le-am fi obținut. E drept, singură istoria va putea judeca acest lucru — și va trebui să așteptăm judecata istoriei, pentru că multe alte implicații decurg din această participare.

Apoi, cred că sistemul de impozite din țara noastră trebuie substanțial îmbunătățit. Eu aș fi luptat pentru un sistem mai rațional, mai bun, de asistență medicală. Eu cred că sînt multe alte lucruri de făcut. Iată, de exemplu, sistemul de transporturi, care este departe de a face față cerințelor. Noi nu ne-am obișnuit să gîndim în perspectivă ; a planifica în America a fost considerat un cuvînt „nesărat". Ceea ce ni se întîmplă cu rețeaua de transport se datorește tocmai lipsei de planificare.

Domnul Nixon, după părerea mea, a făcut o treabă foarte bună în domeniul politicii externe. Dacă eu aș fi putut face ce a reușit el în ce privește China, este de discutat. Dacă eu aș fi izbutit ceea ce el a rezolvat în relațiile cu Uniunea Sovietică este, de asemenea, de discutat. Sînt tentat să cred că, dacă în 1952 Adlai Stevenson ar fi cîștigat în alegeri, n-ar fi fost în stare să facă atîtea lucruri cîte a putut face Dwight Eisenhower. Revenind la ziua de azi, repet, cred ferm că politica externă a președintelui Nixon reprezintă un beneficiu pentru Statele Unite. În domeniul intern, însă, el a dus o politică de neacceptat.

— Privind în perspectivă : credeți în posibilitatea ca democrații să desemneze în cursa pentru președinție un candidat liberal ?

— Desigur. Um om de totală integritate, un om preocupat să gîndească în perspectivă.

— Ați dori să candidați din nou ?

— Nu, în nici un caz. Nu voi candida pentru președinție. Omul care se va decide să candideze va trebui să se asigure că are cel puțin 50 la sută șanse să fie desemnat de Convenție. Democrații ar fi putut înregistra o mare victorie în alegeri în 1974, dacă... am fi avut alegeri în acest an ! Ce va fi însă în 1976, vom vedea.

— Aș fi interesat, domnule senator, să vă cunosc părerea cu privire la relațiile româno-americane.

— Personal, am avut privilegiul să întîlnesc pe președintele Nicolae Ceaușescu, în cursul vizitei sale la Washington. Apreciez că legăturile dintre cele două state sînt bune, că ele pornesc de la recunoașterea realității aparteneței la două sisteme sociale diferite. Ele se bazează pe respectul și avantajul reciproc, pe respectarea deplină a demnității unuia de către celălalt. Părerea mea este că sînt create condiții favorabile, mai mult decît oricînd pînă acum, pentru schimburi economice cu avantaje de ambele părți.

Neagu Udroiu

MOSCOVA

Intensă activitate diplomatică

Corespondență de la Laurențiu Duță

În ultima decadă a lunii martie, capitala Uniunii Sovietice a cunoscut o intensă activitate diplomatică. Astfel, între 18 și 25 martie, premierul norvegian Trygve Bratteli a vizitat Uniunea Sovietică, răspunzînd călătoriei efectuate de președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., A.N. Kosîghin, în Norvegia, în decembrie 1971.

Comunicatul comun semnat de cei doi premieri consemnează, printre altele, opinia că „principala tendință în dezvoltarea relațiilor internaționale o constituie, în etapa actuală, progresul continuu al destinderii, întărirea securității și colaborării pașnice dintre state". Relevînd însemnătatea celei de-a doua etape a Conferinței general-europene de la Geneva, părțile au subliniat necesitatea ca aceasta să se desfășoare „într-un spirit de lucru, constructiv, astfel încît să se soldeze cu rezultate favorabile păcii și securității, conform recomandărilor aprobate la prima etapă a conferinței, la Helsinki". Se arată că „părțile s-au pronunțat pentru însoțirea măsurilor de destindere politică cu măsuri pentru destinderea militară". Afirmîndu-și sprijinul față de Organizația Națiunilor Unite, interlocutorii consemnează în comunicat „hotărîrea lor de a-și continua eforturile în scopul întăririi acesteia și a sporirii rolului ei în menținerea păcii și securității". Au mai fost abordate, potrivit Comunicatului comun, situația din Orientul Apropiat, precum și probleme bilaterale.

Tot în această decadă, capitala U.R.S.S. a găzduit, timp de o săptămînă, delegația reprezentanților lumii de afaceri japoneze, condusă de K. Uemura, președintele Federației Organizațiilor Economice (Keidanren), și S. Nagano, președintele Camerei de Comerț și Industrie. Oamenii de afaceri japonezi au purtat convorbiri cu N. Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S. Confirmîndu-și interesul pentru dezvoltarea continuă a colaborării în exploatarea resurselor naturale din Siberia, pe baza principiilor avantajului reciproc, părțile — se arată în comunicatul dat publicității — „au recunoscut că este foarte de dorit să se ajungă în cel mai scurt timp posibil la o înțelegere în problemele nerezolvate și au recomandat delegațiilor fiecărei părți să intensifice tratativele în acest sens". În urma negocierilor dintre cele două delegații, s-a convenit să fie reluate, „cît mai curînd posibil, tratativele pentru încheierea de acorduri generale privind colaborarea în domeniul exploatării gazelor din Iakuția, cărbunelui cocsificabil din Iakuția de sud, exploatarea și prospectarea de țiței și gaze în insula Sahalin, dezvoltarea resurselor forestiere din Extremul Orient sovietic". După ce se arată că partea sovietică este gata să continue tratativele privind livrările în Japonia de țiței brut, pe o perioadă de 20 de ani, în comunicat se

Moscova. O nouă întîlnire între secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, și secretarul de stat american, Henry Kissinger

adaugă că s-a convenit ca, „în viitorul cel mai apropiat, organizațiile competente, sovietice și japoneze, să înceapă tratative privind încheierea unui acord în cadrul acestui proiect".

În cursul zilei de luni, secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L.I. Brejnev, a primit delegația reprezentanților cercurilor de afaceri japoneze, cu care a discutat timp de 45 de minute.

În sfîrșit, al treilea moment diplomatic din perioada evocată îl constituie sosirea la Moscova, duminică seara, a secretarului de stat al S.U.A., Henry Kissinger, spre a discuta probleme legate de apropiata vizită în U.R.S.S. a președintelui Richard Nixon.

Încă la sosirea sa pe aeroportul Vnukovo, Henry Kissinger a anunțat ziariștilor scopul vizitei sale (a opta de la preluarea postului de secretar de stat), exprimîndu-și convingerea că, în cele trei zile de convorbiri cu L.I. Brejnev și A.A. Gromîko, „vom munci în mod constructiv și serios pentru atingerea țelurilor propuse". În cursul zilei de luni, secretarul de stat a început convorbirile cu L.I. Brejnev și A.A. Gromîko. Toasturile prilejuite de un dejun oferit în cinstea lui Henry Kissinger subliniază importanța pe care ambele părți o acordă actualului dialog, în pregătirea întîlnirii la nivel înalt care va avea loc, se pare, în luna iunie. „Am dori ca preconizata întîlnire la nivelul cel mai înalt să fie marcată de noi pași importanți pe calea dezvoltării relațiilor pașnice dintre statele noastre și a însănătoșirii situației internaționale", — declara, printre altele, ministrul sovietic al afacerilor externe Andrei Gromîko. Vorbitorul a subliniat că „principala esență a transformărilor favorabile din relațiile sovieto-americane este determinată de hotărîrea comună a ambelor părți de a preîntîmpina pericolul unui război, de a contribui la întărirea securității internaționale și la dezvoltarea unei largi colaborări reciproc avantajoase". Răspunzînd, șeful diplomației americane a relevat locul deosebit pe care S.U.A. îl rezervă în cadrul numeroaselor înțelegeri americano-sovietice acordurilor privind limitarea armamentelor strategice.

Deși o ordine de zi a întrevederilor ce continuă la ora cînd transmit nu a fost precizată, observatorii politici consideră că una din temele principale o constituie reducerea armamentelor atomice de către cele două părți. Relațiile economice dintre cele două state vor ocupa, de asemenea, locul tradițional în cursul unor asemenea convorbiri. De altfel, ziarul „Izvestia" preciza, cu cîteva zile înainte, că „acordarea țării noastre a clauzei națiunii celei mai favorizate nu înseamnă acordarea vreunui privilegiu. Este vorba, pur și simplu, de lichidarea discriminării în comerț".

Agenda va mai cuprinde aspecte ale situației din Europa și Orientul Apropiat.

SOFIA

Sarcina prioritară — productivitatea muncii

Corespondență de la Constantin Amariței

Sarcina prioritară a economiei bulgare în actuala etapă de dezvoltare a țării o constituie, așa cum o definea recenta Conferință Națională a Partidului Comunist Bulgar (20—22 martie a.c.), lupta pentru creșterea, în ritmuri mai înalte, a productivității sociale a muncii. „Noi trebuie să privim lucrurile lucid — spunea primul secretar al C.C. al P.C.B., tovarășul Todor Jivkov — și să recunoaștem deschis că, după Congresul al X-lea, partidul nu a făcut, din păcate, o cotitură în această direcție. Este adevărat că ritmurile de creștere a productivității sociale a muncii sînt unele dintre cele mai înalte din lume. Dar aceasta nu ne poate satisface. Cu aceste ritmuri vom ajunge foarte tîrziu din urmă țările avansate, atît cele socialiste, cît și cele capitaliste". Într-adevăr, așa după cum a reieșit din lucrările Conferinței, deși rezultatele pe ansamblu, în direcția menționată, sînt bune — în decurs de 10 ani (1960—1970) productivitatea socială a muncii în Bulgaria a crescut de 2 ori, iar în 1973, față de 1960, chiar de 2,5 ori — condițiile existente astăzi în economia țării, și mai ales cerințele ei de viitor, impun necesitatea unei valorificări mai operative și integrale a rezervelor existente. Conferința a evidențiat marile rezerve de care dispune economia bulgară în acest domeniu și care pot fi valorificate prin perfecționarea sistemului de planificare, prin folosirea mai rațională a forței de muncă și a resurselor materiale, precum și a materiilor prime secundare și deșeurilor, prin adîncirea specializării în domeniile în care Bulgaria și-a cîștigat o tradiție, prin reducerea nomenclatorului de produse, prin întărirea disciplinei și îmbunătățirea produselor.

Este știut că Bulgaria dispune de resurse umane și de materii prime limitate, fiind ca atare nevoită să se orienteze tot mai mult spre lărgirea comerțului exterior. Ponderea acestuia în formarea venitului național tinde să crească în următorii ani de la 63,5 la sută, cît reprezenta în 1973, la 68-70 la sută. O astfel de perspectivă ridică, firește, numeroase probleme în fața specialiștilor bulgari, printre care cea mai importantă — asigurarea competitivității mărfurilor bulgărești — presupune nu numai o calitate superioară, dar și o înaltă productivitate a muncii. Aceasta, cu atît mai mult cu cît, ca urmare a dezvoltării din ultimii ani a economiei bulgare, lipsa mîinii de lucru se resimte astăzi în neutilizarea deplină a unor capacități de producție și, potrivit aprecierilor, ea se va resimți tot mai mult și în următorii 15-20 de ani.

Unul din „aliații" puternici pe care l-a indicat Conferința Națională a P.C. Bulgar în lupta pentru creșterea productivității muncii este știința. Mulți dintre cei care au luat parte la dezbateri au arătat cît de importantă și necesară este utilizarea mai rapidă a cuceririlor ei în acțiunea de reconstrucție și modernizare care a cuprins întreaga economie bulgară, cît de mari sînt posibilitățile ei de a îmbogăți gama materiilor prime prin valorificarea a noi resurse minerale existente în subsolul țării (numai prin asigurarea tehnologiilor de exploatare a șisturilor bituminoase se pot obține circa 34 de noi produse). Pentru o mai mare eficiență practică a științei, arătau, însă, numeroși vorbitori, ea trebuie să fie mai mult orientată spre cele mai actuale probleme ale producției, să asigure introducerea rapidă în practică a rezultatelor cercetării științifice, „să înțe-

Sofia. Aspect de la Conferința Națională a P.C. Bulgar. La tribună, Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R.P. Bulgaria

leagă că nu este nevoie să se descopere din nou lucruri deja descoperite".

Privită ca mare rezervă a economiei bulgare, disciplina de muncă, de producție, de plan, tehnologică, contractuală și financiară a fost apreciată la Conferința Națională a partidului ca o „importantă sarcină politică de prim ordin", care se impune a fi rezolvată prin mobilizarea tuturor forțelor care concură la educația socialistă a muncitorului și, în primul rînd, prin puterea de influență a colectivului de muncă. Exemplele de indisciplină, în cele mai diferite forme ale ei, oferite de Conferință au adus în discuție și problema timpului de lucru al cadrelor de conducere. Necesitatea de a se reduce numărul ședințelor și al consfătuirilor care răpesc mult timp specialiștilor îndepărtîndu-i de la munca lor normală, de a se organiza mai bine acțiunile menite să ducă la îndeplinirea hotărîrilor luate și de a introduce îmbunătățiri și perfecționări în sistemul de informare, a fost apreciată ca principala cale pentru crearea condițiilor favorabile unei conduceri mai eficiente a producției.

Definind creșterea productivității sociale a muncii ca „sarcina sarcinilor dezvoltării Bulgariei", Conferința Națională a P.C.B., care a intrat în viața partidului și statului ca eveniment de o deosebită însemnătate pentru grăbirea procesului de construire a socialismului, a chemat comuniștii, întregul popor, să-și mobilizeze toate forțele în vederea realizării cît mai grabnice a acestui obiectiv, pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de cel de al X-lea Congres al P.C.B., pentru construcția societății socialiste dezvoltate în Bulgaria.

BELGRAD

Noul sistem electoral a intrat în vigoare

Corespondență de la Simion Morcovescu

În întreprinderile și instituțiile din Iugoslavia se desfășoară, în prezent, adunări în cursul cărora se explică noul sistem de formare a organelor reprezentative, se discută în legătură cu viitorii candidați, sînt făcute propuneri pentru viitoarele funcții eligibile la nivel comunal și republican, se face bilanțul activității de la ultimele alegeri și pînă în prezent.

Potrivit principiilor consfințite de noua Constituție, adoptată cu o lună în urmă, activitatea în vederea alegerilor pentru forurile reprezentative urmează să se desfășoare în cîteva etape. Luna aceasta și la începutul lunii viitoare au loc alegerile de delegații, din rîndul cărora vor fi aleși apoi delegați pentru adunările comunale. Se apreciază că aceasta este prima și cea mai importantă etapă în care oamenii muncii, în tripla lor calitate de salariați, cetățeni și membri în organizațiile politice și obștești, participă prin vot direct și secret la alegerea delegațiilor. După constituirea adunărilor comunale, acestea vor alege reprezentanți în Consiliul federal (una din cele două Camere ale Parlamentului în noua sa structură), activitate ce se va desfășura în perioada 22—29 aprilie. După constituirea adunărilor republicane și a celor ale provinciilor autonome, se va trece la alegerea delegaților pentru cea de-a doua Cameră a Parlamentului iugoslav — Consiliul republicilor și provinciilor autonome — prevăzută să se încheie pînă la 10 mai. După această dată, calendarul de lucru prevede constituirea Adunării R.S.F. Iugoslavia, alegerea președintelui republicii, confirmarea Prezidiului R.S.F. Iugoslavia, numirea membrilor Consiliului Executiv Federal și alegerea celorlalte organe federale.

Dat fiind faptul că noua Constituție stipulează renunțarea la funcția clasică de deputat și înlocuirea cu aceea de delegat, mecanismul alegerilor este destul de complicat și reclamă o perioadă de aproape trei luni. Delegația constituie veriga dintre alegător și delegat. Delegatul este reprezentantul pe care delegația îl alege din rîndurile ei spre a-l trimite în organele reprezentative în locul fostului deputat. Așa după cum menționam mai sus, în prima etapă, cetățenii participă la alegerea delegațiilor. Se apreciază că în delegații vor fi aleși aproximativ un milion de membri, ceea ce înseamnă un număr egal cu a 20-a parte din întreaga populație a țării. Vor exista trei categorii de delegații și, în funcție de aceasta, și cetățenii cu drept de vot participă la trei alegeri : o dată, în calitate de salariați în unitățile de muncă din care fac parte, a doua oară, în calitate de cetățeni pe teritoriul unde își au locuința și a treia oară, în calitate de membri ai unei organizații politice și obștești (Uniunea Comuniștilor, Uniunea Sindicatelor, Uniunea Socialistă a Poporului Muncitor, Uniunea foștilor combatanți și Uniunea Tineretului).

Corespunzător acestor trei forme de vot, în adunările comunale vor exista trei Camere : Consiliul muncii asociate, în care locuitorii își trimit reprezentanți în calitate de muncitori, de salariați ; Consiliul comunităților locale, în care își trimit reprezentanți în calitate de cetățeni ai unei unități teritoriale, și Consiliul social-politic, în care își trimit reprezentanți în calitate de membri ai uneia din organizațiile politice și obștești amintite. Deosebirea constă în faptul că în organizațiile politice și obștești se aleg direct delegați și nu delegații.

În unitățile de muncă au loc, în prezent, adunări la care se fac propunerile de candidați. După aceasta, vor urma adunările în care se fixează listele de candidați pe care vor figura mai mulți înscriși decît numărul necesar, urmînd ca acestea să fie supuse votului secret. Se prevede, de regulă, să fie alese delegații care, în principiu, vor avea 20 de membri. În organizațiile de bază ale muncii asociate cu un număr de 200—400 membri se alege cîte un delegat pentru Consiliul muncii asociate din adunarea comunei. Dacă numărul membrilor organizației de bază ale muncii asociate este mai mic, atunci mai multe delegații ale unor asemenea colective organizează o conferință electorală comună și aleg un reprezentant comun.

În ceea ce privește votul locuitorilor — în calitate de cetățeni ce fac parte dintr-o anumită unitate teritorială (cartier, stradă, oraș) — și aici se aleg delegații care să-i reprezinte în Consiliul comunităților locale din comună, fiecare unitate teritorială trimițînd în acest consiliu cîte doi delegați. În sfîrșit, urmează așa-zisul vot „pe linie politică", avînd ca scop alegerea delegaților (și nu delegații) în Consiliul social-politic. Cu aceasta sînt completate toate cele trei consilii (Camere) ale Adunărilor comunale. După constituirea Adunărilor comunale, acestea trimit din rîndul lor reprezentanți în organele reprezentative federale (Consiliul federal) și ale republicilor și provinciilor autonome, care constituie o nouă treaptă a sistemului delegaților. La rîndul lor, adunările republicane și provinciale trimit reprezentanți în a doua Cameră a Parlamentului iugoslav — Consiliul republicilor și provinciilor autonome.

R.S.F.Iugoslavia. Mineri din Bor la adunarea consacrată alegerii candidaților de delegați în organele comunale